

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Miért buknak meg a fogyasztási szövetkezetek?

Írta: Egy volt fogyasztási szövetkezeti igazgató.

Ott állottam hazai fogyasztási szövetkezeink bölcsőjénél és nagy figyelemmel kísértem azok életét egész napjainkig. Naiv hittel, mély bizalommal eltelve sokáig meg voltam győződve arról, hogy a fogyasztási szövetkezetekre nézve Magyarország földje is jó talaj és, hogy ez az intézmény itt is áldáshozóvá válik népünknek. Később azonban, a szerzett gyakorlati tapasztalatok kiábrándítottak: beláttam, hogy az angol gyármunkások és a magyar földművesnép életviszonyai között óriási különbség van; előbbieknél szükségük van az általuk létesített s nagy mértékben felvirágozott fogyasztási szövetkezetekre, a magyar népnek azonban ezekre semmi szüksége sincs; szóval a teoretikus ismeretek okozta lelkesedést lehasztotta a mi viszonyaink felismerése és álmaimból, ábrándjaimból a rideg valóra ébredtem.

Mindzeket, melyek éppen nem tartoznak a felvetett kérdéshez, csak azért említem meg, hogy a kérdéshez való hozzájárulásra a jogcímet megszereztem, bizonyítva, hogy érték valamit a szövetkezeti ügyhöz, melylyel hosszú éveken át gyakorlatilag foglalkoztam. Nem akarok azonban azok hibájába esni, a kik a felvetett kérdésre adott válaszaikban az alkalmat a fogyasztási szövetkezetek hasznos vagy káros volta feletti nézeteik kifejezésére használták fel. Ez szerintem meddő vita. A falusi kereskedőt, akinek szájából a kenyeret a fogyasztási szövetkezet kiveszi, senki sem fogja semmiféle ékesszólással meggyőzni arról, hogy a szövetkezet neki nem ellensége; viszont a fogyasztási szövetkezetek lelkes szövegírói — talán jobb meggyőződésük ellenére — sem fogják cikkei a leszerelésre rábírní. Ebben a kérdésben nem a vitakozás, hanem a későbbi fejlemények döntenek: szóval az idő, mely elsöpör minden, ma divatos, de nem életképes áramlatot.

Én tehát szorosan a feltett kérdéshez tartom magam, mely a következőleg van formulázva: Miért buknak meg a fogyasztási szövetkezetek?

Ehhez a kérdéshez kívánok szólni és hogy a szövetkezeti bukások speciális okait logikai sorrendben tárjam az olvasó elé, gyakorlati tapasztalataimat pontokba foglalom. Ezek a következők:

A szövetkezeti bukások elég sűrűn előfordulnak s tartok tőle, hogy később még sűrűbben felmerülő eseteinek egyik fő oka az, hogy a szövetkezeti forma nem alkalmas kereskedelmi vállalatok fenntartására és felvirágoztatására. Mert az a kereskedelmi vállalat, melynek sok feje van, sem vételnél, sem eladásnál nem tudja kiharcolni kellő gyorsasággal az erre kínál-

kozó alkalmat. Fokozódik a baj akkor, ha — mint az nem éppen ritka eset, — az igazgatóság tagjai közt viszályok, kanapé-proceszusok dőlnek, midőn órákig vitatkoznak a végre nagy veszekedés után határozat hozatala nélkül oszolnak szét vagy „csak azért is” ostoba határozatot hoznak.

A központosítás szintén okozója a fogyasztási szövetkezetek bukásának. Ugy a „Hangya”, valamint a néppárti fogyasztási szövetkezeti központ azt hirdetik, hogy első kézből szerzik be áruikat, minél fogva jelentékenyen olcsóbb árban látják el a szövetkezeteket árukkal, mint a nagykereskedők. Hát ez egyszerűen nem igaz. Ezek a központok nem az elsőkézből, vagyis a termelőktől szerzik be az árukat. Hanem a legtöbb árut budapesti nagykereskedőktől szerzik be, melyekhez a vidéki szövetkezetek is fordulhatnak.

További oka a fogyasztási szövetkezetek bukásának a tökeszegénység. Szép számmal léteznek falusi szövetkezetek, melyek 150—200 darab 20 koronás üzletrész jegyzése alapján alakultak meg, üzleti tőkénél tehát 3—4 ezer korona. De jó volna, ha ennyi volna, de nincs, mert a tagok üzletrészeit 20 filléres részletekben röjják le s az üzlet megnyitásakor a szövetkezet alig 1000 K készpénzzel rendelkezik, de abból is 300—400 koronát a berendezés emészt fel. Így nem lehet üzleti vállalatnak sokáig tengődni, mert a tökeszegény vállalat élete csak nyomorult tengődés; a pénzzavarok egyre jobban összekuszálódnak s nem sok kell hozzá, hogy a szövetkezet beadja a fulesot.

Okai a bukásoknak a hitelezés rendszertelensége is. Sokan kárhivatják a fogyasztási szövetkezeteket, melyek árhitelt nyújtanak, én azonban azt mondom, hogy a fogyasztási szövetkezet, ha népszerű intencióknak komolyan meg akar felelni, az árhitel nyújtása elől nem zárkozhatik el. A falusi földművelő lakosságának az év bizonyos részeiben nincs semmi bevétele, tehát pénze sincs és ha ilyen helyeken a fogyasztási szövetkezet ridegen a készpénzen vásárlás elvére helyezkedik, bizony nem szolgálja a nép érdekeit. De nem ez a fő baj, hanem az, hogy a bententesek ugyancsak kimerítik a szövetkezetnél hitelüket, de fizetni — magyar szokás szerint — nem szeretnek. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok azt tartják, hogy miért szolgálják ők a szövetkezet ügyét ingyen, ha az az előnyük sincs, hogy akkor fizetik a bolti kontó mikor nekik jól esik. Szóval, az árhitel rendszertelensége vagy rideg megvonása, vagy nagymérvű kiterjesztése szintén egyik akut betegsége a fogyasztási szövetkezeteknek s nem ritkán válik a bukás előidézőjévé.

Az alkalmas, szakképzett üzletvezetők hiányát is beállíthatjuk a bukások okai közé. Sok szövetkezet merőben laikus, sőt műveletlen egyénekre bizza az üzletvezetést, mert ezek olcsójanosok. Egy szövetkezet például a falusi borbélyt tette meg üzletvezetőként, azon a jogcímen, hogy az is „üzletember”. Helyi nélküli kereskedőség sok van, a tultermelés e téren igen nagy, könnyen lehet tehát kapni 60—70 korona nyomorult havi fizetésért is szakképzett üzletvezetőt. Csakhogy senki sem lép azért a kereskedő pályára, hogy örökké segéd maradjon, annál kevésbé hogy a nem-szűkítő pap, kántor, jegyző dírekeiök alatt szolgálja meg sovány kenyerét. Ezek mindannyian önállóságra törekednek s ez okból bizony nem a szövetkezet felé, hanem önmaguk felé hajlik, a kezük. Hogy mit értek ez alatt, az, azt hiszem, bővebb magyarázat nélkül is nyilvánvaló.

Okai a bukásoknak az előkészítőségüknek a cserekereskedés kiküszöbölése is. Valószínűleg sokan gunymosolylyal kérdeik, hogy a pénzgazdálkodás mai korszakában hogyan beszélhet valaki cserekereskedésről, holott az réges-régen megszűnt. Pedig hát nem szűnt meg s erről mindenki meggyőződhet, aki Mojsi a falusi

boltoz üzletében félórásukat időzik. Sorra jönnek a parasztasszonyok; az egyik egy szakajtó babot, a másik négy tojást, a harmadik egy félvéka rozst hoz magával s elvégezvén bevásárlásait, ezekkel a naturáliákkal fizetnek. Sőt Mojsi természetben való beszolgáltatás ellenében is ad árut; fuvaroztat magának vagy másnak, mosat, kapáltat az árhitelt ledolgozni akaró asszonyokkal. Mindezt pedig ne tessék zsidó-furfangnak elkeresztelni, ez a cserekereskedés népünk viszonyaiban gyökerezik.

Mindezt a fogyasztási szövetkezet nem teszi, de nem is teheti; meggátolja ebben a sokféjűség, de az is, hogy nincsenek közegei, akik közvetítésével a naturáliákat piacra hozhatná, fuvarozásra ugyan ennek is szüksége van, de mosónőkre, kapásokra s egyéb közimunkát végzőkre nincs. A szövetkezet tehát nem üzhet cserekereskedést s ezzel, kiváló pénztelen időben, sok evőt elveszít és jelentékeny hasznáról kell lemondania.

Az áruforgalmi előirányzat hiánya szintén egyik oka lehet a bukásnak. Derűre-borúra, minden előre való számítás nélkül rendelik az árukat; némelyikből tulokat, másokból tulkeveset. A gyakori utánrendelések pedig a fuvarköltséget szaporítják, szóval az áruforgalom figyelembe nem vételével járó károsodások fassáknak megölik a szövetkezetet.

A tagok túlkövetelése is gyakran közrehatnak a bukás előidézésére. A fogyasztási szövetkezet megalapítói, hogy a népet a szövetkezetbe való belépésre animálják, rendszerint több jókat ígérnek, mint amennyit a szövetkezet nyújthat.

A tagok igényt is tartanak ezen ígéretek bevaltásához, minél fogva a szövetkezet kénytelen a rezi fedezésén túl tiszta hasznót is kimutatni és ha ez nem lehetséges, az ellátározási művelethez folyamodik. Világos, hogy az efféle leltár hamis mérleg felállítására vezet, ennek a vagyonállást aláadó hatását a szövetkezet egy-két évig kibírja, de sokáig nem s a bukásnak előbb-utóbb be kell következnie.

A fogyasztási szövetkezetek aránylag nagy üzleti költsége szintén a szétmálás egyik csirájá. A fogyasztási szövetkezet, ha rosszul fizeti is üzletvezetőjét, ennek fizetésére havonként mégis kiad 60—70 koronát. A könyveket vezető tanító vagy segédjegyző sem éri be sokáig a jegyzőkönyvi közönettel, ez is tiszteletdíjra tart igényt. A falusi szövetkezet telen nem futi üzletét, a szövetkezeti boltot fűteni kell, mert a tagok ott kaszinóznak s ugyancsak ebből az okból világitásra is többet adnak ki.

A kereskedelmi törvény 235. szakaszának intézkedése örökösök a bukás bekövetkezésével fenyegeti a legszilárdabb alapon álló fogyasztási szövetkezetet is. E § szerint a szövetkezeti tag — tekintet nélkül az alapszabályok ellenkező rendelkezésére — bármikor kiléphet, illetve üzletrészeit felmondhatja. Pártoskodás, igazgatás, elégedetlenség mindig rábíthatja a tagok egy tekintélyes részét üzletrészeinek felmondására, mely esetben a szövetkezet napjai még akkor is megszámlálhatók, ha a benmaradó tagok száma a szövetkezet fenntartására elégséges volna. Mert a felmondott üzletrészeket vissza kell fizetni, ez a pénz pedig áruka lévén befektetve, az hamarosan elő nem teremthető, minél fogva bármelyik kilépett tag, ha pénzt vissza nem kapja, végrehajtást vezethet a szövetkezet ellen.

A szövetkezeti bolt berendezése tekintetében való helytelen eljárás is egyik oka a szövetkezeti bukásnak. Nálunk sok fogyasztási szövetkezetet fényűzően rendeznek be s tőkéből tulokat lekötnek a boltfelszerelésekbe. Hogy a gondatlan árukezelés, a tisztaság hiánya, az áruk káros behatásoktól megvédésének elmulasztása mennyi kárt okoz, azt nem szükséges említenem.

Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok gyakori változása is közel viheti a fogyasztási szövet-

kezete sirjához. A kereskedés nehéz mesterség, de végre is erős akaratral bele lehet tanulni. Sok szövethetési igazgató lassan-lassan el is sajátítja a feltétlenül szükséges kereskedelmi ismereteket, de midőn ezeket már hasznosíthatná, vagy pártoskodás következtében lemondják, vagy megúnyva a sok vesződséggel járó, sok idejét elrabló nobile officiumot, maga mond le. A trónutód aztán mindent jobban akar tudni elődjénél; az új igazgatóság felforgatja a régi intézkedéseket s újakat léptet életbe, melyek sokszor ugyancsak képtelenek. Így nem lehet kereskedelmi üzletet tervszerűen, egy meghatározott alapon fejleszteni, minél fogva gyakran a bukáshoz vezető visszaesések állanak be.

Folytassam-e tovább, mert még nem soroltam fel a fogyasztási szövethetetek bukásának minden okát. Az elmondottakból is kiviláglik, hogy a mi fogyasztási szövetheteteink folyvást Scilla és Charibdis közt hajóknak, valamint az, hogy tömérdek szervi bajjal küzdenek. Ez okból a magyar fogyasztási szövetheteteknek, ha alapos reformon nem esnek át, nem is lehet hosszú életet ígérni. **Magy. Kor. L.**

Cselédközvetítés cselédotthon.

A cselédkérdés ismét aktuális lett Nagykanizsán. Nem mintha javult volna a helyzete az uraknak és szolgáltnak; sőt nem is azért, mert rosszabbodtak a viszonyok. Hanem azért mert a főkapitány javítani akart a helyzetet. Mindenesetre elismerés illeti meg azért, hogy az ügygel foglalkozott. És ha a gazdák helyzetének javítását célozta, helyes uton is járt. Abból az elvből indult ki ugyanis a főkapitány ur, hogy a jövő menő cselédeket sem szeretet, sem érdeke nem fűzi a családhoz melyhez szolgálati idejében tartozik. Csak az állandóan vagy huzamos ideig egy helyen szolgáló cseléd érez egyúttal a házzal védi annak érdekeit; csak az ilyenek igyekeznek hűségükkel is megmutatni, hogy bár a sors mások szolgálatának rendelte őket alá, önértékük, becsületességük emberi rangra emeli őket. Ebből az elvből kiindulva megakarta szüntetni a cselédszerzők ama visszaéléseit, hogy ha a cselédnél a „sűrű gazda ritka köntös” elvét forszirozza, vagyis, hogy a cselédváltásokat mesterségesen elősegíti, akkor az ő jövődelmük nagyobbá válik. Ki akarja tehát, a cselédszerzést venni a magánhelyszerzők kezéből és városivá, vagy egyesületivé akarja tenni. A városi cselédszerzőkről nem jó információt kapott a megkérdezett városoktól, azért inkább egyesületi közbenjárással akarta a kérdést megoldani. Ugy látszik ez sem sikerül. Erre mutat az az átirat, melyet a helybeli Keresztény jótékony nőegyesület választmányának határozataképpen dr. Szekeres Józsefné közölt a főkapitánysággal. Az átirat így hangzik: „Tisztelettel értesítem hogy a hó 29-én megtartott választmányi gyűlésen nagyszótöbbséggel azon határozat hozott, hogy a keresztény jótékony nőegyesület a cselédotthonnal egybekötött cselédszerző intézet fellállítását nem vállalhatja magára, minthogy az egyesület az ezzel járó működésre vállalkozni nem képes.”

A nőegyesülettől más határozatot várni nem is lehetett. Más annak a célja, más a hivatása, munkaköre. Egész embert, egész egyesületet kíván a jótékonyt maga is. Ennélfogva a cselédszerzés és cselédotthon létesítése, vezetése, ellátása csakis e célra alakult egyesület alatt oldható meg sikeresen lelatadát.

Igaz, hogy vannak városok ahol a cselédközvetítést ki se adnák kezükből, mert a cselédek hatósági ellenőrzése másként kellőképp nem is lehetséges. Sőt úgy tudjuk, hogy a városi cselédközvetítés és a cselédek helyzetére, erkölcsi viselkedésükre való szabályrendeletek alkotása és ellenőrzése másként sikeresen el sem gondolható. De a cselédotthon már más elbírálás alá tartozik. Ez vagy a várostól e célra megbízott megfelelő nő vagy egy ilyen célra alakult egyesület hatásköre alá helyezendő.

Ne felejtünk azonban észre, hogy az ur és szolga közti viszony ellentétessége egyidejű a teremléssel. Változnak, javulnak a viszonyok korok, felfogások, cselédek és családok szerint, de ezeket a bajokat megszüntetni módunkban nem áll, ha kevesbíteni lehet is. Ne tévesszük azonban szemünk elől azt se, hogy a cselédügyek szorosan összefüggenek a társadalom socialis fejlődésével változásával és hogy az éremnek két oldala van.

Egyik oldalon a cseléd panaszai vannak felírva a ásíkon a gazdáé. Egyoldalulag tehát ne bíráljuk el a kettőjük között örökké fennálló pert.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukomájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Az Emulsió vásár-
lásonál a SCOTT-
féle módszer véd-
jegyét — a halast —
kérjük figye-
lembe venni.

Kellemes ízű könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

SCOTT-féle EMULSIÓ

*szonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytáiban.

HIREK.

— **Katonai áthelyezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Farkas Aladár 20. honvédegyalozredbeli századost Nagykanizsáról Budapestre helyezte át az 1. honvéd gyalogezredhez.

— **Megei bizottsági tagválasztás Kotonon.** Mialatt Nagykanizsán egyhangulag megválasztott Vécsey Zsigmond polgármester és Hajdu Gyula dr. ügyvéd törvényhatósági bizottsági tagnak, azalatt Kotonon is folytak a szavazások dec. 30-án. Kotonon azonban 3 jelölt is volt. Egyik Hajdu Gyula dr. a másik Brunner Gusztáv másodjegyű, a harmadik Lajtmann György, kotonon helyettes plébános. Hajdu Gyula dr. vezetett a szavazatokkal és már 40 szavazata volt, mikor tavrított hogy Kantonizsáról hogy itt egyhangulag megválasztják. Ezért hát visszalépett a jelöltségtől azt híván, hogy helyette Brunner Gusztáv kerül ki a választásból győzelemmel. Azonban nem így történt, mert Lajtmann mintegy 26 szótöbbséggel győzött. A helyettes plébános ur nem igen igyekszik hazafias érzületéről tanúságot adni a miért megválasztása a magyar körökben ellenszenivel fogadtatott. Különben egy hírlik, hogy a választás előtti napon bejárta a házakat és rábeszélésének sikerét látják megválasztásában. Egyébként választási szabálytalanságok miatt felebbezéssel él a kisebbségben maradt párt és így valószínű, hogy a plébános ur egyelőre nem foglalhatja el helyét a vármegyei asztalánál.

— **Szabad a kávéház előtt kártyázni.** A kávéházak előtti széles gyalogjárók egy részét a kávéházak asztalai foglalják le nyáron; a tér a terraszt helyettesíti; mindenki úgy is tekinti, mint a kávéház tartozékát. Azért senkinek sem volt feltűnő, hogy a Bogenrieder-féle Korona kávéház tarraszán előkelő izlésűkről ismert uri emberek farrok vagy alsós mellett szívták az alkonyati friss levegőt. Deák Péter főkapitány azonban szociális szempontból fogta fel a dolgot és nehogy az istenadta nép irigységének adjon tápot, rendeletben megtiltotta kávéház előtti kártyázást. Arvay Lajos alispán más nézetet van, mint a főkapitány. Pedig Zalavármegye alispánja ismeretes szociális érzékéről és éles judiciumáról. Ő mégis Bogenrieder kávéház tulajdonos felebbezésére azt a végzést hozta, hogy: „A kávéház előtti járdát a felebbező fél a várostól bérben bírja, e terület felett tehát szabadon rendelkezik. A járdára kirakott asztaloknál tehát a kártyázás nem tiltható el, hanem csak az asztalok körüli olyan csoportosulást kell megakadályozni és eltüntetni a szabad közlekedés biztosító céljából, mely a forgalomra fentartott másfél méter területet is elfoglalja a járdától.”

— **Egy humánus törvény.** Az 1908-ik évi törvényhozási tevékenységnek egyik legnevezetesebb alkotása a gyermekbirósági törvény, mely a 12—15, valamint a 15 éven felüli gyermekek törvénybe ütköző cselekményeinek elbírálásánál adja meg az eljárására vonatkozó utasítást. Ez a törvény 1910. évi január 1-én lépett életbe. Tadvá, hogy mennyi züllött vagy züllés útján levő gyermek van nálunk országszerte, csakugyan emberies ténye volt a magyar törvényhozásnak e törvény megalkotása, melynek szigorú végrehajtása által reméli az ország ezer és ezer gyermekek a becsület után való megmaradását és azt hogy belőlük tisztességes, munkástagjai lesznek a magyar társadalomnak.

— **Ösztöndíj.** A zalavármegyei milleniumi 400 K-ás ösztöndíjat Kálovits Ferenc helybeli főgimnáziumi VII. osztályu tanuló nyerte el, ki azt gimn. tanulmányainak befejeztéig élvezheti.

— **Az aradi vesztőhely sorsjátéka.** Az aradi vesztőhely megváltására és múltó megörökítésére alakult 13-ás bizottság által rendezett tárgysorsjáték rohamosan közeledik a befejezéshez. A kuzást január hó 8-án este 7 órakor okvetlen megtartják a Vámbáczpalota sorsolási termében politikai biztos jelenlétében. Az 1 koronás sorsjegy a húzás napjáig kapható minden tőzsdében és megrendelhető a bizottság központi irodájában: Budapest VII. Akácza-u. 39. A sorsjáték főbb értékes nyereménytárgyai a régi Nemzeti Színház előtt épült csinos kiállítási helyiségben mindenkor megtekinthetők.

— **Bíróválasztás.** Fityoházán Zadravec János 5 évig viselte a községi bíró terhes hivatalát. Neki terhes volt, mert a falu nem szerette. Valami szabálytalanság miatt feljelentés is tétett ellene. Hát lemondott. A helyői bíróválasztáson, melyen Dienes Sándor szolgabíró elnököt arra kérte az elnököt, hogy az ő emberét is vegye a jelöltek közé. A conciliaus szolgabíró ezt a kérelmét is megette, de egyetlen szavazatot se kapott a régi bíró jelöltje, hanem Kondritz Istvánt választották meg egyhangu lelkesedéssel egy esztendőre. Mert akkor telik le a bíróviselés ciklusa.

— **Fertőtlenítő tanfolyam.** A fertőző betegségek ellen való védekezés érdekében Budapestten fertőtlenítő tanfolyamot létesített a belügyminiszter. Egy-egy tanfolyamra 15 hallgatónál több nem vétetik fel. A tanfolyam teljesen ingyenes. A hallgató teljes ellátáson kívül napi 1 K díjazásban részesülnek. A községek felküdöttéi után csak utiköltiséget fizetnek. A tanfolyam hallgatói elsősorban a hatóságoktól hivatalbótt felküdöttéi egyének sorából vétetnek fel. Csak olyanok vehetők fe, kik irni olvasni tudnak, 40 éves kort még be nem töltött és büntetlen előéletűek. A tanfolyam egy hónapig tart.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű
utánzatoktól **tévu**tra vezetni.

— **Koszorupótló adomány.** 1909. évi december hó 29-én budapesti elhunyt és helyben eltemetett Eisinger Henrik iránti kegyelet jeléül adakoztak: Ujnői Elek család 40 K Özv. Eisinger Henrikné 25 K Ebenspanger Leó, Eisinger Samu 20—20 K Dr. Etlényi Géza 15 K Dr. Fried Ödön, Haas Vilmos és neje, Seberz Zsigmond 10—10 K Pollák Arminé 5 K Sauer Ignácné 4 K Összeg 159 korona. Az izr. szent egyet.

— **Hevesi Sándor dr. Tapolczán.** A tapolczai izr. négyesület meghívására dec. 26-án tartott estélyen Hevesi Sándor dr. a Nemzeti Színház dramaturgia és előnyösen ismert író, előadást tartott „Az Irodalmi divatról” és A hazugságról. A szellemes és érdekes fejtegetések, mint a Tapolczai Lapok írják, élvezetes szellemi eseményt szolgáltak a hallgatóságának. Hevesi Sándor dr. tudvalevőleg Nagykanizsán. Itt végezte a gimnáziumot. Az Új Idők legutólsó száma két most megjelent könyvről. (A színjátszás művészete. — Az előadás művészete) a legelismerőbb kritikával méltatja.

— **Tisztviselők értekezlete.** Nagykanizsa város tisztviselői tegnap 11 órakor értekezletet tartottak Vécsey Zsigmond polgármester elnöke alatt, hogy az őket legközelebről érdeklő 20 ezer korona állami segély felosztásáról javaslattal léphessenek a városi tanács elé. Deák Péter rendőrőrnagy ez alkalommal egy tervezetet mutatott be, melyet azonban a tisztviselők nem tettek magukévá, mert nem találták meg benne a különböző állások iránti egyenlő kulcsu eljárást. Különböző felszólítások után egy bizottság küldetett ki, mely rövid időn belül javaslatot fog egy újabb értekezlet elé terjeszteni. A bizottságban Lengyel Lajos főjegyző Deák Péter önkormányzó, Király Sándor mérnök, Ahnhof Gyula számvető és Halvax Erigyes kultúracsos van delegálva. Vécsey Zsigmond polgármester az egész ügyben neutralis magatartásával akarja objektivitását megőrizni és így a bizottság tanácskozásain sem óhajtott részt venni. Megemlítjük hogy Zalaegerszeg már intézkedett ez ügyben és pedig nagyon helyesen a szolgálati éveket vették a részesedés alapján. Csak így lehetséges, hogy a törvénytervezet intenciói érvényesüljenek és csak így kerülhetők el azok a sérelmek, melyeket egyéb intézkedések rejtenek magukban. Hogy az egyes tisztviselők rangfokozatba osztása maga is elégedetlenséget okozott nem egy tisztviselői állásnál az egész más elbírálás esik és más uton módon orvosolható. Hogy többet ne említsünk, a törvényhatóság városok polgármesterei a VI. rangfokozatba, míg a r. t. városoké a VIII. ba soroztatnak az ismeretes tervezet szerint, noha qualificationális különbség e polgármesterek között nincs.

— **Egy svájci hegyfaluban** nem rég az iskolát be kellett csukni, miután az összes gyermekek súlyos meghűlési tünetek közt megbetegedtek. A tanító, ki a pasztillákat már kipróbálta, arra a gondolatra jött, hogy a Sodem forrás gondnokát néhány doboz Fay valódi Sodem ásvány pasztilla átengedésre felkérni. A pasztillák csakugyan megőrizték a tanító kiosztotta és két nap múlva az előadás megkezdődött.

— **Iskolakerülők statisztikája.** A be nem iskolázott tankötelesek közül az összeírás folyamata alatt leadott intézkedések hatására 238 tanuló beiratkozott. A város területén azonban még 339 tanuló van, kiknek szülei, vagy gyámjai a törvényes felhívásnak eleget nem tettek. Ezek közül 4-et állandó betegség miatt felmentettek. A többi 335 tanköteles felekezeti szerint így oszlik meg: Hát-tizenhétvé-

sek közül rom. kath. 118, ev. ref. 1, izr. 1 összesen 120. Tizenhét-tizennégy évesek közül rom. kath. 209, ev. ref. 2, ág. ev. 4, izr. 4. Ez utóbbiak az u. n. iskolások volnának. Az ismétlődő vagy vasárnapi iskola amilyen népszerűtlen volt mindig tanítóik és ifjuság előtt egyaránt, éppen oly eredményre is vezetnek. A gazdasági iskola melyről városunkban már oly régen van szó egyszerre fölöslegessé tenné az ismétlődő iskolát és az okszerű földmívelésre és állattenyésztésre óriási volna a kedvező hatása.

— **Szöjdtanfolyam.** Olvasóinkat annak idején értesítettük, hogy Nagykanizsa képviselőtestülete 1000 K-át szavazott meg egy létesítendő képzési tanfolyam költségeire. A költség így fedezve volna, csak hallgatókra van még szüksége a kurzusnak. Vécsey Zsigmond polgármester ártit az elemi iskolák igazgatóihoz, hogy a vezetések alatt álló iskolákban írják össze, kik hajlandók a tanfolyamon résztvenni. Szerintünk ezt a kérdést először más kérdéseknek kell megelőznie, melyeknek ismerte után nyilatkoznak csak a tanítók. T. i. Mikor lesz az a kurzus? Mert ha a szünetben lesz, valószínű, hogy a kik ünlésre akarják felhasználni a nyári hónapokat, azok hiányozni fognak onnan. Ha pedig a szorgalmi időben tartatik meg, némelyik nagyobb elfoglaltságu tanító nem szívesen áldozza fel csekélyke szabad idejét a tanfolyam kedvéért. Az iskolaévet megrövidíteni, vagy pláne megszakítani a tanfolyam kedvéért nem engedi az iskolai hatóság. Különben is először ismerniük kellene a tanítóknak a tanfolyam tervét, napi óraszámot, hogy nyilatkozhassanak az abban való részvételről. Minden jel arra mutat, hogy ez a különben pártolásra érdemes szöjdtanfolyam nem fog létesülni városunkban.

Idégesség, levertség és bágyadság jellemzik azt az embert, a kinek emésztése nem szabályos. Ha reggelenként éhgyomorral felpothar **Ferenoz József**-keserűvizet iszunk, emésztésünket valóban egyszerű eljárással rendeztük, mert nem kívánatos mellékhatás soha nem mutatkozik és nem okoz eldugulást, mint a legtöbb közönséges emésztőszer. Ha nem akarunk csalódnni, el kell olvasni az üvegcsimkét, hogy csakugyan az orvosilag ajánlott, valódi „Ferenoz József“-keserűvizet kapjuk, mert ezt a címkét sokan utánózzák.

NYILTTÉR.

Szőlő-oltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki Címét tudja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megstandulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökerecs vesszőkből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: **Szűcs Sándor fia, szőlőtelepe,**

Bihardioszeg.

Az új évnek valami jót is kell hoznia,

mindenekelőtt, természetesen, jó egészséget. A ki azonban egészséges akar maradni, óvakodnia kell a meghűléstől, a ki pedig nem akar meghűlni, előzzen meg a bajt Fay valódi szodeni ásványpasztillájának használatával. A katarust gyorsan és minden alkalmatlanság nélkül megszüntíti a szodeni pasztilla, a mely igen olcsó: egy doboz 1-25 kor., s kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Főképviselet Magyarországon és Ausztrián részére: W. Th. Guntzer cs. és kir. adv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziasor, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult **közönségnél, oszánál és meghűlésekben.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyenék és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegokban K—80, K 1.40 és K 2.— és igazolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

4865/1909.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, közhírré teszi, hogy a cs. és kir. Szab. Déli Vaspálya társaság kisajátítónak Vojvada Katalin férj. Sebestyén Istvánné, Sznopek István, Sznopek József, kiskorú Maltár Józsefi Maltár György, Sznopek Mátyás, kiskorú Sznopek Teréz, Zvošec György és neje Szobolics Katalin ellen, kisajátítási ügyben a kisajátítandó és a koteri 4917. sz. tjkvben. 7531/a hrsz. a felvett ingatlan 194 □ öl területű, a koteri 2149. sz. tjkvben, 7539/a hrsz. alatt felvett ingatlan 110 □ öl területű és a koteri 5650. sz. tjkvben 7538/a hrsz. a felvett ingatlan 108 □ öl területű részének kártalanítása iránt az eljárást folyamatba tette a kártalanítás megkezdésére tárgyalási határnapul 1910. évi január hó 15. napjának d. u. 1 óráját Kotor község határába a helyszínére kitűzte, a távollevő Sznopek Mátyás érdekelte részére gondnokul Sznopek István koteri lakost kinevezte.

A fent kitett határnapra és helyre a kir. törvényszék az összes érdekelteket a törvényes következmények terhe alatt azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy elmaradásuk kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozat nem gátolja és hogy az egyéni külön értesítetnek elmaradása, vagy a tárgyaláson való meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincs.

Nagykanizsán, 1909. december 9-én.

A kir. törvényszék.

ALAPITVA: 1864-BEN.

TELEFON: 63—36.

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA

Cégtulajdonos: Kovács Endre.

kelme-, selyemfestő- és vegytisztítógyára

BUDAPEST, IX. KERÜLET, KINIZSY-UTCA 14. SZÁM.

Gyűjtőtelepek: IV., Váci-utca 51. — V., Lipót-körcut 16. — VI., Andrássy-ut 50. — VI., Gyár-utca 23.

VII., Izabella-utca 66. — VII., Rákóczi-ut 78. — VIII., Üllői-ut 30.

Vidékről hozzám **festés**, vagy **vegytisztítás** végett beküldött tárgyak mindenkor a legnagyobb pontossággal, gondnal, valamint a **legmodernebb** technikai eszközök felhasználásával szakszerűen kezelteknek.

Dunántul legrégibb ékszerüzletel

Berény József és Fia

NAGYKANIZSÁN.

Arany és ezüst ékszerek készítése villanyerőre berendezett műhelyünkben.

Dusan felszerelt ékszer, arany és ezüstárak raktára.

Jegygyűrűk a legnagyobb választékban rendezés és különleges formákban.

Remek menyasszonyi ajándékok finom izlésben.

Legszébb női- és férfi aranyóraláncok.

Szép raktár brillant, gyémánt és színes drágakövi tárgyakban.

Régi vagy vásott foglalatú drágakőtárgyak divatosan és tartósan műhelyünkben átfoglatatnak.

Teljes étkezőkészletek valódi ezüsből hivatalos ellenőrző próbával ellátva.

Jutányos, olcsó árak! Eladás részletfizetésre is!

A berendorfi gyár főelárúsító helye csakis első minőségű Alpacczezüst étkezőkészletekről.

Brilliantok, gyémántok, arany- ezüsttárgyak legmagasabb árban megvételnek vagy becseréltetnek.

Bischitzky

Miksáné

35 év óta fenálló legjobb hírnévnek örvendő hangszer-raktárában Nagykanizsán

ZONGORÁK, PIANINOK, CIMBALMOK ÉS HARMONIUMOK

a leghirnevesebb bécsi gyárakból,

uj és átjátszottak

nagy választékban, részletfizetésre is,

a legolcsóbb gyári árak mellett kaphatók, esetleg bevételhezhetőek.

Régi zongorák mindenkor becseréltetnek.

ROPS

Biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik.

Szezs ki nem folyhat.

Szezs fogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkekkel árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V, Kölső-Váci-ut 74/51.

Helybéli elárúsítók:

Weiser J. O., Bettlheim és Guth, Rosenfeld Adolf fiai, Köhler Testvérek Unger Ullmann Elek

Oh jaji!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Egger mellpasztillái

Az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő és széthálási raktár:

„NADOR”

gyógysertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla

csakhamar meggyógyított!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Nagykanizsán: Szabó Albert, Bolus Lajos, Prágor Béla,

Reik Gyula és Csáktornyan: Pető Jenő gyógyszerárakban.

Csak azért tartozik Ön

miután az adóai nem fizetnek. — Irjon követeléseinek jutalék nélküli behajtásért 21010 számú prospektusért „Creditreform” Graz, Haydn-gasse 10.

Szőlőoltványokat

szállít, amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kéküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

Medgyes 89. sz. (Nagyküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett ismerős levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől egy szó-, mint irásbeli bizonyosságot szerezhet magának felelő telephely feltöltés megbiztatásáról.

ÜZLETALAPÍTÁS 1877.

MILTÉNYI SÁNDOR és FIA

NAGYKANIZSA.

Anatómiai, orthopéd és hygienikus lábbelik.

Mindennemű polgári és egyenruházati cipők és calzmák.

Sport-lábbeli különlegességek.

Királyi elismerés. — Miniszteri elismerés.

Számos kiállítási érmmel kitüntetve.

Mértéktől egy viselt cipő elégséges.

ÁRJEJYZÉK INGYEN.

A MILTÉNYI-cipő

Készítünk minden fajt orthopédikus s különleges cipőket és lábbeliket. Amerikai, angol, francia s minden divatos formában raktáron megrendelésre.

minden más cipőnél jobb, a láb anatómiájának megfelelően készül, kizárólag kézi munka, elegáns kiállításban, tartósságban utolérhetetlen, biztos fellépés, kényelmes járás.

Hibás lábbeli, eltorzult láb.

MILTÉNYI-cipő, egészséges láb.

Hibás lábbeli, nehézséges járás.

MILTÉNYI-cipő, kényelmes járás.

Hibás lábbeli, fájós láb.

MILTÉNYI-cipő, helyes láb.

Ezen rajzokon bemutatjuk a helyes és helytelen lábbeli viselet közötti különbséget.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Eldíjazási árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Rövid a farsang.

Valamikor régen mértéke volt a farsang a házasságkötéseknek, meg a dáridóknak. A kettő pedig szoros összefüggésben volt, egymással, mert ha a házasságok az égből köttetnek is, de szívek szálaí jórészt a farsangi mulatságokon csomósodtak össze.

Ma azonban e tekintetben is változtak a viszonyok. Az anyakönyvi hivatalban megköthető a házasság ugyszólván az év bármely napján és a mulatságokat se korlátozza ma már a bört, ha ugyan a farsang annyira ki nem merítette már a zsebeket és a hiteket, hogy a hamvazás inkább a váltóknak, üzleti könyveknek szól, mint a bűnös fejeknek.

Itt azonban különbséget kell tennünk. Még pedig, ami nem szokásunk, osztálykülönbséget. Mert míg a társadalom jobb módú, intelligensebb osztályai a farsangból is csak mérsékeltnek veszik ki részüket és mint osekedeteiknek nagykoru intézői számolnak a megváltozott viszonyokkal, addig a városi és speciál a Kanizsa városi iparos és munkás osztály ugy szólván ki sem fogja a mulatozásból. Minden alkalmat, ünnepet, egyesületi rendezéseket, vendéglői spekulációt felhasznál hogy táncra perdüljön és jó bor mellett dicsérje az Istent. Nem csak a magunk véleményét, hanem előkelően gondolkozó társaság megszólását is reprodukáljuk, mikor megemlítjük, hogy némely egyesület mely nemes intenciókból alakult, a folytonos, végét hosszát nem érő táncmulatságokkal akarja tagjait és azok családjait kötelekében megtartani. Nem tudjuk mennyiben sikerül ez neki, de az bizonyos, hogy a munkás élettől, a takarékoságtól való elvonás és az asszonyok, leányokban felkeltett fényűzés, tetszelgési vágy biztosan elérhető ez uton.

Nem engedhető meg, hogy bármely egyesület ilyen irányban befolyásolja tagjait. A komoly munkára a takarékoságra, emberi méltóságra, egymás megbecsülésére szoktatni hivatás az egyesületeknek. Igaz hogy ez látszólag nem vonzó tevékenység a hívek toborzására és nagy reformátort, Kálvin Jánost, éppen azért üzték el Genfből, mert a lakoságot vissza akarta tartani szigorú kézzel a gazdaságilag és erkölcsileg, züllésre vezető szüntelen pámortól. De azt se szabad elfelejtenünk, hogy a genfiak józanul gondolkodó polgárai visszahívták elűzött apostolukat mert belátták, hogy az ő táborában, az ő eszméiben van letéve boldogulásuk alapja. Vannak nemes szórakozások, melyek tiszta gyönyört szereznek az embernek. Ezeknek kultiválása tartozhatik egy nagy és szép célú egyesület feladatai közé. Ezek az alkalmakon tanítsák meg közönségünket az élet megbecsülésére, okos felhasználására, gazdasági tevékenységre. És ne animáljuk

a műveltség alacsonyabb fokán álló osztályokat a gyönyörök árjában való elmerülésre hanem inkább tartjuk őket attól vissza. Ezzel szolgáljuk az emberiség művelődését, és kevesbitjük azokat a krónikákat, melyeknek kifeltése a törvényszéki csarnokokban ér kifejlődéséhez.

Nem kesergünk tehát a rövid farsangon és nem hamvazó szerdán, hanem ma mondjuk ezt el, amikor egyesületek és egyének még tetteiknek birtokában vannak és csak rajtuk áll, hogy a hamvazás ne égesse fejüket és lelkiismeretüket.

Forgalmi egyesület.

— Nem új egyesület, csak új működési kör. —

(v.) Ne tessék megijedni, nem új egyesületről van szó. Ismerjük közönségünk tartózkodó álláspontját új egyesületekkel szemben Mindenki nyög a társadalmi adó terhe alatt és némelyik családapa jövedelméből 2—100 koronát és ennél is többet áldoz egyesületi célokra Presszió alatt állunk, az elnökök és választmányi tagok pressziója alatt. Ki tudna ellentállni kéregető urnóknak, gyűjtő diáknak, vállveregető honoráciornak! Nem volna tehát ildomos, új egyesület alapítás érdekében cikkezni. Hanem kibővíteni ohajjának a szépítő egyesület működési körét. A szépítő egyesületnek célja megfelelő kertek és ültetvények fenntartása és létesítése és ennek a célnak derekasan megfelelni annélkül, hogy a lakosság részéről megfelelő támogatásban részesülne. A sétatérre kimenni ugyan mindenki szeret, mert ott nyugalmat lel zajgó gondolatainak, de a 4 korona lefizetéstől huzódoznak nagyon sokan, akiknek módjukban volna, azt megfizetni. És mind ennek a közönynek dacára, működése körébe felvehetné a szépítő egyesület Nagykanizsa idegen forgalmának előmozdítását is.

Ez idő szerint Nagykanizsát jobbadán vigécek és marhakereskedők látogatják, azok, kiknek itt üzleti dolguk van. Ha mégis, mulatságok vagy közgyűlések alkalmával idegenek jönnek hozzánk nem találják fel azt, amit keresnek: kellemes otthont. A szállodaépítés segítene ezeken a bajokon, de ez nem tartozik a szépítő egyesület hatáskörébe. Amivel könnyen emelhetné az idegenforgalmat, a kiadó szobák nyilvántartása és ajánlása volna. Sokkal több birtokos családja tartózkodna a városban, különösen télen, ha módjában volna megfelelő lakáshoz jutnia. A lakásnyomor az, a mely bennünket sújt. Ezen csak a házépítés segíthet. Lakás kell! Látványosságot az idegeneknek nem nyújthatunk, de kellemes otthont igen, ha lakóházépítésre buzdítanók a kanizsai civiseket. Ha másképpen nem, társbirtokosokat kellene rávenni házépítésre. Ha egy ember nem vállalkozik, de kettő már könnyebben. A postapalota építés áldatlan elodázása is oka annak, hogy a Délzalai takarékpénztár még nem épített a Kazincy-utcában bérpalotát, hogy egy másik háztelektulajdonos ugyanott parlagon heverteti sok ezret érő fundusát.

Nemcsak a kertekkel való szépítés, de a városnak lakóházakkal való szépítése is méltó tárgya volna az áldásos működésű Szépítő Egyesületünknek.

A husdrágaság Nagykanizsán.

Második helyen vagyunk.

— Saját tudósítónktól. —

Schwarz Gusztáv nagykereskedő előadása az élelmiszerek drágulásáról élénken illusztrálta azt a meglepő jelenséget, hogy Magyarország a drágaság dolgában vezető helyen áll. Az alábbi kimutatás pedig azt bizonyítja az Omge jelentése szerint, hogy december 16-án a vágott hus ára Nagykanizsán másodsor a legdrágább a feltüntetett városok közül. De lime a különként feltüntetett árjelentés:

	marha		borju		sertés	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	136	120	160	140	160	140
Baja	128	116	128	120	108	112
Balassagyarmat	100	82	180	144	144	—
Debrecen	128	120	160	120	168	152
Eszék	138	108	160	140	140	136
Győr	160	136	180	160	186	144
Kaposvár	142	136	153	138	140	140
Kassa	140	120	180	170	644	150
Léva	120	112	160	140	464	136
Losonc	120	112	144	128	130	136
Miskolc	112	104	160	152	150	152
Nagybeckerek	112	92	160	144	130	120
Nagykanizsa	150	120	160	130	150	140
Nagyszentmikl.	112	96	144	—	162	112
Nagyvárad	112	106	160	120	160	140
Nyiregyháza	122	112	124	110	128	126
Nyitra	120	112	144	136	144	136
Pancsova	112	104	160	140	144	136
Pápa	146	162	200	180	164	140
Sátoraljaúj hely	112	104	152	144	152	112
Sopron	130	140	140	160	200	160
Szatmár	112	104	144	136	152	144
Szolnok	124	—	132	—	148	—
Temesvár	128	—	180	—	150	—
Ujvárad	104	96	136	120	136	120
Versece	144	136	160	—	136	—
Zalaegerszeg	112	104	140	120	140	120
Zenta	104	88	140	136	140	136

E kimutatás újból igazolja azt, hogy — amit már egy ízben szóvattunk — Nagykanizsa husdrágasága megelőzi Arad, Győr, Kassa, Nagyvárad, Temesvár, tehát speciális ipari géppontok husdrágaságát.

E jelenség már azért is feltűnő, mert Kanizsa marhakereskedelme rendkívül élénk. A környékbeli falvakból nagy a felhajtás és ezek ellenére is a felsorolt városok közül a husdrágaságban vezető helyen vagyunk.

Ennek okát ki kell a város intézőinek puhatolni. Ismételnék rendkívül fontos e kérdés és megérdemli a vele való foglalkozást. Ez az ügy a város közönségének megélhetésébe vág, melynek megoldása nem lehet közömbös senkire sem.

Ismételve kérjük a város intéző köreit foglalkozzanak e kérdéssel, mert a husdrágaságban szívesen átengedjük más városnak a vezetőszerpet.

— A szegénységen könnyen és békeeségesen meg lehet osztzkodni. A gazdagság étvadást okoz az osztályosok közt Városházi tisztviselőink között már izzó a levegő, pedig még csak küszöbön a jólét.

Város tervez, miniszter végez.

Gondok a 20 ezer korona körül.

Forró aggyal járnak Nagykanizsa város tisztviselői az államtól ide utalt 20 ezer korona körül. Mint lesz, hogy lesz? Ki kapjon, ki ne kapjon? Micsoda elv szolgálja az igazságot és melyik a humanizmust? Ilyen és hasonló kérdések foglalkoztatják az elméket. Pedig amint egyik előkelő városi főemberünk megmagyarázta, a dolog egész világos, mert csak a minisztertől leküldött törvény tervezet és a humanizmus szempontjai szerint oldhatók meg a felosztás kérdései, mert másképp a miniszter semmiféle tervezetet nem hogy jóvá, a képviselőtestület pedig már a priori nem teszi magáévá. A belügy-ministeri tervezet szerint csak mintegy 10 városi hivatalnok részesednék az államszegélyből mivel ennyinek a fizetése marad a rangfokozatokban felvett összeg alatt. Amde kimaradnának a rendőrök, akik pedig legrosszabb helyzetben vannak, pedig nagyon rászolgálnak arra, hogy helyzetük javíttassék.

Tegnap már másodszor gyűltek össze a tisztviselők értekezletre és magukévá tették a bizottságtól kidolgozott tervet, mely szerint minden városi alkalmazott részesedjék az állami segélyből. Csak a szegődményesek maradnak ki, mint akik a városi adminisztráció keretén kívül állanak. Ez a terv azt az ajánlatot teszi, hogy az aljegyző 34%-ig részesüljön, az első oszt. írnok 22%-ig, a II. írnok 31%-ig, a többi városi alkalmazott pedig az alapfizetésnek 15%-ig. Ezt a tervet tartják olyannak melyet a pénzügyi bizottság, a tanács és a képviselőtestület is elfogadhatónak tart, mert a reményök van, hogy a benne érvényesült humanus felfogásnál fogva miniszteri jóváhagyást fog nyerni és a tisztviselők egész karának érdekei tekintetbe vannak benne véve. A városi döntés 30 nap múlva terjesztendő fel a belügyminiszterhez.

HIREK.

Esti ima.

Alkonyi szellő jött a lakomba,
Estéli bánat sir a dolomba,
Nappali bűnért estéli bánat
Éj van a házban, bú a szívemben
Késztet imára, látva hibámat,
Ó Uram! Isten! Nincs, aki védjen,
Nincs, aki védjen kívül engem.

Vig alakokkal jártam a fényben,
Ó, de felednek ők a sötétben,
Gögteli álmok oszladozóban,
Búske remények roskadozóban,
Ugy tudom én meg könnyel a szemben:
Nincs, aki védjen kívül engem!
Nincs, aki védjen kívül engem!

Küzdtem a létnek tengere ellen
Minden erőmmel csak te veled nem,
Nincs evezőm már, törve a csónak,
Vesztve reményem, kétes a holnap.
Bűbán-e, bajban tengetem életem?
Lesz-e ki védjen kívül engem?!
Kívüled engem nincs, a ki védjen.

Este van, érzem, csöndbe leszállnak,
Sugva suhannak szerte az árnyak,
Ó, Uram! Isten! Álmat a szemre!
Szeude reményt küldj bus kebelemba,
Éjjeli röntől véd meg a lelkem!
Nincs, aki védjen kívül engem!
Nincs, aki védjen kívül engem!

Kiss Arnold.

— **Tanácsülés.** A városi tanács tegnap d. e. pótlólag folytatta a dec. 31-én megkezdett tanácsulást. Lényegtelen, a nagy közönséget nem érdeklő számlaügyek leírásával után felolvastatott a belügy-ministeri leirat, mely 30 napon belül felterjesztendőnek jelenti ki a tisztviselők fizetésére kiutalt 20 ezer koronának felosztására való javaslatot.

— **Az Ipartestületi vendéglő bérbeadásáról a hétfői gyűlésen intézkedett az előjáróság.** Határozata szerint nemcsak a vendéglőt, de a testületi helyiségen kívül minden lakrészt egységesen bocsátja a bérlő rendelkezésére. A bérbeadás módjait lapunk hírdetése között találhatja meg az olvasó.

— **Munkásgimnázium az Ipartestületben.** Lassu vajadás közt csak nem akar megszületni a munkásgimnázium. Hétfői este az Ipartestület előjárósága ismét foglalkozott vele és egy bizottságot választott, melynek az a feladata, hogy minden lépést megtegyen, hogy még ebben az évben létesüljön. A bizottság tagjai: Dants Kálmán elnök, Mitró János, Muzikár Vince, Puschofszky Sándor, Gutmann Sándor és Pilezer Albert. A főgimnázium tanárai a tanítási tervet elkészítették, de a várostól kért helyiség, fűtés és világítás kérdése még nincs eldöntve. Remélhető, hogy a rövidesen megtartandó városi képviselő testületi ülésen kedvezően fog elintéztetni ez az ügy. A bizottság akkor gondoskodni fog arról is, hogy az iparosvilág köréből a hallgatóságot összeírja és összetoborozza.

— **Függetlenségpárti gyűlés** Zalaszentgróton e hó 5-én vasárnap d. e. fél 11 órakor népgyűlés lesz, melyen Eitner Zsigmond képviselő beszámoló beszédet mond. A népgyűlésre Holló Lajos, Batthyány József gróf és több képviselő is elutazik.

— **Élő sakkjáték.** Szombaton este lesz a küzdelem a fehér és vörös sakkklub között a Polgári Egylet nagytermében. Mazzantini balletmester nagy buzgalommal és szeretettel avatja be a szép sakkfigurákat a sikkes mozdulatokba. A „parasztok” balletje maga is gyönyörű látványosság lesz. A próbák már napok óta folynak és állandóan sok nézőt vonzanak az Egyleti terembe. Az este vonatkozó intim dolgokat nem árulhatjuk el, de annyit már most is írhatunk, hogy az izr. négyesületnek ez az estélye ismét egyike lesz a választmány nagy sikereinek. A jegyek jórésze már elkel. A megmegezők kaphatók a Polgári Egylet nagytermében 6-án és 7-én 3—5-ig; 8-án 11—12-ig és este a pénztárnál.

— **Szanatoriumi piknik.** A nagy népszerűséget kivívott szanatoriumi piknik, mint értesülünk, febr. 5-én lesz. A magyaros vendéglátás, mely ott uralkodni szokott, a honvédenekar játéka és az olesó, de kitünő étkek és italok vonzó erőt ennek az elmaradhatatlan jótékony célú estnek.

— **Tanítók fizetés nélkül.** Az Alsólendvai Híradó írja, hogy az odaváló róm. kath. iskola tanítói a dec. 1-én esedékessé vált fizetésüket a mai napig sem kapták meg, mert szegény az eklézsia. De azért az államotást az iskolaszéknek egy tagja se emlegett. Inkább nyomorogjanak a tanítók. Azokat úgy is koplásra szánta a Teremtő.

— **Vasutasok gyűlése.** A magyar szent korona országainak vasutas szövetsége nagykanizsai kerületének választmányára holnap d. u. 2 órakor a Cséugery-ut helyiségében gyűlést tart.

— **A Halley-féle üstökös.** Naponkint érdeklődéssel nézik a délnyugoti égen feltűnt nagy fényességű csillagot, melyről már a gyermekek is tudják, hogy a Halley-féle üstökös az. Aggodalommal beszélik a beavatottak, hogy bele fog ütközni a földbe. Pedig hát nincs ok a félelemre. Drommelin angol csillagász egy felolvasásával eloszlatta aggodalmukat. „Habár az üstökösnek óriási is a gyorsasága, halmazállapota oly ritka, hogy még akkor sem történne baj, ha fejével menne is neki a földnek. Valószínű is hogy a föld pályája keresztetzeni fogja az üstökösét. Már Kr. e. 240. év óta tudjuk, hogy ennek az üstökösnek több millió mérföld hosszú farka van, de ennek az anyaga olyan ritka pára hogy mikor 1861-ben a föld keresztelte farkát, ezt észre se vették és csak jóval később tudták meg.

— **Az eperjesi jogakadémiaán az 1909—1910. tanév II. felére a beiratások** 1910. január 8-iktól 19-ikéig eszközleendő; az előadások január 23-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél január 20—22. napjain dékáni-, azután pedig tanári-kari engedélyvel lehet helye. A félévi tandíj 50 kor. Evangélikus lelkészek, tanárok és tanítók fiait — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló, ujonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben, ebéd- és vacsoráért a második félévben 96 kor., csak ebédért 54 kor., reggeliért havonként külön 3 kor. fizetendő. Az arra érdemeik igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegény-sor-uak tandíjmentességre, tápintézet-díj elengedésére s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „jogász segélyegylet” támogatására. A jogakadémiai ifjúsági-, valamint a collegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll.

— **Statisztikai kimutatást** kér az országos statisztikai hivatal jan. 10-éig azokról a tanulótelesekről, kik 1909. dec. 31-éig be nem iratkoztak. A kigutatás nyelv, vallás és kor szerint készítenendő el. Akik még beiskolázatlanok maradtak, a város elrendeli megbüntetésüket egyelőre első fokulag 1 koronával.

— **Szédelgés vagy késedelem.** Grünfeld Márk helybeli kereskedő panaszt tett a rendőrségen, hogy Kohn Mór, aki Schwarz József Király-utcai lakosnál tartózkodott még a karácsony előtt, megjelent boltjában és sorsjegyeket kínál neki megvételre. Megmutatta meghatalmazását, mely a budapesti Merkur bank pecsétjével és bélyegzőjével volt ellátva. Grünfeld rendelt is nála 4 drb. sorsjegyet 139 koronájával és előlegképpen átadott neki 71 koronát. Minthogy a sorsjegy meg mindig nem érkezett meg, dec. 26-án ajánlott levélben értesítette Grünfeld a Merkur bankot az esetről. Minthogy még onnan sem jött tudósítás, a rendőrség fogja a bankot kihallgatni, hogy megállapíthassa, szédelgés esete forog-e fenn, vagy nem. Minthogy az illető sorsjegyek húzása időközben megtörtént, a lefizetett pénzüsszeg visszatérítését kéri.

— **Gondatlan házigazda.** A Magyar-utcai Cofál József fel akart menni a padlásra. A lépcső azonban oly rozoga volt, hogy letörtt alatta, leesett és vállpercéjét eltörte. Bevádolta házigazdáját, akit többször figyelem-zteitek a lakók a rossz padlás-lépcsőre, de mindeddig nem csináltatta meg. Most a rendőrség ez esetből kifolyólag gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt fogja őt felelősségre vonni.

— **A másodikjasszony.** Sipos József a Franz cég malmában malomnunkás. Míg a napokban éjjeli munkában fáradt, hogy annál puhább kenyeret szerezzen az asszonynak, felesége Goldfinger Erzsébet összezedte a első asszonytól ott maradt ágy-neműt, meg jó kis lisztet és háttal fordított férjének, aki most jelentést tett az esetről a rendőrségen.

Csak

MILKA SUCHARD

alpesi tej
kakao
és csukorból áll
Páratlan
különlegesség.

— **Lopás.** Furdorfler Anna, férjzett Tasná József Károlyné az ünnepekben az esti órákban hazulról távozott és gondosan bezárta ajtaját. Kétszer is ráfordította a kulcsot. Mikor hazament, azonnal feltűnt neki, hogy a zár egy fordításra kinyílt. Bár gyanusnak tűnt fel neki, de nem tulajdonított az esetnek fontosságot. Csak mikor a szekrénybe nyúlt vette észre, hogy 40 K pénz hiányzik. A rendőrség nyomoz az ismeretlen tettes után.

— **Baleset régi puskával.** Kocsis Ferenc perecsenyi napszámos jan. 2-án elment a zánkányi hegyben lakó Góca Ferenc rokonához látogatni. Puskáját is magával vitte, hogy a hegyen jókedv között lövöldözhesen. Góca vette kezébe először a rozsdás puskát és mikor elstóttte, elrepedt a cső és egy szilánkjá olyan szerencsétlenül vágódott egyik szeméhez, hogy azt kitértte és egyik szemével megsebzte. A szerencsétlenül járt vendéglátót a helybeli kórházban ápolják.

— **Uránus.** Ma este és holnap az Uránus mozgásában szenzációs műsor látható. Csütörtökön d. u. 3 órakor kezdődnek az előadások. A terem villanyvilág van fűtve.

— **Apró hirdetés.** Az élő sakkjáték bájos figurái előadás után a legtöbbet ígérőknek eladatnak. Komoly reflektánsok forduljanak, egyenesen a mamákhoz, akikkel beszélhetnek minden alkalmas időben. A hirdetés valódiságáért a felelősséget a riportert nem vállalja el.

— **Befizetések.** Gazdasági Takarékpénztár Önszervező Szervezetében a csütörtöki befizetések az ünnep miatt pénteken teljesítendők.

— **Halál Ausztráliában.** A londoni es. és kir. osztrák-magyar főkonzulátusunk jelentése szerint Vogel Jenő állítólag bécsi születésű körülbelül 41 éves tengerész, ki ily minőségben a „Trafalgar” nevű angol gőzösn szolgált New Castle-ban (Új Dél-Wales Ausztrália) baleset következtében meghalt és semminemű igazoló okiratot nem hagyott hátra. A szerencsétlen 38 és fél font sterlingot (924 kor.) hagyott hátra Törvényes örökösei forduljanak az említett főkonzulátushoz, aki beigazolás esetén a pénzt és nevezetnek holmiját ki-szolgáltatja.

— **Harminc éves szaklap.** A Kecskeméti megjelenő „Szólószeti és Borászati Lap” ez év végével tölti be fennállásának harmincadik évét. A lapot 1880-ban Maurer János, jelenleg is szerkesztő-kiadója indította meg Eleinte szerény körülmények közt, mint havonként kétszer megjelenő lap szerepelt, de azóta folyton izmosodva, 1896. óta már mint hetilap szolgálja hazánk szőlőszetének igaz ügyét szakértelemmel, egyszerűséggel s odaadó buzgósággal. A harminc éves hosszú küzdelem után sem gondol még Maurer János a nyugalomra. Nem teheti le, nem szabad letennie tollát, mert még sok elavult rossz szokással, veszedelmes tudatlansággal kell addig megküzdenie, amíg hazánk szőlőszete oly magas fokra emelkedik, amint azt ő kívánja.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **„Vasárnapi Ujság”** január 2-iki, újévi száma a rendszerint sokkal nagyobb terjedelemben jelent meg. Mikszáth Kálmán befejezi benne A fekete város című regényét s újév után új regénybe fog bele. A képek közt vannak Márton Ferenc, Juszó Béla és Rudnay Gyula művészi rajzai, képek a komáromi Erzsébet-szigetről (Takáts Sándor cikkével) a jéghecekről, a belga trónváltásról, a királyi család nótáiról stb. Rákosi Viktor érdekes korrajzot kezd a párisi kommunáról, Szemere György pedig regényt. Verset Szaboleska Mihály és Lampert Géza írtak e számba. Egyéb közlemények: cikk s képek a gyémántról, (árcaikk a hétről s a rendszer heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb.) A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor. a „Világkronika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kortlet., Ugyem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **„Positivizmus** tudomány-hierarchiájáról bölcsélet-doktori tanulmányt írt Fenyves Ferenc. A könyv 4 ivnyi terjedelmű és most hagyta el a sajtót. A fiatal tanárjelöltnek, — kinek neve a tudós körökben már nem ismeretlen — ez már a negyedik műve. Az eddigiek címei: A sarki fény L'histoire courte de la Météorologie en Hongrie és A differenciál és integrál-számítás elemei. Fenyves Ferenc nagykanizsai és középiskoláinak egy részét is itt végezte.

KÖZGAZDASÁG.

A **Gazdakör Elnökségétől.** A Nagykanizsa város és járási Gazdakörnek 1909. évi november 24-re összehívott közgyűlése t. Tagtársaink részvétlensége miatt nem volt megtartható. A már jelzett tárgysorozatot több új tárggyal kibővítve a legközelebbi közgyűlés ugyancsak a városház tanács-termében 1910. évi január hó 13-án délelőtt 10 órakor fogjuk megtartani, melyre is t. Tagtársaink azon kérelemmel hivatalnak meg, hogy igazán karolják fel gazdakörünk érdekeit az által is, hogy közgyűléseinken minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Tisztelettel a Gazdakör Elnökség.

Sümege—Osabrendek—Devecseri vasut. Barcza László csabrendeki lakos Zalavármegye törvényhatóságához a fenti vasut kiépítéséhez segélyezésért folyamodott. A megye már 1907-ben elhatározta, hogy Sümegtől kiindulólóg Osabrendek, Gyepükaján, káptalantá, Hany és Bodorfa községek érintésével Devecser állomásig vonul a Pápa—sümegei h. é. vasut kiépítését a vármegye területén átvonuló nagysághoz képest kilométerenkint 6000 K-val segélyezi törzsrészesnyek ellenében. A múlt hó 13-án tartott vármegyei közgyűlés (Barcza Lászlónak a sümege—devecseri) tekintettel arra, hogy Barcza László és érdekeltsége ugyanazon vasuti vonalat szándékozik kiépíteni a 6000 K kilométerenkinti segélyt neki is megadja. Feltételként köti ki a közgyűlés, hogy a megépítendő vasutvonalon a trvtsági utakra a vmegye által a közutakra szállítandó fedőanyag önköltségen számítandó viteldijért fuvaroztasék és hogy az engedményesek a létesítendő vasut igazgatóságában a vmegye részére egy helyet biztosítsanak.

LEGUJABB.

— **Egy uri ember öngyilkossága.** Lapzártakor vesztük a szenzációs hirt, hogy Árvai Adolf városunk előkelő borkereskedője ma d. u. 3 óra tájt öngyilkosságát követett el és nyomban meghalt. Árvai Adolf Schulhof Adolf borkereskedőnek volt a veje, aki egy félével ezelőtt szintén önkézzével oltotta ki életét.

Árvai már évek óta hátréiac sorvadásban szenvedett és annyira megbénult, hogy járni csak mankóval tudott, egy keveset. Azért apósa halála után üzletét szűkebb határok közé szorította és csak a háznál levő pincéjét kezelte. Ma d. u. mint más szép időben is az udvaron ült, hogy munkáit ellenőrizze.

Egyik munkásától, ki hordót gyékényezett, kését elkérte, hogy botját megfaragja. A boton csakugyan faragás nyomai látszanak. A munkás odább ment, a kés Arvainál maradt. Ekkor Porpác Anna nevű szobaleányával a félrehelyhez vezettette magát. A leány ott állt, várva, hogy majd visszavezeti. Mivel azonban soká nem jött beszólt. Feleletet nem kapott és észre vette, hogy az ajtó szokása ellenére Árvai beltről beakasztotta. Ekkor már neje szől. Schulhof Adél is kijött férjét szólította, de mivel feleletet nem kapott betörtette az ajtót. Borzalmas látvány tárul eléje. Árvai vértócsában félrebillenve ült eszméletlenül és néhány perc múlva meg is halt. A késsel nyakát több helyen lvágtá és megszurta. Az ajtónál álló leány egy sobajt, egy nyögést se hallott, csak a bot feldulése okozott csekély zajt.

A nyomban értesített rendőrség részéről megjelent Bay György rendőrkapitány és Hajós Ferenc rendőrbiztos. Goda Lipót dr. városi orvos és Szabó Zsigmond dr. háziorvosuk a beállt halált konstatahálták. A rendőrség pedig az öngyilkosságot állapították meg. Árvay nagyon intelligens jó lelku, uriember hírében állott, öngyilkosságának oka valószínűleg gyógyíthatatlan baja volt.

HIRDETMÉNY.

A nagykanizsai ipartestület tulajdonát képező házban a korosmai helyiség, amely áll egy 1 utcai, 5 udvari, 2 padlás szobából, 1 éles kamara, 1 jégverem és két konyhából augusztus hó 1-től egymás után következő hat évre vagyis 1910. év augusztus 1-től 1916. év augusztus 1-ig bérbe adandó.

Felhívtnak mindazok, akik azt felvenni óhajtják, hogy ajánlataikat folyó év január hó 19-ig déli 12 óráig az Ipartestület irodájában a hivatalos órák alatt annál is inkább adják be mert később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő tartozik az ajánlat benyújtása alkalmával egy negyed évi lakbért mint biztosítékot és ugyan egy negyed évi bérösszeget előre letenni, amely összegről elismervény fog részére kiállítani.

Az Ipartestület előjárósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között tetszése szerint szabadon választhasson.

Nagykanizsán, 1910. évi január hó 5-én.

AZ ELNÖKSÉG.

Hein Márton

Székesfehérvári hangszerkészítő, Schunda Venczel József tanítványa
**kitünő, kiállításokon magas ér-
 mekkel díjazott czimbalmainak
 raktára:**

Ifj. Wajdits József hangszerkereskedésében van.

===== Eredeti gyári árak. =====

Eladás részletfizetésre is.

10 évi jótállás.

Bischitzky

Miksáné

35 év óta fenálló
 legjobb hírnévnek örvendő hangszer-
 raktárában **Nagykanizsán**

**ZONGORÁK, PIANINOK,
 CIMBALMOK ÉS HARMONI
 UMOK**

a leghirnevesebb bécsi gyárakból,
 új és átjatszottak

nagy választékban, részletfizetésre is,
 a legolcsóbb gyári árak mellett kaphatók,
 esetleg bevételvezetők.

Régi zongorák mindenkor becsérélhetnek.

Egy okos fej

nem használ mást, mint

Dr. Oetker sütőporát,

mely a legjobb, legtökéletesebb, orvosok-
 tól ajánlott élesztő pótlék.

E präparatum 12 filléres csomagokban
 kapható bármely élelmiszer-, drogéria és
 egyéb kereskedésekben és 1/4 Kg. liszt
 orjesztéséhez elegendő Milliószer bevált.
 Kalácsokhoz süteményekhez és tészta-
 ételekhez való receptek ugyanott ingyen
 kaphatók.

Szőlő-oltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki **Címét** tudatja. Ezen
 könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar,
 mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett
 sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más
 egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből,
 a világhírű Delawareből állandóan több millió
 készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő
 levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: **Szűcs Sándor fia, szőlőtelepe,**

Bihardiószeg

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

4865/1909.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, közhírré teszi
 hogy a cs. és kir. Szab. Déli Vaspálya társaság kisajátító-
 nak Vojvada Katalin férj. Sebestyén Istvánné, Szno-
 pek István, Sznopek József, kiskoru Maltár József
 Maltár György, Sznopek Mátyás, kiskoru Sznopek
 Teréz, Zvosec György és neje Szobolics Katalin ellen,
 kisajátítási ügyben a kisajátítandó és a koteri 4917.
 sz. tjkvben. 7531ja hrsz. a felvett ingatlan 194 □
 öl területű, a koteri 2149. sz. tjkvben, 7539ja hrsz.
 alatt felvett ingatlan 110 □ öl területű és a koteri
 5650. sz. tjkvben 7538ja hrsz. a felvett ingatlan
 108 □ öl területű részének kártalanítása iránt az
 eljárást folyamatba tette a kártalanítás megkezdésére
 tárgyalási határnapul 1910. évi január hó 15.
 napjának d. u. 1 óráját Kotor község határába
 a helyszínére kitűzte, a távollevő Sznopek Mátyás
 érdekelt részére gondnokul Sznopek István koteri
 lakóit kinevezte.

A fent kitétt határnapra és helyre a kir. tör-
 vényszék az összes érdekeltet a törvényes követ-
 kezmények terhe alatt azzal a figyelmeztetéssel idézi
 meg, hogy elmaradásuk kártalanítás fölött hozandó
 érdemleges határozat nem gátolja és hogy az egyéni
 külön értesítetnek elmaradása, vagy a tárgyaláson
 való meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Nagykanizsán, 1909. december 9-én.

A kir. törvényszék.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai falragaszokat kevés ember
 olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét
 utcai plakát olvasással. A kultur államok-
 ban az újság a fő hirdetési eszköz. Ön
 olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legre-
 gőbb újságjában, a **Zalai Közlönyben.**

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes
 kereskedő: az utaztatásban, a jó kira-
 katban és az újsághirdetésben. Ez
 utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye leg-
 régebbi újságját, a **Zalai Közlönyt**

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért.

A magyar pantheon.

Írta: Jászai Mari.

„Az utólrhetetlen, a nagy tragikának, Jászai Mari asszonynak most jelent meg a József Kir. Herczeg Szanatórium Egyesület kiadásában egy csodaszép könyve: A Tükrön. Csak érdeme szerint becsüljük meg, amidőn ennek a könyvnek oly sok gondolatra készítő phantasmagoriáját itt közöljük:

• Egy sereg idegent kalauzoltam a Gellertre, hogy megmutassam nekik a világ legszebb remekművét, a magyar Pantheon! Korinthusi oszlopsorai közt az ég kékebb és fenyesebb volt, a fehér márvány pedig, mintha megdicsőült volna, állatszová vált a napsugarakban.

Olyan volt az egész, mint egy glória fővárosunk fején!

Büszke voltam rá, hogy én itthon vagyok és ők az idegenek. Ők bámulnak.

Leginkább csodálták az isteni harmóniát ebben a kolosszális műben. A báj és összhangot csodálták és nem győztek betelni csodálatával.

Nos igen; ezért jöttem önökkel ide föl, hogy ezt a csodát megmagyarázzam. Megmagyarázzam azt, ami ezt a művet egyetlené teszi a világon! Sziklája és faragott márványa lehet és van is más nemzetnek is, de ilyen emléke nincs másnak csak a magyarnak! Hallgassák meg ennek a történetét:

Magyarország rab volt. Az uralkodói igazták le és erődöket építettek fékentartására. Ide a Gellért tetejére is építettek egy hatalmasat, faragott gránitból, de amely oly kecsesen simul a hegy hátához, mint egy párdúc. Az is volt, mindig támadásra kész párdúc. És ebben rejlik a csoda megfejtése uraim és hölgyeim! A magyarok folszabadulásuk után nem voltak olyan bárgyuk, hogy lerombolták volna szolgásguk emléket, hanem befogták diadalszekerükbe, hogy vonja örök időkre! Rá a tulajdon hátra építették a sötétség e szörnyetegének, az ő megújult dicsőségük templomát!

Íme, nézzék közelebből kérem, a tűzokádó szörny torkai, amelyekből a romlást szórta ránk, most betömvé, és mivel? Nemzetünk javának neveivel, amelyeket márványtáblákra véstünk, arany betűkkel. Itt a legelső lőrest Széchényi István nevével tömtük ef! Idébb csoportonként a költők, hősök, tudósok, a jó királyok nevei ragyognak ki az ágyuk helyett.

Látják ezt a kecses mozdulatot ebben a roppant erődben? Hozzáértők azt állítják, hogy ilyen elegáns vonalakat ilyen tömör közhalmazba csak katonai építőművészek tudnak belevinni; és íme! a magyarban volt annyi művészi érzék, hogy ezt fölfogta

és a helyett, hogy roppant költséggel lerombolta volna, hogy még óriásibb költséggel egy kis korosszülöttet biggyesztett volna ide, amely Pestről bakterháznak látszott volna, meghagyta alapul Pantheonja alá, a melyet viselni fog a hátán, míg magyar lesz!

Mi magunk ilyen drága zsámolyt sohasem tudtunk volna építeni nagyjaink fölmagasztalására, kisebb építéssel groteszk képünk lett volna a Gellértről örök időkre. A sors adta a kezünkbe a legszebb körvonalakat és ezt a mesebe illő igaz történetet, amelyet most elmondtam.

Az a különös ebben az álomban, hogy még most sem ébredtem föl belőle; valahányszor átnézek a Gellertre, mindig ott látom ezt a testet öltött regét. A fehér márványoszlopsorokon átklik az ég és átragyog a nap. Oszöndes, csillagoséjjeleken a márványesarnok ércalakjai már nemcsak a mult nagyságáról álmodnak, hanem biztatólag mosolyognak a jövő elé.

Ha gazdag ember volnék, ezt adnám a hazámnak karácsonyi ajándékkul, hogy ők is mindannyian lássák, amit én látok!

Gondnoksági ülés.

A Zalai Közlöny a gondnoksági ülésben.

A nagykanizsai állami elemi iskolák gondnoksága szerdán d. u. gondnoksági ülést tartott Bentzik Ferenc dr. elnöke alatt. Az ülésen főként számla-ügyeket tárgyaltak. Szóba került a kiskanizsai vegyes iskola szétválasztása, mely iránt intézkedést kér, hogy az új törvény értelmében a fiúk a leányoktól lehetőleg szétválasztva taníttassanak és hogy ezzel egyszermind megszűnjön az a helyzet is, hogy egyik ilyen vegyes osztályban 80 nál több tanuló lévén, csak kettő osztva taníthatók: délelőtt egy része, a másik meg délután.

Ezzel az üggyel kapcsolatban szóba került a „Zalai Közlöny”, mely városunk tanítási ügyének hiányait a nagy közönség előtt feltárta. Zokon vették ezt különböző helyeken, pedig csak egy fórumot ért a vád, t. i. Nagykanizsa városát. Mert míg az állam iskoláink átvétele óta a tanerők számát legalább 25%-kal szaporította, addig a város nem gondoskodott kellő iskolahelyiségekről. Nemesak, hogy a meglevő helyiségek nem felelnek meg a modern paedagogiai higiénia követelményeinek, de amint a fentebbi eset is mutatja, még kellő számú helyiség sem áll a tanulók befogadása, rendelkezésre.

A városi képviselők mindenféle bizottságra oszlanak. Van ott jogügyi, pénzügyi, színházi, legelőnyű stb. bizottság. De oktatásügyi nincs. Lehet hogy azért, mert ez a bizonyos mező, melyen mindenki tapodhat és a melyhez mindenki ért (természetesen csak a tanító nem). Hanem a sok mértő között egy so akadt, aki ez ügyben a képviselők gyűlésén felszólalt volna. Aki megkérdezte volna,

hogy készen vannak-e már az iskolák ipítési tervei, vagy hogy mikor kerül már tető alá. Így bármennyit költ is a város évenként iskolai célokra, nincs meg a kellő érdeklődés iskolágye iránt.

Pedig az ő polgárainak gyermekeiről és az ő kulturális fejlődéséről van legközvetlenebbül szó ebben. Kötelessége tehát a városnak lépést tartani iskolai helyiségek tekintetében a szükséglettel; mert amint tapasztalatok mutatják, az állam tanerőkről mindig gondoskodott a kellő időben és arányban.

Nem utítottuk volna fel ezt a régi sebet, de tettük azért, mert a „Zalai Közlöny”-től róssz néven vették annak idején, hogy a meglevő hiányokat megbolygatta és most szóba került a gondnoksági ülésen. Örömmel konstataljuk, hogy a gondnokság az a fórum, mely örködni akar, hogy városunk oktatásügye külső dolgokban is megfeleljen annak a színvonalnak, melyre az iskolák tanítói, igazgatói és a vármegyei tanfelügyelő tartalom tekintetében emeltek.

Pénzüntézetek az év végén.

Lázás munkát végeztek a lefolyt uapokban a nagykanizsai pénzüntézetek irodáiban. Az évvégi üzleteredményeket állították össze, a melynek alapján elkészítendő mérleg és veszteség-nyereség-számla fog beszámolni intézeteink üzleteredményéről.

A kiszivárgott hírok szerint intézeteink jó üzleti eredményt fognak felmutatni. Az üzletágak fejlődésén kívül, mely az intézetek iránt táplált jogos igények kielégítését jelenti a nyereség- és veszteség-számlák is állítólag kedvezőbb képet tüntetnek fel az előző évinél.

Hozzáértők állítása szerint az utóbbit szintén kedvező jelnek tartják, mert ez a mult évi alaptőke emelések jogosságát bizonyítja, vagyis nagyobb tőkével nagyobb üzletet és nagyobb nyereséggel eredményeztek.

Az eredmény egyuttal igazolása a „Zalai Közlöny” korábbi állásfoglalásának.

Az egyes intézetek üzleti eredményéről referálni egy kissé korai lenne. Rézint, mert az üzleti számadatok és jelentések még az igazgatósági ülések retortáin mennek át részint pedig ezt csak a mérlegek nyilvánosságára hozása után lehet tárgyilagosan és megbízhatóan ismertetni a mire még lesz alkalmunk.

A kedvező eredményekről, kiszivárgó hírek regisztrálását szívesen tettük, mert sajnos a közgazdasági életben szerepet játszó intézeteink működését sokszor igaztalan kritika tárgyává tették.

A szorosan vett helyi intézeteken kívül vezető szerepet vitték gazdasági életünkben a nagykanizsai teleppel rendelkező Osztrák-Magyar bank és a kereskedelmi bank. A két intézet az egész megye sőt a távolabbi vidék pénzügyi életét is összpontosította Nagykanizsán. A kedvező pénzüntézeti eredmények a gondos és szakavatott vezetésnek és a tisztviselők derék munkálkodásának köszönhető. Az előbbieket jutalmukat nyerik az osztalékban és igazgatósági jutalékban, az utóbbiak pedig a fizetésjavításban fogják megkapni jutalmukat, a mi a folyton nagyobbodó drágaság mellett méltányos várakozásokat lesz hivatva kielégíteni.

Az izr. nőegylet estélya.

Irta: Lukács József.

A szombat este a polgári egyesület nagytermében sokban különbözött a rendes farsangi estélyektől. Nem üres külsőség volt, mit az általában teremben emberbaráti célokra az izr. nőegylet rendezett. Több volt. Az a külső dísz csak takaróul szolgált, mely alatt egy meleg, bensőséggel teljes, érző szív dobogott, a nőegylet jótékonyágának szíve, megtestesítve elnöknőjében. S ennek a szívnek minden dobbanása a szegénység, a nyomoré. Nevét ki sem írom, mert halhatatlanul él az a jótékonyág fogalmával egybeformra szétváhatatlanul s e névben él, működik nagy időkre kibátó munkássággal a nőegylet. Lelelkiválágukból a szép, az irgalom sugárzik el, ez adja indokolását minden cselekedetüknek. Ebből merítik az erőt, a találékonyt minden külső fellépésükhöz. Innen van, minden alkotásukon, mellyel a világ elé lépnek szokatlan bájj és izlés ömlik el. Nem egyszerű tempócsere estélyük, hanem ötletes változatosságot nyújt; van benne érzés, esztétika. Meglátszik, hogy ők a művészet száműzött árváinak s' dédelgetői egyedül és igazán. S e körülmény zománcot von minden alkotásukra s biztosítja alkotásaik emlékének a maradandóságot.

Az élő sakkjáték egy tündérmese varázsával hatott. Azt látni kellett. Valami csodás hatás eleve nedett meg a szemlélőkben, mikor az izléses jelmezekben felvonultak a szereplők. Mazzantini mester szép munkát végzett. Irányító tekintete mindenütt ott volt, s e tekintet bonyolította le azt a néma s szótlán játékok, melynek minden mozzanata hatásos, lebilincselő és érdektelítő volt. Királynők és tündérek egész csapata vonul fel. Eseményi s legies mozdulatok. Mellettköz s utánuk törpe apródek, kiknek látára tényleg a tündérmesék országában képzeli magát az ember. Apró termetek, ártatlan arcok, nyílt tekintet szemükben, mintha valahonnan a szellemek birodalmából költöztek volna ide az estély díszére. S körülöttük jelképes sokaság, allegorizált alakok mosolytalan komolysággal nézik pályájuk útját a tábla barna és fehér kockáin. Mikor a hadüzenet megtörténik, csengő szóra számozott karton lapok jelzik egymásra borulva a huzások számát. S a játék fejlődését, emelkedését a táblán lámadó élet jelzi, mely szereplő személyeiben megfoglyakozva mutatja a közleledő véget — a mattot. Azután felzúgó taps, általános letzés hangja zug végig a minden részében megtelt termen s az osztatlan elismerés és dicséret hangoztatásában forr össze minden szó.

Személyeket külön az együttesből nem dicsérek. A műsor összes szereplőit sorra kellene venni, ha e feladatnak is elegendő akarnék tenni. Tény az, mindenütt csupa szimpatia, lebilincselő varázs erő a lélekteljes, sokszínű és művészi együttesben és szólóban. Játékban, táncban egyaránt. A szóló táncban Weiser Kittike szinte tökéletes finomságu alakítást kreált. A szuperlatívumokat egymásra kellene halmozni, ha minden részletet külön akarnék megdicsérni. Siker és tetszés kísérte egymást az este. A nőegylet önzetlen munkája a legszebb eredményt érte el szombaton, melynek nagy segítségére voltak a kosztümök pompája és szemet kápráztató fénye is a játékrénd keretén belül. A nőegylet ez estélya az idei farsangi elite estélyeinek alighanem gyöngye marad.

HIREK.

— **Váltó-bírálok** Az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókintézeténél az 1909. év végével a következő váltóbírálok megbízatása járt le: Ujnépi Elek Lipót, Bettleheim Győző Blau Lajos, Grünhut Alfréd és Lövy Adolf. Ugyan ezek újra kinevezettek váltóbírálokká.

— **Halálozás** Hűvös Pál botfai földbirtokos pénteken délelőtt a fővárosban néhány napi betegség után 67 éves korában meghalt. Az elhunytban botfai Hűvös József udvari tanácsos, a Városi villamos vasút elnök igazgatója testvérbátyját gyászolja és öccse volt néhai Hűvös Armának, a kivel Nagykanizsán előkelő szereplése volt azokban a választási harcokban, melyek a 80-as években a szabadelvű és függetlenségi párt között lefolytak. Az elhunytat szeretetreméltó egyénisége és nemes szíve mindenütt kedvelté tették és a hozzá közelállóknak tisztelt Pali bácsija volt. Hült tetemét hazahozták és a helybeli izr. temetőben helyezték tegnap d. u. örök nyugalomra.

— **Árvai temetése.** Városszerzte még mindig a legnagyobb szimpátiával tárgyalják az öngyilkosságot lett Árvai Adolf borkereskedő halálát, mit családi körülményeivel hoznak kapcsolatba. Pénteken d. e. temették a Csengeri úti gyászházba. Feltűnően csekély számú közönség kísérte utolsó útjára a boldogtalant az izr. temetőbe, hol végre megtalálja az örök nyugalomban a boldogságot, amit az élet megtagadott tőle.

— **Államsegély Szombathelyen.** Szombathely épügy, mint városunk 20 ezer K államsegélyt kapott. Ott már elfogadta a pénzügyi bizottság a felosztási módozatot, mely szigorúan a minisztériumtól megküldött törvénytervezetet tartva szem előtt a rendszeresített állásokban alkalmazott tisztviselők fizetésének és lakbérének kiegészítésére fordítja. A 20 ezer K-ból így 5900 K-t kapnak a tisztviselők, míg a fennmaradt 14100 K-t a járványkórház céljaira javasolja fordítani a bizottság. A „Vas megyei Hírlap” felemlíti, hogy a szombathelyi rendőrség sorában nagy az elkeseredés, mivel őket az államsegélyben nem részesítik, bár az ő sorsuk a legmostohább. Ezt azért említjük meg, mert nálunk a felosztásra vonatkozó tervezet humanusabb alakra helyezkedett és a rendőrséget is részesíti az államsegélyben.

— **A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület** 1909. december 30-án igazgatósági ülést tartott, melyen jelen voltak: Lukács György titkos tanácsos egyesületi elnök, továbbá Bayer Béláné, rácalmási Pajza Gyuláné, Bosányi Istvánné, Glück Ilona, Harsányi Jenőné, Heley Tivadarné, pándi Horváth Zsigmondné, Karlovsky Bertalané, Strélszky Sándorné, Székács Tivadarné, Ujhelyi Andrásné, Vikár Béláné, Vladár Róbertné, Drexler Béla, Dr. Holló József és pándi Horváth Zsigmond udvari tanácsos igazgatósági tagok és Németh főpénztáros. Az igazgatóság kimondotta, hogy, hogy addig is míg az egyesület második gyógyítóbáza: az uzsuzta Szanatorium fölépülne, a gyulai József Szanatorium parkjában mielőbb egy 20 beteget befogadó dependencet építet, miután a tömegesen jelentkező tudó-betegeket a 100 ágygal rendelkező főépület nem képes már befogadni.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A Zalai közlöny jan. 2-iki számában szóvá tettük a katori megyebizottsági tagválasztást. Az információt olyan helyről kaptuk, kinek szavahihetőségében nem volt okunk kételkedni. Most Brunner Gusztáv katori adóügyi jegyző annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy közleményünknek személyére vonatkozó része téves, mert ő nem lépett fel jelöltül, így nem is szavazhattak rá és nem is maradhatott kisebbségben.

— **A gyermek százada.** Az a hatalmas mozgalom a mely majdnem két évtized óta foglalkoztatja a gondolkodókat s mely nálunk is mindinkább teret hódítva megteremtette a gyermekbíró-ság áldásos intézményét, elérte célját; a belügyminiszter január elsejével életbe léptette a bűnvádi novellának fiatal koruakra vonatkozó második fejezetében foglalt rendelkezéseket is. Ezen életbe léptetett rendeletekről és törvényekről tartott dr. Kenedi Géza törvényszéki bíró f. hó 8-án délután 3 órakor a kir. törvényszék tárgyaló termében. A tanulságos előadást a törvényszék tagjai, több ügyvéd és a rendőrfőkapitány vezetésével azon rendőrszolgálatok hallgatták végig, kik a gyermekvédelmi rendeletek és törvények végrehajtásával lesznek megbízva.

— **Utóállítás.** Folyó hó 5-én Vécsey Zsigmond polgármester elnökleto allatt utóállítás volt, mely alkalommal 10 apa és 12 hadköteles vizsgálatott meg.

— **Eitner Zsigmond beszámolója.** Szt. Gróti tudósítónk írja: A zalaszentgróti választókerület országgyűlési képviselője, Eitner Zsigmond jan. 9-én tartotta beszámolóját. Kíséretében voltak Batthyány Pál gr. volt főispán, Máriássy Mihály és Sümegi Vilmos képviselők. D. e. fél 11 órakor érkeztek meg külön vonaton Zalaszentgrótra. Az állomásnál Schneller Jenő plébános üdvözölte a vendégeket, kik gyalogszerrrel mentek a felbogarozott városba. Eitner Zsigmond képviselő 11 órakor kezdte elmondani beszámolóját, mely az ismeretes politikai helyzet körül forgott. Utána Máriássy, végül pedig Sümegi beszólt buzdítva a polgárságot, hogy a függetlenségi eszméke és Eitner Zsigmond mellett tartsanak ki. A banketten Schneller Jenő a jelen volt képviselők és Pozsogár Gyula zalavégi tanító mondtak pohárköszöntőket. Három és fél órakor a társaság szétszózlott.

— **Egger mellpasztillá** gyorsan és biztonságosan hatnak köhögésnél rekedtségűl és eluyálkásodásnál, felülmulthatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerertárban és drogeriában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadoz 50 fill. Főrgktár Nádor gyógyszerertár, Bpest, VI. Váci-körút 17.

— **A színügyi bizottság** legutóbb tartott ülésén a sz. kottnál élénkebb eszmésere folyt a színházépítés körül. Minden jelenlevő tagnak volt eszméje, indítványa. A tárgyalás arra az eredményre vezetett, hogy valamit okvetlenül építet a bizottság vagy közszínházat, vagy nyári szinkört. Megkeresi a bizottság a berlini Theater-Bau Unternehmungsgesellschaft ot, mely már ajánlatot tett egy izben a városnak a színház felépítésére vonatkozólag. A bizottság tervet és költségvetést kér oly közszínházra nézve, mely alkalmas legyen koncertek befogadására, multságok rendezésére, vetített-kép színház céljaira. A színházban 20 páholy, 300 ülőhely és 500 karzati hely legyen elhelyezve. Az építkezés céljaira becsátható 12 ezer K színházi alap és évi 4000 K törlesztési összeg, mi a költségvetésben nyer fedezetet. Ez alapon kér a bizottság a tanáchoz beterveztendő tervet. Egyszermind megbizta Deák Péter főkapitányt, mint a szini bizottság tagját, hogy rövid uton forduljon a badeni színházhoz, küldené meg nagyon célszerű és modern berendezésű nyári színházának tervét, mely állítólag 50—60 ezer koronába kerülhet. Deák Péter főkapitány már irt is ez ügyben de a t-rv még nem érkezett meg.

— **Az 1910. évi szini szezon.** Kövessy Albert a pécsi színház igazgatója már beadvánnyal járult Nagykanizsa város tanácsához, hogy a szokásos nyári hónapokban az arénára nézve játék engedélyt eszközöljön ki. A társulat bemutatott névsora ugyanaz, mint az eltávozáskor. Ott latjuk a Zöldi nővéreket, Faludit, a Károlyi párt, Hidy Irént, Fábiana Linkát és a többi kedves és nem kedves ismerőseinket. Csak egy név új, a Borbély Lilly szobrette énekesnő neve, kit vendég szerepléséről előnyösen ismer közönségünk. A városi tanács a beadványt egyelőre tudomásul vette, de megbizta Deák Péter főkapitányt, hogy Király Sándor v. mérnök és Rácz Kálmán v. tiszti orvos közreműködésével vegyék tüzetes vizgálat alá az arena épületét élet és tűzbiztonsági és közegészségügyi tekintetben. A helyszini vizgálatról 15 nap mulva jelentés teendő.

— **Elviszik Kaposvárról a honvédséget.** A kaposvári honvédség lövőgyakorlati területét az erdőbirtokosságtól bérlti. Mivel a birtokosok a bért keveslik, felmondták a katonaságnak a bérletet. Az állomásparancsnokság ártirt Somogy megye alispánjához, hogy gondoskodják megfelelő lövőhelyiségről. Az alispán érintkezésbe lépett Kaposvár polgármesterével és hiszik, hogy az erdőbirtokossággal megállapodásra fog jutni, különben az a veszedelem fenyegetné a várost, hogy a honvédséget onnan elvinnék.

Főgimn. hangverseny. A nagykanizsai kegyes-tanítórégi kath. főgimnázium az ifjusági segítő-egyesület javára 1910. évi január hó 15-én a Polgári Egylet nagytermében ifjusági hangversenyt rendez. Jegyek ára: Páholy 16 k., Földszinti ülőhely I-IV. sorig 3 k., a többi sorban 2 k., Karzati ülőhely 1 k., Állóhely 1 korona. Jegyek Bara Alfréd ur dívatárkereskedésében előre váltathatók és este a pénztárnál kezdete pontban 6 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Műsor. 1. Nyitány a Windsori vignő c. operából. Nicolaitól. Előadja a főgimn. zenekar. 2. Cigánykar a Preciosából Weber Károlytól. Éneklő a főgimn. énekkar. 3. A gyáva. Rudnyánszky Gyulától. Szavalja Bara Ferenc VIII. o. t. 4. Koronázási himnusz Hubaytól. A főgimn. zenekar kísérete mellett éneklő a főgimn. férfikar. 5. Fantasia apassionata. Vieuxtempstól. Hegedőn előadja Schössberger Armin VIII. o. t. Zongorán kíséri Neumann Lajos VIII. o. t. 6. a) Tavasz dal. Marschner Henriktől. b) Tavasz dal. Dürner Gyulától. Éneklő a főgimn. énekkar. 7. Az Isten. Váradi Antaltól Szavalja Sommer József VII. o. t. 8. Potpourri a Vízholdók c. operából. Cherubinitől. Előadja a főgimn. zenekar. 9. Fuszitus muzsikus. Monolog Gabányi A-tól. Előadja Lenk Antal VIII. o. t. 10. Hajós dal. Svéd ének Bellmantól. Éneklő a főgimn. énekkar.

Főnök és gyári munkások. Mint keszthelyi levelezőnk írja a „Krausz Ernő és Testvérek” cég Merkur gyárának alkalmazottai e hó 5-én szépen sikerült táncmulatságot rendeztek. A munkások között mindvégig jelen levő főnökök mellett szeretettel és tiszteltetéssel alkalmazottak. Transparenten volt feltüntetve a gyár jelszava: „A munka nemesíti” továbbá „Eljen krausz Ernő és testvére; virágzóssa a kenyéradó vállalat.” A cég főnökeit élető pohárköszöntők sokasága méltatta azt az emberséges bánásmódot, mellyel több mint száz munkás és azok családja iránt viseltetnek a művelt lelki főnökök. Ilyen gyári viszonyok között a vállalat virágzása elmaradhatatlan.

A határrendőri statisztika. A határrendőrség csáktornyai kirendeltségének az elmúlt évről összeállított statisztikája mutatja hogy az 1909. évben 254 hadköteles egyént akadályoztak meg a kiszűrésben. kik utóval nélkül akartak átjutni a határon. Ezek közül 88 a sorozás elől menekült, 166 pedig tartalékos katona volt. Tényleges katonaszökevény az elmúlt esztendőben nem volt.

Baleset. Bunczom István nagykanizsai Bajza-utca 47. sz. alatti lakos családtagjaival kiment az alsó nyíresi erdőbe, hogy egy fánál álló fát levágjon és feldolgozzon. Midőn a szálát döntötték az elfordult, é oly szerencsétlenül esett Bunczom Istvánra, hogy annak ballabát eltörte, és több helyen súlyos sérülést szenvedett. A súlyosan sérültet azonnal a nagykanizsai kórházba szállították, hol műtétet hajtottak rajta végre.

A Dr. Richter-féle Liniment. Oaps. com. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziorszer lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkoroknál, minő: a kolera, és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mint dög igen jókat bizonyult. Ezen kitűnő háziorszer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és ávegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerboltban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment-Pain-Expeller kéri, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

A rabok szórakozása. Az igazságügy-miniszter az Uránia tudományos színház révén, most még színházat is rendeztet a foglyok részére. A zalaegerszegi fogháznak is küldött egy felzerelést, amellyel látványosságot rendeznek vasárnap délutánonként a raboknak A képek persze erkölcsök és nemesítőek.

Nótisztviselő a rendőrségen. A rendőrségi írásbeli munkálatok egyes rendeleti és törvényes intézkedések miatt nagyon megszaporodtak. Ezért egy diákiai állás rendszeresítése vált szükségessé. Erre az állásra Vécsy Zsigmond polgármester Oszeszly Márta urleányt alkalmazta, aki néhai Oszeszly városi adóellenőrnek a leánya.

A tornatanítás reformja. A budapesti Aréna-uti polgári leányiskolánál életre való reform előmunkálatai folynak a lányok tornatanítása körül. Most történnék lépések arra nézve, hogy az iskolás lányok a jövőben szoknya nélkül, csakis tornanadrágban végezzék a tornagyakorlatokat. A tornatanítók ugyanis csak így áll módjában észrevenni a láb- és deréktartás körül elkövetett hibákat s az egyes növendékek testének esetleges lokális gyengeségét, ami a fejlődésben levő leánykák egészségére és helyes testi alakulására nézve rendkívül fontos körülmény. Svéd- és Németországban, racionális torna bajzában, már kizárólag nadrágban tornásznak nemcsak az iskolás leánykák, hanem a felnőtt hölgyek is és valószínű, hogy néhány évmulva a magyarországi leányiskolák tornatermeiből is száműzni fogják a szoknyát.

Rendőri hírek. Mára virradó nap igazán farsangi vasárnap volt. Az utcán egymást érték a részeg és lármázó emberek. A rendőrségen egy napon 7 egyént jelentettek fel éjjeli csendzavarásért, négyet verekedésért, kettőt botrányos részegségért. — Razziát is tartott a rendőrség vasárnap délután mely alkalommal 4 kőszá nő és egy csavargó került a rendőrségre.

Hűtlen alkalmazott. Imara József már régebben dolgozott Kohn Samu lakatosnál miguen a gazda észre vette, hogy segédje hosszabb idő óta a műhelyből értékes szerszámokat lopkod. Folyó hó 8-án megleste és akkor érte tetten segédjét, midőn ismét három drb. szerszámot akart ellopni Kohn azonnal a rendőrséghez fordult, ki Imara Józsefet miután állandó lákása nem volt letartóztatta.

A munkás-gimnázium létesülése. Az iparos világ a főgimnáziumnak özetlen tanárkarával karöltve a munkás-gimnázium ügyét a megvalósulás elé vitte. Szombaton este az ötos bizottság ülést tartott, mely-n Horváth György főgimn. igazgató és Kovács Antal főgimn. tanár is megjelentek. Előterjesztették főb vonásokban a munkás-gimnázium tantervét. Megállapították, hogy az idén 8 hétre terjedő próbatanfolyamot rendeznek hetenkint négyszer este 8—9-ig tartandó órákban. Az órák kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken lesznek. Tantárgyakul felvételét: Magyar nyelv és irálytan, földrajz, ipari és keresk. számtan, magyar történelem, egészségtan és jogvédelem A munkás-gimnáziumba beiratkozhatik minden felszabadult iparos és kereskedő segéd és önálló iparos és kereskedő Beiratási idő jan. 11 étől 19. éig az Ipartestületi helyiségben a hivatalos órák alatt és este 6—8-ig is. Az ötos bizottság egy felügyelőbizottságot is jelölt mely f. hó 19-én este 5 órakor fog megalakuló gyűlést tartani a városház tanácstermében, hogy azután az előadások rendszeresen megkezdődhessenek. A felügyelő bizottság dezinált tagjai ezek: A város részéről Vécsy Zsigmond polgármester, Lengyel Lajos főjegyző, Bentzik Ferenc dr. ügyész, Báiz Kálmán dr. és Szekeres József dr. orvosok, Halis István árvaszéki binök, Halvax Frigyes és Varga János kultanácsosok A trvszék részéről Závody Albin kuriai bíró, tszki elnök Jurek Iván dr. kir. ügyész, Oszterhuber László kir. ítélőtáblai bíró, Viosz Ferenc járási főbíró, Ötvös Emil kir. adóhivatali főnök, Szommer Nánán p. és t. főfelügyelő, Kaffka József p. és t. főfelügyelő Oskó Péter D. V. állomásfőnök, Schillán János fűtőházi főnök, Fuchs Arthur a Posti Magy. Keresk. Bank nagykanizsai fiókjának főnöke, Ujnépi Elek Lipót tp. elnök, Tripammer Gyula tp. igazgató, Reinitz József tp. igazgató, Eperjesy Gábor tp. pénztáros, Hertelendy Béla tp. elnök, Knortzer József tp. igazgató, Remete Géza tp. elnök, Gellért Izidor tp. igazgató, Bun Samu, Bartha Géza dr. Szalay Sándor, Poredus Antal, Szabó István, isk. igazgatók, Ozoray Izidor ferenerendi tartomány főnök, Zsiskó Geutilis házifőnök, Neumann Ede dr., Hütter Lajos, Kádár Lajos, lelkesek, Fodor Aladár dr., Pillitz Samu dr. orvosok, Sebestyén Lajos kir. tanács, Rotschild Jakob dr., Sabján Gyula dr., Miklós Dezső dr. ügyvédek, Grünhut Henrik izr. hitk. alnök, Schwarz Gusztáv, Zerkovitz Lajos, Heltai József, Rosenfeld József, Stern Tivadar, Böhm Emil, Ladofszky Ernő, Unger Ullmann Elek, Köhler testvérek Weisz Tivadar, Blau Lajos, Rotschild Samu, Franz Lajos és fiai cég, Weiser János mérnök, Stern Sándor gyáros, Kardos Sándor gyáros, Batjheim Győző gyáros, Dants Kálmán ipartest. elnök, Muraközy Lajos ipartestületi jegyző, Muzikár Vince, Guttman Sándor, Mitró József, Pilcer Albert, Puschofszky Sándor, Fischel

Lajos, Samu József, Miltényi Sándor, Hlatkó János, Tóth Lajos, Fatér Mihály, Geizl Viktor, Berény Árpád, Krausz Jakab, Polgár János, Keller Mátys, Somogyi Ede, Rosenfeld Miksa, Jack Frigyes, Simkovits Sándor, Szabó Károly, Weisberger Kálmán, Mayer Károly, Kománovits Pál, Sörlei Jenő, Bazsó József, Nováth István, Lorai Károly, Práger Ferenc, Vértés Antal, Mathea Károly, Darvas János, Kohn Samu, Székely József, Sárközi, iparosok Bogenrieder József, Kardos József, vendéglősök; Goldhammer Károly, Ujnépi Elek Ernő, Pongor Henrik gyár-igazgató, Antalics Ignác Gaertner Vilmos, Bayer Vince, Kertész József, Nagy Samu szerkesztők.

Végzetes baleset. A nagyatádi zsinorgyárban e hó 4-én délután 4 órakor a zsinorgyár dolgozó műhelyében foglalkozók éles segély kiáltást hallottak A hang felé indulva a gyár szertárában vérben ázva találták Csonka István 16 éves fiút. Esméletlen kívüli állapota miatt a szerencsétlen felvilágosítást adni nem tudott De a szertárban, ahol munka és mozgó gép nincs, semmi keresni valója nem volt A hit az, hogy a fiu tudta, hogy a nyitott sz-tár magasabb poleaira tojni szoktak a tyukok, azért tojás után keresve felmászott a létrára s több méter magasságban egvsensúlyát valami okból elvesztve lezuhant, egyenesen egy olyan sokorsós elraktározott gépre, a mily-nnel a zsinorok készülnek, illetve fonatnak Az ilyen gépből 30—40 vasrud áll ki, melyeken orsóok vannak, ezekre a rudakra esett felarera a fiu. Borzalmasan összezúzódott jobb oldali arcesontja, szeme, homloka és hoves agryázkodást szenvedett. Azonnal az eset helyére hívott gyárorvos, dr. Bienefeld Mór megvizsgálta, de felgyógyulásához alig van remény. Minthogy értesülésünk szerint a fiunak a szertárban semmi keresni valója nem volt, oda őt senki semmiféle parancsossal nem küldte, nyilván a gyár vezetőségét mulasztás nem terheli, saját kiváncsiságának vagy egyéb szándékának köszönheti a szerencsétlen balesetét. A gyár vezető-öge a segítség iránt a leggyorsabban intézkedett.

Uj telefonösszeköttetés. A kaposvári és bari telefonállomások eddig csak Nagykanizsán és Pécsen keresztül érintkeztek a fővárossal. Mivel mind Kanizsa, mind Pécs magukis nagyon igénybevétték a budapesti telefonvonalat azért a kaposi és bari kereskedők nem szívesen használták ezt a késedelemmel járó összeköttetést Most Opris Péter posta és táviró főigazgató közvetlen telefonvonalat létesít Bares és főváros között Kaposvár érintésével. Sőt a főigazgató előtti fekvő terv bekapcsolja Baresot a gráci telefonhálózatba is, hogy így Grácon át Stájer, Tirol és Voralberggel közvetlen telefonkapcsolatot teremtsen. A terv szerint már 1911 év elején de legkésőbb derekán átadják a forgalomnak az új telefonvonalat.

Egyházmegyei hírek. A bezerédi plébánia javadalmat a vallás- és közoktatási miniszter bemutató levele alapján Jankovich Ferenc felsőiskolai káplán nyerte el. — A taliándörögdi plébánia ideiglenes vezetésével Tapolcai Pál Bezerédi helyettes lelkész bizatott meg. — Bara István pacsai káplán cseszneki helyi káplánná nevezetett ki. — Barkovics Imre keszthelyi hitoktató állásától felmentetett s helyére Major György zalabéri káplán nevezetett ki. Tancos Kálmán zalaszántói káplán Pacsára, Mérey Arthur taliándörögdi káplán Csóthta helyeztettek át.

Az alkohol. Tapolcáról jelentik: Kovács György tapolcai lakos mostohafiával, Halapival szentgyörgyhegyi nyaralójában mulatott. Másnap Halapit, ki ittas állapotban a tűz mellé keveredett, a szó szoros értelmében felpörkölte találták. A vizsgálat megindult, de kiderült hogy bűneset nem történt.

A sakkjáték anyagi sikere nem maradt mögötte az általános elismerésnek A bruttó-jövődelem, hozzáadva a vasárnapi szintén kiválóan sikerült előadás hozadékát is, mintegy 2500 K-át tesz. Ebből 900 1000 K kiadás levonásával még mindig 1500 K. marad a négyesület céljaira. Olyan summa ez, mely eklatáns bizonyítéka a négyesülettel rendezett estélyek népszerűségének.

Elfogott rabló-cigányok. Vasadon és környékén dec 3-ról 4-ikére virradó éjjel rabló-banda garázdálkodott, melynek tagjai sikerült betöréseket követtek el több helyen A betörő banda kézrekerítésére három ország esendőségét mozgósították s az ottani esendőségi őrsparancsoknak, Harsányi Gergely őrmesternek, jutott ki a dicsőség, hogy a banda tagjait kézrekerítse. A kézre kerített tagokból megállapították, hogy a rablást cigányok követték el. A következő cigányokat fogták el:

Baranya Károlyt, Kokas Imrét, Horváth Janost (Mikó), Horváth Jánost (Hánz) és Kokas Andrást; ezenkívül még vagy öten vannak kiknek kézrekerítésén most fáradoznak. A cigányok egyikét, Horváth Hánzi Jánost legelsőben helyezték zár alá Belovárott, mert édesapját is leszurta. Ez a varasdi rablást akkoriban még tagadta. A másik, aki az előzőt elfogottak közt szintén mint esernyőcsináló szerepelt, a usáktornyai rendőrség foglya lett ahol viselkedésével nagyon táplálta Németh István rendőrbiztos abbeli gyanuját, hogy ő is tagja lesz a körözött rablóbandának, ami az utóbb eszközölt elfogatások alapján be is igazolódott. A tulajdonképeni fonalat az elfogatásokhoz Martonossy Imre viziszentgyörgyi körjegyző adta, akinek feltűnt, hogy egy ottani paraszt a postán egy levelezőlapért 50 koronás bankjeggyel fizetett. A kézrekerült cigányok vallo-mása alapján a lopott jószág nagyrészen már kézrekerült, melyet a tolvajok részint Viziszentgyörgyön, részint a zrinnyifalvai erdőben ásták el. A lopott pénz azonban még nincsen meg, a nyomra-vezetőnek 10% jutalmat tűztek ki.

BÖRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyeket vérszegénységből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

A SCOTT-féle EMULIÓ

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjárt - a halasat - kerjük figyelembe venni.

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkotórészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítettek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hí nevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG.

A vicinális. A zalavölgyi vonat olyan bravurt követett el, mely a vicinálisok vidám történetében is páratlan. A vicinális sípolt, trombitált, füttyölt, tolatott előre, hátra, ismét előre és e buzgó manőverezés közben egyszer-röten megfeledkezett arról, hogy Túrje állomásán fölvegye az utasokat. Szóval, a vici szórakozott volt, ami részéről csupán azért esik súlyosabb beszámítás alá, mert a vici az egy vasut és nem matematikai tudár. Kilenc utas várta ezuttal a túrjei állomáson a zalaegerszegi vonatot. Egyszer csak be is robogott. Hamarosan egy kocsit utána kapesoltak, azzal se szó, se beszéd, tova robogott. A kilenc utast ott felejtette. Az állomás főnöke azután a váróterembe szállásolta be az utasokat. Ez történt a túrjei állomáson. Hogy az elfelejtett utasok alsóval vagy makkóval töltötték-e az időt a túrjei váróteremben, továbbá, hogy a vicinális másnap eljött-e érték, vagy még mindig Túrjén tanyáznak-e: arról nem szól az érdekes tudósítás.

Kisbérletek. Keszthelyről jelentik: A Festeich Tasilló gróf uradalom vezetősége a földmives osztály egy régi óhajását teljesítette, amennyiben szakított az eddigi bérleti rendszerrel és az uradalmakat kisebb parcellákra osztva kisbirtokokok között osztja szét. Szociális szempontból éppen olyan üdvös, mint szerencsés az uradalomnak ez az elhatározása, mert közvetlenül juttat a kisembereknek földet, amit eddig másod kézből kaptak. Eddig három község, ugymin Gyenesdiás, Vonyarevashegy és Balatonyörök határában elterülő és a Balaton parton végighúzódó uradalmak földjét adták bérbe egy bérlőszövetkezetnek 15 é-zendőre, amely szövetkezet 420 földmivelből alakult. A balatonyöröki birtokon 20 hold földet kihasítottak, amelyet az uradalom villatellekre fog fölha-znáni parcellázás útján, amelyek azután örök áron eladtnak. Ez a terület fensikót alkot, ahonnan a Balaton legszebb részére: a Szigligeti öblre nyílik kilátás.

Automobil-bérekoc-sik Szombathelyen. Szombathely város engedélyt adott Várady Gúza vállalkozónak arra, hogy Szombathelyen egyenlőre két automobil-bérekoc-sit járathasson. Ezt határozatot legutóbb a belügyminiszter is jóváhagyta.

Repülőgép konzorcium. A Faludi Károly-féle pécsi repülőgép konzorcium január 4-én tartotta alakuló ülését Pécsen.

Hol létesültek 1909 évben városi villamosművek. A „Vállalkozók és Iparosok Lapja” vasárnapi száma Fucks Hugó mernök, az Elektra villamos és erőtelepeket építő r. t. igazgatójának tollából cikket közöl az elektrotechnikai üzlet helyzetéről, melyben ezt is írja: A városi villamos művek közül az elmúlt évben részben befejeztettek, részben pedig szerelés alatt vannak a következők: Ujvidék, Ada, Mihol, Nagyenyed, Gyöngyös, Zsombolya, Karcag, Mezőtúr, Zsolyom, Körmen, Szászrégen, Rózsahegy, Abrudbánya, Nagykőrös, Apatin, Cegléd, Szt. Benedek, Török-Szt.-Miklós, Vukovár, Moson, Magyar-Óvár, Barcs. Ezek legtöbbje saját telapel készült, de némelyike meglévő ipartelepről nyeri az áramszolgáltatást. Számos város és község óhajta a közel jövőben villamos felállítását és ezen a téren lényeges fellendülés várható.

NYILTTÉR.

Vidám élet van a hegyek között,

mikor a lejtőt elborítja a hó: rohan a ródl, ugrik a ski, egyesben és versenyben, öröm nézni. Csak az a baj, hogy a sportolónak a fele hurutal bűnhődik az élvezetért. Elkerülhetetlenek ezt a bajt, ha hozzászokná, hogy mindig tartsanak maguknál egy doboz valódi Fay féle szódai ásványpasztillát, a mely mindig a szájukban lenne. Ez megvédi az érzékeny nyálkhartyákat minden zavartól, azonkivül igen kellemes ízű is, mert üdítően hat. Okos sportember nem lehet meg nélküle. Szódai pasztillát minden idegvágyó üzletben lehet kapni, egy doboz ára 1.25 korona. Főképviselet Magyarországon Ausztria részére: W. Th. Guntzer, cs. és k. udv. szállító, Wien IV/I. Grosse Neugasse 17.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

potéza.

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kéz- és láb- és száj- és meghűléseknél.

Figyelemre. Silány hamisításnyok miatt bevasárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész. Budapest.

DE. Richter gyógyszerüzere az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,

és

Wajdits könyvkereskedés

Deák tér

és minden bel- és külföldi

hirdetési iroda.

4865/1909.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, közhírré teszi hogy a cs. és kir. Szab. Déli Vaspálya társaság kisajátító-nak Vojvada Katalin férj. Sebastyén Istvánné, Sznopek István, Sznopek József, kiskoru Maltár József, Maltár György, Sznopek Máttyás, kiskoru Sznopek Teréz, Zvosec György és neje Szobolics Katalin ellen, kisajátítási ügyben a kisajátítandó és a katori 4917. sz. tjkvben. 7531/a hrsz. a felvett ingatlan 194 □ öl területű, a katori 2149. sz. tjkvben, 7539/a hrsz. alatt felvett ingatlan 110 □ öl területű és a katori 5650. sz. tjkvben 7538/a hrsz. a felvett ingatlan 108 □ öl területű részének kártalanítása iránt az eljárás folyamatba tetta a kártalanítás megkezdésére tárgyalási határnapul 1910. évi január hó 15. napjának d. u. 1 óráját Kotor község határába a helyszínre kitözte, a távollévő Sznopek Máttyás érdekelte részére gondnokul Sznopek István katori lakost kinevezte.

A fent kitett határnapra és helyre a kir. törvényszék az összes érdekelteket a törvényes követelmények terhe alatt azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy elmaradásuk kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozat nem gátolja és hogy az egyéni külön értesítetnek elmaradása, vagy a tárgyaláson való meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Nagykanizsán, 1909. december 9-én.

A kir. törvényszék

Legelősebb és Hashajtó.

(Neustein Erzsébet-Piluli)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fentli szer mentes minden káros alkotórésztől a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pillula tartalommal 30 fillér egy tekeres 3 dobozzal tehát 120 pillulával 2 korona. A pénz előre beküldése mellett bérmentve.

OVAS! Utánzatoktól óvakodjunk, «Neustein Fülöp hashajtó pillulát» tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzet Szent Lípót védjegy és Phillip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerüzere, Sz. Lípóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Nagykanizsán: Reik Gyula, Belus Lajos, Práger Béla és Szabó Antal gyógyszerészeknél.

HIRDET MÉNY.

A nagykanizsai VI., VII. kerületi Ráo-utoai fogyasztási szövetkezet a folyó évi január hó 30 án d. u. 2 órakor a Ráo-utcai iskolahelyiségben tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a tagok ez uton is meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki jelentés.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A mérleg bemutatása.
5. Folyó ügyek.
6. Esetleges indítványok.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirkatban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt

Bischitzky

Miksáné

35 év óta fenálló
legjobb hírnévnek örvendő hangszer-
raktárában Nagykanizsán

**ZONGORÁK, PIANINÓK,
CIMBALMOK ÉS HARMONI
UMOK**

a leghíresebb bécsi gyárakból,
uj és átjatszottak
nagy választékban, részletfizetésre is,
a legolcsóbb gyári árak mellett kaphatók,
esetleg bevételvezetők.
Régi zongorák mindenkor becsértetnek.

HIRDETMÉNY.

A nagykanizsai ipartestület tulajdonát képező házban a koremai helyiség, amely áll egy 1 utcai, 5 udvari. 2 padlás szobából, 1 éles kamara, 1 jégverem és két konyhából augusztus hó 1-től egymás után következő hat évre vagyis 1910. év augusztus 1-től 1916. év augusztus 1-ig bérbé adandó.

Felhivtnak mindazok, akik azt felvenni óhajtnák, hogy ajánlataikat folyó év január hó 19-ig déli 12 óráig az Ipartestület irodájában a hivatalos órák alatt annál is inkább adják be mert később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő tartozik az ajánlat benyújtása alkalmával egy negyed évi lakbért mint biztosítékot és ugyan egy negyed évi bérösszeget előre letenni, amely összegről elismervény fog részére kiállítani.

Az Ipartestület előljárósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között tetszése szerint szabadon választhasson.

Nagykanizsán, 1910. évi január hó 5-én.

AZ ELNÖKSÉG.

Hein Márton

Székesfehérvári hangszerkészítő, Schunda Venczel József tanítványa
**kitünő, kiállításokon magas ér-
mekkel díjazott czimbalmainak
raktára:**

Ifj. Wajdits József hangszerkereskedésében van.
Eredeti gyári árak.

Eladás részletfizetésre is.

10 évi jótállás.

POPOFF
a legjobb TEA a világon

Schaumann gyógyszerész

Gyomorsója

Összetételében ujonnan javítva, több mint 30 éve legjobb eredménnyel bevezetve, a legjobb szer mindenféle gyomorba, bélbetegségek és étvágytalanság ellen. Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozására és fontartására. Aki soványodásra hajlammal bír szintén naponta kétszer használja a gyomorsót. Egy doboz ára K 1.50. Szétküldés naponta postán utánvétellel. Legkisebb rendelés 2 doboz. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főraktár: **Julius Schaumann, Stookerau bei Wien**
gyógyszerész, vegyi-gyógyszer laboratóriumában

Szőlő oltványokat

szállít, amerikai sima és gyökere vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legduzsább választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kéküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**
Medgyes 89. sz. (Nagyküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett állományú levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelleg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

A Zalai Közlöny
Szerkesztősége és kiadóhivatala
Deák-tér 1. sz. alatt van.

Vegyenek csak
Szt.-Pétervári sárczipő
utóleríthetlen a tartósságban.

Valódi csak ezen háromszögű védjeggyel

Kapható: **Miltényi Sándor és Fia**
Nagykanizsa

Dunántul legrégebbi ékszerüzlet!

Berényi József és Fa
NAGYKANIZSÁN.

Arany és ezüst ékszerek készítése villanyerőre berendezett műhelyünkben.

Dusan felszerelt ékszer, arany és ezüstárak raktára.

Jegygyűrűk a legnagyobb választékban rendezés és különleges formákban.

Remek menyasszonyi ajándékok finom izlésben.

Legszebb női- és férfi aranyóraláncok.

Szép raktár brillant, gyémánt és színes drágakövé tárgyakban.

Régi vagy vásott foglalatu drágakőtárgyak divatosan és tartósan műhelyünkben átfoglatatnak.

Teljes étkészletek valódi ezüsből hivatalos ellenőrző próbával ellátva.

Jutányos, olcsó árak! Eladás részletfizetésre is!

A berndorfi gyár főelárúsító helye csakis első minőségű Alpaccaezüst étkészletekről.

Brilliantok, gyémántok, aran- és ezüstarak a legmagasabb árban megvásárolhatók vagy kölcsönre vehetők.

ROPS

Biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik.

00 Szesz ki nem folyhat. 00

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkekkel árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/51.

Helybeli elárúsítók:

Weiser J. C., Bettheim és Guth, Rosenfeld
Adolf fia, Köhler Testvérek Unger Ullmann Elek

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

KULCSOCSAL

Minden jobb üzletben kapható
Hochsinger testvérek Budapest.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

forduljon minden érdeklődő, ki szívet fektet elsőrendű fajtisztá anyagra

Gyümölcsfacsemeték
Sótányfák, Diszauerjék, Tüvelvük, Kariténnöványok, Boggyóümlőcsemeték stb.

Szőlőoltványok. (1. oszlop áru)
európai és amerikai sima és gyökere vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívántra ingyen).

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Hirdessen a "ZALAI KÖZLÖNY"-ben

Oh jaja!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillai

Az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő és széthűléssel raktár:

"NADOR"

Megfojt ez az átkozott köhögés! **gyógysértár** Egger mellpasztilla
Budapest, VI., Váci-körút 17. csakhamar meggyógyított

Kapható Nagykanizsán: Szabó Albert, Belus Lajos, Práger Béla, Reik Gyula és Csáktornyán: Pető Jenő gyógyszerárakban.

Hogy mersz nekem más egyebet hozni, mint a **kpróbált**

„OTTOMÁN”- cigarettapapírt vagy hüvelyt!

Nyomatott a lap tulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Néphigiénia

a munkás-gimnáziumban.

Annyiszor halljuk emlegetni, hogy az ember legdrágább kincse az egészsége, hogy végre el is hisszük. Azt is mondják, hogy az embernek millió vágya és kívánsága van; de a beteg embernek csak egy; t. i. egészségének visszanyerése. Azt is beszéljük, hogy beteg embernek orvos a barátja. Hát ez is igaz. Szóval közmondások röpködnek a levegőben, hogy az emberiség egészsége lehetőleg kedvező statisztika között maradjon. Amde közmondásokkal a népek egészségét ami egyértelmű a munkabírással, fentartani, előidézni, vagy javítani nem lehet.

Itt más nem segít, mint a tudás. Az egészség megtartásának az ismerete, a módja; mert ha a betegség bekövetkezett, akkor ugyanis a tudós doktorok állnak barátokul a szenvedő emberiség mellé. Valóságos labirint az egészséghez vezető út, amelyben még a műveltebb népelem sem igazodik el egykönnyen, annál kevésbé az az osztály, amely a gyomor érdekénél és a hidegnek a a testre való hatásánál egyebet alig ismer.

Tévedés azt gondolni, mintha a földművesnép egészségi állapota kedvezőbb volna az előkelőbb osztályokénál. Igaz, hogy a kemény munkában megedzett isten adta nép ellenállási képessége az idő változásai ellen nagyobb, de azt kell szemügyre venni, hogy ami emberanyagot így magunk előtt látunk a munkás népnél, az a megmaradott része, míg a férgesé régen lehullott és korhad az anyaföldben; sőt nem is mind a gyenge hajtás, hanem a gondatlanság, tudatlanság miatt bizony sok életre alkalmas bimbót hervasztott el a balál fagyos lehetele.

Ebből világosan látjuk, hogy ha tényleg és komolyan akarunk a népegészség javításán munkálkodni, akkor nem elég sem a városi, sem az országos egészségügyi intézkedés, hanem elengedhetetlen a népművelés egészségi szempontból is. Természetes, hogy e tanításoknak összhangban kell lenniük azokkal a cselekedetekkel, melyeket a hatóságok a polgárok egészsége érdekében kifejtenek. Mert hasztalan olajozzuk be az iskolák padlóit a por ellen, ha a gyermek hazamentében az utcapróttól felvert porfelhő között kénytelen elhaladni, amint ez Nagykanizsán történni szokott; vagy ki

tudja milyen ártalmas bacillusokkal telített port ver a szobaleány a nyakunkba, ha valamely emeleti ablak alatt elvonulunk. Ezek csak mindenkitől ismert példák, melyeknek fontossága azonban szembeötlő. A polgárságnak intenzív oktatásban és nevelésben kell részesülnie egészségi ügyekben. Mert legalább is van olyan fontos tudomány ez, mint a kalaplevegéssel való köszöntés, meg más udvariassági formások elsajátítása, melyekre oly sok gondot fordítanak. Örömnökre válik, hogy a munkás-gimnázium tanárai felvették programjukba az egészségtan tanítását is.

Mert ha valakinek kell ismernie azokat a szabályokat, melyek az egészségre fontosak, akkor éppen az iparos, tegyük hozzá a kisiparos az, akinek szűk lakásában, ipari anyagától terjesztett egészségtelen kigőzölésben kell napjait, sőt éjszakáit is töltenie. Ezek az élő gépek nemcsak kellő és elegendő táplálék híján vannak, de a megfelelő levegőt is nélkülözik a nyomor és tudatlanságnak miatta.

Amint fentebb említettük valóságos utvesztő az, ami egészségünk megtartásához vezet. Ezeket a kanyargós utakat legjobban ismerik az orvosok és így legcélravezetőbb utmutatást ők nyújthatnak. Azért szükségesnek tartanók, ha az egészségtan tanítására valamelyik orvosunk vállalkoznék. Az orvos gyakorlata és tapasztalata tudja leginkább mivel vét az iparosvilág saját egészsége és épsége ellen. Így ő tudja legjobban azt is, mit, hogyan kell orvosolni. Az orvosdoktorok majdnem kivétel nélkül sok munkát végeznek önzetlenül is az emberiség érdekében, amiről a közönség tudomást sem szerez. Ennélfogva biztosra vesszük, hogy orvosaink között akárhány is fog akadni, a ki a néphigiénéért kifejthető munkálkodásra a nyilvánosság előtt is szívesen fog vállalkozni.

Gyermek százada.

— Gyermekcsere. —

(v.) Joggal nevezték el a XX-ik századot a gyermek századának. Egy korszak sem alkotott annyi törvényt, mint a XX-ik század a gyermek érdekében. A gyermekvédő liga, a gyermekmenhelyek, a lelencügy mind megannyi intézményei az emberiesen gondolkodó magyar társadalomnak és törvényhozásának. Csak a gyermek egészségére és főleg testifejlődésére még nem fordít a társadalom oly nagy figyel-

met, mint a mennyit az megérdemel, mint a mennyit a nálunk fejlettebb nyugat fordít. — A legnagyobb szellemek szálltak síkra a gyermek érdekében a XIX. században Hugo Victor, a XX-ban főleg Ellen Key. De a tengető gyermekek sokasága azért meg nem szűnt, dacára annak, hogy ma sokat alkotunk a gyermekért. A tespedő gyermekért teszünk még nagyon keveset.

A gazdagok gyermeke tobzódik jólétben, testi és lelki gondozásban, nyaraló helyeken és válogatott higiénában, míg a nép gyermeke fogyatékos ruházatban ronda udvarokban totyog.

A választmányok ülésének, a jótékonyági egyletek közgyűlései választanak, az évi jelentések mesés jótékonyágról regélnek, de a szegény gyerek mégis csak tovább totyog a szemétdombon.

A vak szokás erősebb minden logikánál. Vak szokásból mozog a mi jótékonyágunk a megszokott kerécsapásban, az alamizsnasadásban. Az alamizsna osztogatás legrégebb formája a jótékonyágnak és ezt üzzük mi főleg most is és az egy népkönyhat kivéve, emberbaráti intézményünk nincs. Az a mi van, szegényház és kórház nem az, mert gyarló berendezésükkel fogva nem felelnek meg hivatásuknak. A gyermekvédelemben az állam teljesít oly feladatokat, melyek az elhagyott gyermekek ellátását tüzték ki.

De a satnya gyermekekről, kiknek szülei szegények a társadalmi akció volna hivatva gondoskodni.

Dáuidában a városi szegény gyermekeket falura küldik nyáron² oly szülőkhöz ellátásba, kiknek viszont megvan a hajlandóság, hogy gyermekeiket városba küldjék a városi intézmények tanulmányozására. Vagyis kieserélik gyermekeiket. A városi gyermek üdül, a falu gyermeke, kinek üdülésre szüksége nincs, tanul a városban.

Igaz, Nagykanizsának nincsenek látványosságai és tanulásra alkalmas intézetei, különösen nyáron nincs, de itt van Pécs, Szombathely, Sopron, Győr, hol ezt a cserét a szerénymódu szülők szívesen megkísérelnék. Nélkünk főleg szűnidei gyermekhelyre volna szükségünk. Az ilyen telepre nagyon alkalmas a közeli Balaton. A Balatonparti falvak helyhatóságaival kellene összeköttetésbe lépniök az emberbaráti egyesületeinknek, hogy az eszmét valóra váltsák. De a vakszokás erősebb minden logikánál. Azért van az az idegenkedés mindentől, a mi a szokástól eltér.

— Közigazg. bizottsági ülés volt e hó 11-én Árvay Lajos alispán elnöklete alatt, melyen megalakították az erdészeti, pótdófelszámolási és erdészeti másodfoku kihágási bizottságokat. A számsági felelősségi, küldöttségi és börtönvizsgáló bizottságokat nem alakíthatták meg, mert nem lévén fűspán a kinevezés útjain betöltendő tagsági helyek üresek. Városunkból Tripammer Gyula közigazgatási bizottsági tag vett részt a gyűlésen.

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

MILKA SUCHARD

HIREK.

Allamsegély és rendőrségünk.

Rendőrségünk nem dicsekedhetik azzal, hogy elkényeztetett gyermeke volna városunknak, sőt ha látjuk, hogy a rendőrlégénység mily megszegyenítő zsoldot huz a város jóvoltából és ha tudjuk mily süket fülekre talált nem egyszer felhangzott kérésök az illetékes fórumoknál, azt kell hinnünk, hogy bizonyos animozitás szelleme leug a derék jobb sorsra érdemes legénység felé.

A városi tisztviselői kar dicséretére legyen mondva egy pillanatra se uralkodott köztük az a felfogás, hogy a rendőrlégénység mellőzésével, amely pedig az állami támogatást legjobban megérdemli, osszák fel azt a messzelegben tündöklő 20 ezer koronát. Mi akkor is örömmel üdvözlöttük ezt a méltányos, emberséges, uri osztályhoz méltó elbánást és a rendőrségen észrevehető örömet okozott a jobb jövő halvány reményének sejtése.

Most azonban képviselői körök közt halljuk azt a felfogást, hogy a rendőrség legénysége nem foglalható bele az állami segély keretébe, csak azok akik az ottani rangfokozatban helyet foglalhatnak. Sőt azt hangoztatják, hogy már a pénzügyi bizottság ülésén is ennek a felfogásnak értelmében fognak határozni. Hát mi nem akarjuk preliminarálni sem a pénzügyi bizottságnak sem a képviselői testületnek határozatát, de azt koustatáljuk, hogy a rendőrség erősen rászólgál arra, hogy miúdkét testület jóindulatáról meggyőződést szerezzen, hogy lássa mikép héhez, életveszedelemmel járó lelkiismeretesen teljesített munkáját ha pénzben nem is, de elismerésben honorálják. Lehet hogy az állam nem fogná helyben hagyni a városnak oly felterjesztését, mely őket is belefoglalja az állami segélyzes keretébe, bár úgy tudjuk, hogy a kormány sohasem volt a ridég paragrafusok támogatója és a humanizmus mindig fel-fel csillan cselekvésében, de mégis, ha biztosra vennők is, hogy merev visszautasítás volna is sorsa a tisztviselői pénzfelosztási tervzet felterjesztésének, még akkor is kötelessége volna mind a pénzügyi bizottságnak, mind a képviselői testületnek, hogy azt a tervzetet emeljék határozottá.

Hadd lássa ez a rendőrtestület a magbecsülést az elismerést akkor nem fog neki fájni az állami visszautasítást akkor szivesen vár arra az időre, mikor majd a város saját erejéből fogja rendezni fizetéseiket. De ha már Nagykanizsán a városi előjáróságától érnő őket a mellőzés, akkor az odum egyenesem a város ellen verne gyekeret elégedetlen lelkekben.

— **Gyászhir.** Fesselhoffer József István szül. Ambrózy Mária urhölgy Budapestén folyó évi január hó 10-én, életének 25. évében, boldog házasságának 3. évében hosszú és kínos szenvedés után az Urban elhunyt.

— **Rosenberg Augusztia előadása.** Vasárnap d. u. a Szarvas szálló nagytermében a tuberkulózisról és alkoholizmusról fog előadást tartani vetített képek illusztrálása mellett Rosenberg Augusztia, Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének alelnöke. A felolvasást a Szanatórium egyesület rendezi és a jövődelem a nagykanizsai tüdőbetegek felszegélyezésére fog fordítani. Rosenberg Augusztia neve a legjobb hangzása mindazok előtt, akik ismerik a nők humanus küzdelmeinek százféle ágazatait azért érthető érdeklődéssel várjuk az illusztrált előadását. Rosenberg Augusztia valószínűleg a szombat déli gyorsvonattal érkezik. A helybeli jótékony nőegyesület képviselője a sanatórium egyesület választmányja fogják a vasuton fogadni. Az előadásról a közönség még plakátokon is fog értesülést szerezni.

— **Uj városrész.** Az utolsó földmives vagy juhász is ma arra törekszik, hogy saját házában lakjék, mert nyomasztó állapot ma a zsellérség a drága házbérek és a háztulajdonosok fehéjázása miatt. Mindaddig még nem találkozott senki, aki összeolvasztotta volna a szerényebb néposztály lakás-szükségletét a saját érdekeivel. Az ígért földje nem nyílt. — mert nem volt senki, aki bevezesse a népet.

Bettlheim Szigfried a Hajcsár-ut és a Szentgyörgyvári-ut által határolt területet a tulajdonosokkal való hosszas tárgyalások után megvette és ezt a területet 200 lakóház felépítésére parcellázta. Hogy az építkezéssel jó példával elül haladjon, ő maga 16 lakóházzal 2—3 szobával és hozzátartozó kerttel tavasszal felépített és azokat részben bérebe adja részben örök áron eladja. A telkeket is áruba bocsátja. Vasutasok és gyárimunkások ezt az alkalmat bizonyára fel fogják használni és ha érdekeik úgy kívánják, egy új városrészt — a gyár-várost fel fogják építeni. Kanizsának körülbelül 1000 házszáma van. Most egyszerre 200 házzal szaporodhatik. A terv teljes megvalósításáig ugyan még néhányszor kel és nyugszik a nap, de meg van a valóság magva. A sok tervezgetésnek van végre reális alapja.

— **Elhunyt Plébános.** Csánk Béla zalamerényi plébános e hó 8-án elhunyt. Hosszas sorvasztó betegség váltotta meg kinjaitól a férfikor delén levő papot, ki mint ember is tiszteletet szerzett környezetétől.

— **Áthelyezés** Vécsey Zsigmond polgármester a szolgálat érdekében Jutasi István rendőrtisztet a városi árvaszékhez osztotta be szolgálatára míg a rendőrségre Novák Nándor hivatalnok osztott be.

— **Közgyűlés.** A nagykanizsai VI. VII. ker. (kiskánizsai) polgári olvasó kör Steszli Ferenc elnöke alatt f. hó 9-én délután tartotta évi rendes közgyűlését, melyen az elmúlt évi zárszámadást és a folyó évi költségvetést tárgyalták, mindkettőt egyhangulag elfogadták a számadóknak a felmentvényt megadták. Ezután a megüresedett pénztárosi állásra egyhangulag Horváth Györgyöt választották meg.

— **Katonai sorshuzás.** Vécsey Zsigmond Nagykanizsa város polgármestere felhívja az 1889. évben született nagykanizsai illetőségű hadköteleseket, hogy f. hó 23-án reggel 9 órakor a városház I. emeletén sorshuzásra jelenjenek meg.

— **Műkedvelői előadás.** A kath. legényegylet f. hó 16-án a P. E. nagytermében tartandó műkedvelői előadásának másora a következő: „Amit isten végzett.” Tóth Kálmántól, szavalja Csernák László. „Női” énekes népszimű, Follinus Auréltól (Szereplők: Barna Gyula, Szabó Erzs. Szabó István, Mayer Klótd. Sáfány József, Bruncsics Ferenc, Nagy Ferenc, Ehrlich Mancsi, Csernák László, Bruncsics János és Sáfány Lajos) „Néger álom” balletjelenet előadják: Szabó Erzsike, Ehrlich Mancsi és Szabó István. A zongora kíséretet Berger Elza zongoratanítónő látja el. Kezdeté este 7/8 órakor.

— **Halál a vonat alatt.** Veisz György nevű bajomi kocsis bort szállított hazafelé a kéthelyi szőlőkből. Este volt, hideg is volt, hát egy kis bort ivott, hogy jobban kibírja a strapációt. A bortól a kocsis elálmosodott és elaludt, a lovak pedig szépen ballagtak a megszokott uton. Mikor mesztényére értek kocsistól akartak menni a pályatesten. Eppen akkor robogott keresztül a személyvonat, mely a kocsit elütötte, összetörte, a hordó darabokra tört. A vonat néhány másodperc múlva megállt. A vizsgálat során kitudt, hogy a szerencsétlen kocsist a vonat halálra gázolta. Egyik ló is élettelenül feküdt a sineken, a másik pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen ember saját gondatlanságának lett áldozata.

— **Pásztory es. és kir. udvari szállító virágkereskedése,** Budapest, VIII. Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Távózó főispán.** Somogyvármegye főispánja Kapotsy Jenő a tegnap Kaposváron tartott közgyűlési bizottsági ülésen napirend előtt a következő kijelentést tette: Nekem többé nem lesz alkalmam a bizottság ülésén elnökölni. A beállott kormányváltás miatt már korábban beadott lemondásomat ugyanis most már el is fogják ítélni.

— **Gyermeken való bíráskodás.** A nagykanizsai járás főszolgabírói hivatalában f. hó 22-én d. e. lesz az első ítékezés az új gyermekbírói törvény szerint.

— **Felülfizetések és köszönetnyilvánítás.** A nagykanizsai műkedvelő ifjuság 1909-ben tartott Szilveszter estélyén a következők sziveskedtek felülfizetni: Berger kávé 5 kor., Friedenthal 4 kor., Janseiz 2 kor., Krausz (ópincér) 2 kor., Krausz s Farkas 2 kor., Tóth örmeester 1 kor., Zapletál Simon 1 kor., Haba Ferenc 1 kor., N. Zs. 1 kor., N. N. 1 kor., K. O. 60 fill., Fenyvesi 40 fill., Berlász 30 fill. Ugy a felülfizetők valamint a műkedvelői szereplők s Bágyoni Szabó Ödön a rendezés terén kifejtett tevékenységéért fogadják ezuton a vigalmi bizottság hálás köszönetét.

— **Szegény ember sorsa.** Varga Imre galamboki lakos tegnap nagykanizsára jött, hogy adósságának kamatját kifizesse. Az uton azonban a törlesztésre szánt 80 koronáját elvesztette. A rendőrségen sirva panasolta el baját, hol ki is jelentette, hogy a becsületes megtalálót 10 korona jutalomban részesíti.

— **Gazdaköri gyűlés.** A tagoknak szokatlan nagy érdeklődése mellett tartott meg tegnap a városháza tanástermében a nagykanizsai járási gazdakör évi rendes közgyűlése, melyet a mult hóban részvételelenség miatt elhalasztai voltak kénytelenek. Vizlendvay Sándor elnök üdvözlölte a nagygyűlésben megjelent tagokat. Majd Tóth István titkár tett jelentést a gazdaköri áruaktár forgalmáról, amit ezenül saját számlájára fog vezetni. Határozatott, hogy febr. 19-én tényszerűbe vásárt tartanak városukban. Egyszermind tudomásul vette a közgyűlés az őszi állatdíjazásról szóló elszámolást.

— **Rendőri kutatás egy ujságirónál.** Kaposváron végtelen az a harc, mely az ottani különböző lapok ujságirói és ezek hívei között folyik. Eddig megmaradtak a közéleti szereplés lebirálásában, most már a vádaskodás berontott egy ujságiró szentélyébe, családi otthonába. Szabó Lipót írásbeli feljelentést tett ugyanis a rendőrségen, hogy Posch Dezső hírlapíró egy 40 K értékű orvosi rendeltetvre viselt kötőjét ellopta. A szolgálatra kész rendőrség e feljelentés alapján a közbecsülésben álló hírlapíró lakásán házkutatást tartott, melynek azonban a várt eredménye nem volt. A mélyen sértett hírlapíró hamis vád emelése miatt a kaposvári kir. ügyészségnél feljelentést tett Szabó Lipót ellen.

— **Rendőri hírek.** Janzsa Mátyás szabósegéd Kbergenyi Béla óraszegőnek átadta óráját javítás végett. — Ebergenyi a 20 korona értékű órával megszökött. Janzsa a tolvaj ellen a rendőrségen jelentést tett.

Tegnap reggel a rendőrség tevizsgálatot tartott. Hét egyén ellen indította meg az eljárást, kikől miutát vett, melyet vizsgálat végett a vegykisérleti állomáshoz küldött fel.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényről, osztrák és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és üvegláskor minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török László gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

— **Népgyűlés.** A nagykanizsai szociáldemokrata párt f. hó 16-án délután 3 órakor a gőzfürdő vendéglő helyiségében népgyűlést tart. A népgyűlés egyedüli napirendje: A politikai helyzet.

— **A mozi a szegényekért.** Az Uranus mozik állandóan sok látogatója akad, mer változatos és érdekes műsört nyújt a közönségnek. A pénteken előadandó műsorból kiemeljük a következőket: Gróf Tolstoj Leo otthonában; Lourdes, a híres zárndokhely; A szürke hölgy, detektívdráma stb. Kedden szenzációs új műsor kerül színre Ez előadás tiszta jövődelme fele részben a keresztény, fele részben pedig az izr. négyesület javára fog fordítani.

— **A somogyi kisgazdák mozgalma.** A somogy megyei kisgazdák most járásonként megalkítják pártszervezeteiket. A szervezkedés elsősorban a nagyatádi járásban történt meg. Az országos gazdapárt helyi pártbizottsága a szigetvári kerületben Nagydopsán előértekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy a kerület központjában, Szigetváron megalkítják a választókerület gazdapártját. A nagygyűlés előkészítését Kriszta Béla dr. szigetvári ügyvéd végzi. — Somogyzsil község választópolgárai az országos gazdapárti fiókjának megalkítását szintén a hónapra tűzték ki. A megalkulás előkészítésén Lue István ipartáruaiati elnök fáradozik.

A gyomor és belek rendellenes működésből származó **fejfájás, szédülés és szívdobogás** hamarosan megszűnik, ha reggelentint $\frac{1}{2}$ pohár természetes **Ferencz József-keserűvizet** veszünk be. Ma már minden jól felszerelt háztartásban ott találjuk a valódi „Ferencz József“-keserűvizet, mert mindenki tudja, hogy az nemcsak a leghatásosabb, hanem legkellembesebb hevehető is. Kiméletes, enyhe hatása miatt még az ágyban fekvő betegek is igen kedvelik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Vasárnapi Ujság” január 9-iki, számában bemutatja képekben a soproni új színházat a Fiumében járt kínai küldöttséget, az uherszkói (esehországi) vasuti szerencsétlenséget stb. Szépirodalmi olvasmányok: Ady Endre és Kaffka Margit versei, Szemere György új regénye, Krudy Gyula novellája, Rákosi Viktor történelmi korrajza a párisi kömmüntről (képekkel). Egyébb közlemények: Kacziány Ödön és Pataky László művészi rajzai, báró Klobucsár Vilmos tábornagy és az új török nagyvezér arcképe, Oláh Gyula emlékezése a Bach-korszak végéről, tárcacikk a hétről a rondes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy kor. a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80. fill. Megrendelhető a „Easárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egystem-utca 4 szám), Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára. félévre két korona 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi szokások a gabona-kereskedelemben.

Irta: **Hamburger Zsigmond.**

Részlet a január 11-iki szabad előadásból.

I.

Egyik közgazdasági írónk a kereskedelmi szokásokról szóló munkájában ezt mondja: Kereskedelmi szokások, mint az üzletvilág terminus technikus, jelentik azokat az általánosan elfogadott cselekvési módokat melyeket egyes üzletek megkötésénél és teljesítésnél vagy a lebonyolításnál a kereskedők rendszeren követnek. E meghatározás után röviden levezetem különösen két szempontból az

usanceok történetét. Először mert be kell mutatnom az usanceok fejlődésének érdekes lefolyását és mert bizonyítani kívánom, hogy a fenti és általánosan elfogadott meghatározás egy kissé téves. Téves — mert amint azt az előadás során bizonyítani igyekeztem — a kereskedők nem csak, hogy rendszeren követik az utánzókat, hanem ezeket a saját jól fel-fogott anyagi és erkölcsi érdekükben — de törvény-szerű jellegükkel fogva követni kénytelenek.

Miután a kereskedelmi élet jelenségei már az assziroknál is feltétlenül más tipust öltöttek mint az egyszerű polgári élet jelenségei, már abban a korban is fejlődtek ki olyan kezdetleges külön szabályok, melyek a kereskedelmi élet egyes visszatérő jelenségeinél alkalmazhatók voltak.

Teljesen külön álló rendszerre azonban csak a középkor nagy kereskedelmi mozgalmainál fejlődtek a ker. szokások a középkor bíraskodásának egyöntetűsége csak egy területileg a világkereskedelem nagyságához mért — kicsiny területre terjedt ki — ezért szükség volt olyan szabályokra, a melyeket a kereskedelmünk egész területén egyformán alkalmazhattak és hő óhajuk volt már akkor a kereskedőknek, hogy egyes bajos dolgaikat idegen polgári osztály beavatkozása nélkül, maguk közt intézzék el. Ilyen kényszerűségtől hatva a középkor kereskedelmi testületei rendszerint anyagi előnyök révén bizonyos előjogokat szereztek meg maguknak a fejedelmektől. Bizonyos statutumok szerint működtek önkormányzati joguk volt sőt és ez a leglényegesebb a tagok felett bíraskodtak is. Itt találjuk a tőzsebiráskodás első csiráját. Mikor pedig a vásárok középkori annak jelentőségét tekintve franciasországban először Lyonban, külön vásári törvényszéket állítottak fel mely az eléje hozott — a vásárban kötött üzletekből kifolyó ügyekben bíraskodott, megvettették alapját a külön kereskedelmi bíraskodásnak.

A később magasabb nívó álló gernaui Rota döntvényei melyek tisztán az ismert kereskedelmi szokásokon alapultak utmutatóul szolgáltak egész Európában és ezek szerint készült a sokkal későbbi 1807 és francia Code de Commerce, melyek együttesen alapját képezik a mai kereskedelmi usanceoknak illetve kereskedelmi törvényeknek.

Amikor a fejlettebb kereskedelemnél a tőzsdék kialakultak az ekképpen váltak szoros nexusban kifejlődött kereskedelmi szokásokat precizították kinyomatták és a tőzdetauács által megállapított hiteles szöveggel a tőzsdék bíraskodása jogszolgáltatása keretében törvényre váltak. Nálunk Magyarországon a kuria döntvényeiben tételes jogszabályok keletkeztek belőlük.

Folyt. köv.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókja értékes naptárt küldött szerkesztőségünkhöz. Nemcsak felvilágosítással szolgál benne a nagyközönségnek azokról a működési ágakról, melyekre nézve a bankfiók üzletfőloinek rendelkezésére áll, hanem egyéb tartalmával minden művelt családnak tanulságos utmutatóul szolgálhat. Tartalomjegyzékéből kiemeljük a következőket: Árfolyamvesztés elleni biztosítás, sorsjegy megszerzési mód, sorsjegyek sorsolási naptára, az 1910. évben esedékes kamatszelvevények havonkénti sorrendben összeállított jegyzéke igérvények jegyzéke, posta és táviró tarifák, telefondíjszabás, külföldi pénzek összehasonlítási táblázata és bélyegfokozatok.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban január hó 6. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Szent-György-utca 20.

5726 szám/tkv. 1909.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sebestyén Lajos ügyvéd végrehajtatónak Szántó József galamboki lakós végrehajtást szenvedett elleni 89 K tőke, ennek 1905. évi december hó 21. napjától járó 5% kamatai. 18 K per, 11 K végrehajtás kérelmi, 14 K 50 fill. korábbi árverés-kérelmi, 22 K 70 fill. árverés megkísérlési, 15 K 50 fill. és 11 K újabb árverés kérelmi; — továbbá a csatlakozottak kimon-dott nagykanizsai segélyegylet szövetkezet 92 K tőke és jár. s Hajmási János bakónaki lakós 120 K tőke s jár. és a még felmerülendő költségek iránti végrehaj-tási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék terü-letéhez tartozó s a bakónaki 214 sztkjvben 449 hrsz. háznak Szántó Józsefet illető $\frac{1}{2}$ része 244 K, a bakónaki 1363 sztkjvben $\frac{1}{2}$ 1680/5 hrsz. szántóföld és sűrű a Oserbát dűlőben 299 K, 1745/2 hrsz. rét a Sárhid berek dűlőben 130 K, 1075/2 b. hrsz. erdő a Nyugoti erdődűlőben 16 K, a bakónaki 1267 sztkjvben 2036 hrsz. szőlő és kaszáló piucével az Öreg hegyen 76 K becsértékben 1910. évi január hó 28-ik napjának délelőtt 11 órakor Bakónak község házánál Sebestyén Lajos, Rapoch Gyula és Remete Géza felporesi ügyvéd, vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, melynek kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlanok el nem adatnak.

Az Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsa, 1909. évi november 17-én.

Gózonny kir. tszéki bíró.

NYILTTÉR.

Egy okos fej nem használ mást, mint **Dr. Oetker sütőporát,** mely a legjobb, legteljesebb, orvosoktól ajánlott élesztő pótlék. E präparatum 12 filléres csomagokban kapható bármely élelmiszer-, drogéria és egyéb kereskedésekben és $\frac{1}{2}$ Kg. liszt erjesztéséhez elegendő. Milliószer bevált Kalácsokhoz süteményekhez és tészta ételekhez való receptek ugyanott ingyen kaphatók.

Szőlő oltványokat szállít, amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legdu-sabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert: **Köküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: CASPARI FRIGYES** Medgyes 89. sz. (Nagyköküllő-megye). **Tessék képen árjegyzékét kérni!** Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismert levelek,** emellett minden szőlőbir-tokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személységektől úgy szó, mint írásbellel bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

Miért vesz géppel gyártott
cipőt,

mikor már meggyőződött arról, hogy a
kézi gyártmány legyőzi azt.

Miltényi-cipő

kézi munka, elegáns kiállítá-
ásban, tartósságban utolér-
hetetlen.

Biztos fellépés, kényelmes járás,
a láb anatómiájának és hygie-
niájának megfelelően készül,
minden divatos formában rakta-
ron és megrendelésre.

Minden pár saját gyártmány,
kézimunka.

Óriási választékban rak-
táron.

Mértékül egy viselt cipő
is elég.

Árjegyzék ingyen.

raktárában,

Nagykanizsán, a városházban.

Miltényi Sándor és Fia

ROPS

Biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik.
Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.
Ha valahol nem kapható szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V, Külső-Váci-út 74/51.

Helybeli elárusítók:

Weiser J. C., Bettlheim és Guth, Rosenfeld
Adolf fiai, Köhler Testvérek Unger Ullmann Elek

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes
kereskedő: az utaztatásban, a jó kira-
katban és az újsághirdetésben. Ez
utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye leg-
régibb újságját, a Zalai Közlönyt.

Hein Márton

Székesfehérvári hangszerkészítő, Schunda Venczel József tanítványa
**kitünő, kiállításokon magas ér-
mekkel díjazott czimbalmainak
raktára:**

Ifj. Wajdits József hangszerkereskedésében van.

Eredeti gyári árak.

Eladás részletfizetésre is.

10 évi jótállás.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50. fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Társadalmunk

és az új büntető novella.

Írta: HAVAS VILKOS.

Régen fogadtak törvényt oly lelkesedéssel, mint a büntető novellának a minap életbe lépett II-ik fejezetét, a fiatalokra vonatkozó részét. Mondhatnók általános megnyugvást keltenek annak rendelkezései. Ugy látszik közeledünk a teljes humanizmus felé. Tért hódít immár nálunk is az az elv, hogy nem annyira büntetni mint inkább javítani kell az emberiséget; az eltéveldett nem megvetni nem kivetni a társadalomból, hanem megjavítani, a társadalom számára ismét megnyerni mindnyájunknak felebaráti kötelessége. Ezer, százezernyi példa igazolja, hogy egy pillanatnyi meggondolatlanság egy jobb sorsra érdemes lélek tönkremenetelét, testi és szellemi elzüllését eredményezte. Ennek oka pedig maga a társadalom volt, vagy inkább a társadalom tagjainak, az egyéneknek — mondjuk — kényes, elkényesztetett izlése volt, mellyel mint valami ragályos betegről mindenkor távortartotta magát ez egyszer megtéveldettektől. Igen mindenkor kiközösítette magából, kivette az utca sarába, a posványba, mintegy utat mutatott: ott maradj, ott immár a helyed, hol csak egy következhetsz — a végelzüllés...

Igy termeli a társadalom maga számára a veszedelmeket.

A büntető novella irányelve a fenti megátalkodott társadalmi felfogás ellentéte. Helyesen szembehelyezkedik azzal. Nem tartja még megvetendőnek azt, ki különböző körülmények, hatása alatt egyszer büntetett el. Dehogy! Sőt nehogy a társadalom megbélyegző büntetésre hivatkozhatnék, még fel is függeszti az ítélet végrehajtását. Így ad alkalmat a megjavulásra, a megtérésre. Ez a humanizmus legvilágosabb megjelenése, melyet nem homályosíthat el az sem, hogy a novella ez az intézkedése nálunk még csak kísérletezés, próbálkozás. Jogrendszerünk, noha már a legtöbb nyugati európai államban sőt Amerikában és Ausztráliában is találunk hasonló intézményekre, még nem ismerte a büntetés feltételes felfüggesztését. A gyakorlat lesz hivatva megmutatni, vajon nálunk is fejleszthető e, keresztülvihető e még nagyobb mértékben is ez a modern, emberies elv.

Öt büntessünk, hol már javítani nem lehet, de javítanunk, hol még lehet, honnan még el nem késtünk. A novella rendelkezései

mutatnak rá arra is, hol van erre a legnagyobb szükség: a gyermekeknel, a fiataloknál. A teljesen még ki nem fejlődött és az élet tapasztalaitól még ment fiatalok csábíthatók a legkönnyebben bűnre, azokban fejlődik ki a legkönnyebben hajlam a rut, a rossz, a bűn iránt. Ezt mérlegeli legfőképpen a büntető novella és ezért állapít meg a fiatalok számára eddig előttünk ismeretlen, de mindenképpen modern megtorlási módot u. m. megdorgálás, próbára bocsátás, javító nevelés és legrosszabb esetben államfogház vagy fogház. Mindegyiknek célja, hogy elkedvetlenít, súlyos büntetés mellőzésevel a gyermekben a fiatalokban kedvet, ösztönt tápláljon a megjavulásra. Ezzel a céllal a törvény nem is büntetésnek, hanem csak „intézkedés“-nek nevezi e fenti fenyítési módot 17. §. De viszont megköveteli, hogy a társadalom alkalmat adjon a fiataloknak a megtéréshez, segítse a bíróságnak a humánus eljárásában. Kifejezetten a társadalom egészére támaszkodik. Csak úgy valósíthatja meg a bíróság célját, ha a társadalom vele karöltve, segítve halad. Szakítanunk kell a régi hagyományos szokásokkal: A társadalom többet neveljen, kevésbé büntessen. A gyermekeket a fiatalokat immár a törvény is a társadalomnak szolgáltatja ki. A társadalom, maga gondoskodik azok megjavításáról, saját tevékenységével írta ki a társadalom egyik legnagyobb felelősségét, csökkentse a zülöttek nagy számát. Probára bocsátás és javító nevelésre való utasítás esetén számít a társadalmi gyermekvédő egyesületek támogatására, a felügyeletet, a nevelést szívesen bizza azokra. (22. §. és 24. §.) Társadalmunkra így természetesen nehéz feladat hárul. De minthogy az állami menhelyek és javító intézetek megfelelő befogadóképességére ezidő szerint — sajnos — még gondolnunk se lehet, a feladott teljesítés elől meghátrálnunk nem lehet, nem is szabad. Helyeselnünk kell éppen azért társadalmi szempontból a gyermekvédelmi egyesületek terjesztését, újabb és újabb alakulását és elnézéssel lehetünk e társadalom súlyos anyagi teher iránt. Megnyugtathat és egyúttal fokozott buzgólkodásra készíthet bennünket az a tudat, hogy a társadalom megjavítása a bűn csökkentése, mindnyájunknak kik e társadalom tagjai vagyunk, egyformán fő érdeke.

A kath. Legényegylet estélye.

Sorra vonulnak fel a farsangi időszakban az egyesületek. Mind egyik hoz, mutat valamit. Nem verseny céljából; nem is így bíráljuk őket. — Tegnap a legényegylet mutatta meg magát régi erejében megerősödve, friss tehetségében s munka kedvében. Egy hely sines üres a Polgári Egylet nagytermében. Minden talpalattnyi föld elfoglalt. Azután eszengetés s Tóth Kálmán A mit Isten végzett e. hosszú költeményét adta elő Csornák László egyleti tag. A hosszú költeményt szép és hatásos előadásban adta vissza a szavaló s törekvését tapsorkán követte. Azután jött Náni, Fellinus Aurél három felvonásos népsziműve. Általános meglepetés zug fel a tetszés minden megnyilatkozásában, a mint a közönség meghatva az előadás művészi szintjü magasságától, meggyőződik a szorgalom, a munka eredményéről. Mert a Náni előadásában ez ülte diadalát. Nem dilettáns törekvés, hanem munkás szorgalom útján szerzett művészi készség. Klasszikus játékrénd vésett emléket jó időre az egylet buzgólkodásának, mely saját erejéből produkált művészi sikert. A változatosságban hatásos szindarab szereplői mind remekeltek alakításukban. Mindent a szép szigorú törvényszerűségével érvényesítettek. S ez érvényesüléssel változatos érzések hullámoztak a hallgatóságban. Hol sirt, hol nevette mindenki, a mint a darab tartalma magával hozta. A szereplők az izlés sérelme nélkül fokozták a komikus hatást. Kreutzer Michl alakja felejthetetlen marad előttünk. Acs E. Árpád, az egylet vigalmi elnöke krealta e szerepet, színes, mély felfogással, genialis előadással. Alakítását oly meggyőző erővel s nagy stílussal adta, hogy az esti siker nagy része személyéhez fűződik.

Az utolsó órákban kellett neki az aktivitás terére lépni, miután az előadás előtt néhány nappal eltávozott, kinek Kreutzer szerepe lett volna. Az ő sikerében osztoztak gyermekei Náni (Szabó Böske) és Szepi (Szabó István) Nánit látni kellett. Nincs az a színész, ki szívesen s hatásosabban adta volna a szerepet. Sirtunk vele, mikor fájdalmasan zokogott s derűre, nevetésre fakasztott naivsága, előadásának bája. Énekében tehetségének újabb meggyőző jelével találkozunk. Kacagó, csengő hangja életet öntött mindenütt a darabba. Szepi édes és hatásos volt, Molnárné (Mayer Klótild) előadása nyugodt és biztos volt, mint fájé, Józsié, (Sáfrány József), ki férfias, szép tónussal énekelt, míg játéka művészi sikert ért el. Bódi (Bruncsics Ferenc) János, a pincér (Sáfrány Lajos), Lupi bácsi (Csornák László), fia Sándor (Bruncsics János), Szilárd Péter (Nagy Ferenc), mind művésziessen állották meg helyüket, energiával játszottak. Róza (Ehrlich Maaci) játékát is osztatlan tetszés onorálta. A ballet jelenet-

MILKA SUCHARD

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

ben Szabó Böske, Ehrlich Mancsi és Szabó István poetikus táncot produkáltak s meg is kellett ismételnők. Szóval általános siker, általános dicséret, melyhez hasonlót alig látott a város közönsége. Az elnökség fáradozása szép eredményt teremtett, talán utolérhetetlenül e téren.

Lukács József

HIREK.

Napimádás

Engem hiába
Vigasztal bárki,
Hálátlan sors a
Napot imádni...
Oh napimádó
Miért is lettem,
Akit imádok,
Elérhetetlen!

Rám ragyog fénye,
Hova is éget,
De közelébe
Hogy jutok, érek?
Nincs az a szárny, mely
Érne odáig,
Sorsom epédne
Szomjazna halálig.

Látom jövőm és
Sejteni kezdem,
Hogy mindenkép csak
Ő lesz a vesztetem:
Mi napimádók
Vagy célt nem értünk,
Vagy, ha elérjük,
Akkor Elégünk!

Lomb Dénes.

Rendőrhelyiségeink és a gyermekbiráskodás.

A gyermekbiróságokról szóló törvény elrendeli hogy a fiatalok gyermekek kihágási ügyei a felnőttektől külön tárgyalandók, sőt a fiatalok bünei még abban a váróteremben sem tartózkodhatnak hol felnőttek várnak kihallgatásra; elzárási büntetésüket pedig felnőttekkel együtt általában nem tölthetik ki.

A törvény és rendeletek ezen intézkedésének végrehajtása rendőrségünkönél fizikai nehézségekbe ütközik.

Rendőrségünk pár hivatalszobából és 3 zárkából áll. A hivatalok építési módszere, de kevés volta miatt olyan, hogy ott a fiatal bűnösök külön nem kezelhetők; a négy zárka pedig oly kevés, hogy jelenleg is szűk a felnőtt bűnösök befogadására.

A gyermekvédelmi törvények, de az utóbbi évben életbe léptetett összes törvények és rendeletek is mind kizárólag a rendőrséget terheltek meg munkával úgy annyira, hogy a tisztikar fizikailag képtelen a sok munkával megbirkózni.

Tehát ha azt kívánjuk, hogy ezen humanus és a jövőbe messze kiható gyermekvédelmi törvények végrehajthatók legyenek elsősorban a rendőrséget megfelelő helyiségbe kell elhelyezni.

A nagykanizsai kir. bíróságoknál úgy a hogy ezen nehézségekkel megküzdöttek, ott már készen várja a fiatalok bűnösökét a kellőleg elkülönített helyiség, hol Leipzig Antal kinevezett gyermekbíró tapintatos itékezése fogadja őket.

— **Eljegyzés.** Erdélyi János városi közigazgatási kiadó eljegyezte Abraham Kata áll iskolai tanítónőt, akinek művészi zongorajátékában nem egyszer volt alkalma gyönyörködni közönségünknek.

— **Gyász hír.** Lapunk tulajdonosát Ifj. Wajdits József könyvkereskedőt mely gyász érte. Édes anyja öv. Wajdits Józsefné, született szentiványi Szilassy Ilona életének 62. évében hosszú betegség után jobb-

létre szenderült. A megboldogult művelt lelkű urinő özvegye volt néhai Wajdits Józsefnek a Zalai Közlöny megalapítójának, kivel a jelenleg virágzó könyvkereskedést sok esztendőig hűségesen vezette. Azonban Wajdits József-féle könyves bolt még régebbi keletű. Megalapítója a jelenlegi cégtulajdonos nagy apja volt, szintén Wajdits János, ki azt 1832-ben, tehát 78 évvel ezelőtt alapította. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a legnagyobb fájdalomtól sújtva, mélyen szomorodott szívvel jelentjük, felejthetetlen jó anyánk, illetve nagyanyánk és rokonnak: öv. Wajdits Józsefné szül., szentiványi és Szilassy Szilassy Ilona urnónak f. hó 16-án éjjel 1/2 12 órakor hosszas szenvedés és a halotti szertételek ajtatos felvétele után, munkás és önfeláldozó életének 62-ik és boldog házasságának 44-ik évében történt gyászos elhunytát A drága halott búlt tetemét f. hó 18-án a Osengery-ut 56. számú gyászházban d. u. 4 órakor a róm. kath. hitvallás szertartásai szerint szenteltetjük be és a helybeli róm. kath. temetőben levő családi sírboltban helyeztük örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise-áldozatot f. hó 18-án d. e. 9 órakor a szentferenczrendűek helybeli plébánia templomában mutatjuk be az Urnak. Porba vagyunk sújtva, de magyuszunk Isten akaratában! Legyen könnyű a föld néked, emléked örökké fog élni szívünkben! Nagynanizza. 1910. január hó 17-en. Flóra öv. Danielisz Lipótné, József, Géza, Arpád, Ilona gyermekei. Wajdits Gézáné szül. Say Vilma, menyé. Danielisz Flórika. László, Jenő, Lajos, ifj. Wajdits Géza, Antal, Mariska, unokái.

— **Egy urinő halála.** Öv. Dobrin Fülöpné szül. Danneberg Betti életének 97. évében tegnap reggel meghalt. Nagyolvasottsága művelt lelkű asszony volt, ki öreg kora mellett se hagyta el kenyérkereseti foglalkozását a himzést és himzés elé való nyomtatást. Atyja néhai Danneberg Mihály 104 éves korában halt meg 1874-ben. Nagy iskolabarátt volt és mint az iskolaszéktől delegált iskolalátogató szorgalmasan meghallgatta a tanítók előadásait. A család minden tagja nagyon magas életkort ért el és Lőránt karlsbadi orvos, ki a hosszú életéről tudományos szakmunkát írt, fel is említi példaképpen a családot.

— **Egy ifju halála.** Hamburg Róbert a helybeli felső keresk. iskola növendéke régóta küzdött a gyilkos kórral. Hosszu ideig üdült a békésgyulai sanatóriumban is, honnan látszólag megerősödve tért haza és folytatva félbehagyott tanulmányait. Tanárai a leghumanusabb, elnéző bánásmódban részesítették a csendes kedvetlen ifjút. Szerdán d. u. 1 óráig még iskolában volt. Aztán hirtelen tudgyuladás oltotta ki 19 éves ifju életét. Temetése holnap d. u. 10 órakor lesz, melyen a keresk. isk. testületileg fog tanuló ifjúsággal megjelenni A koporsóra koszort helyez és Benkő Károly fog bucsut venni bánatos tanulótársak nevében az elköltözött baráttól.

— **A főgimnázium koncertje.** A Polgári Egylet nagytermébe szombat este zsulolási megtelt városunknak és környékének előkelőségével. Azzal is megakarta a nagyközönség mutatni a főgimnáziumhoz való rokonszenvét, hogy a diákkoncerten jelen legyen. De maga az évenkénti program is megérdemli az érdeklődést. A hatalmas zenekar egybevágó játéka az énekkarnak finom ízlésű vezetőről tanuskodó színező énekszámait mutatják, hogy szinte szükség van ezekről a produkciókra, mert az ifjúság zenei érzést, ízlést, művészeti érdeklődést tanul ezekből, sőt nem téveszti el ily irányu hatását a nagyközönségre sem. A program zene és énekszámainak előadása nemcsak arról tett tanúságot, hogy Lukács József tanár vaskezlend dirigálja az ifjúságot, hanem hogy zenei ízlésüket oly mértékben műveli, amint az egy művészlelkű öntudatos zenetanárnak dicséretére válik. A darabok szerkesztés megválasztása is elismerőleg tanuskodik ez állításunkról. A zenekarnak egyik oszlopát Schossberger Ármun 8. o. t. Vioztempis solo hagedün játszóttá Phantasia apassionata ját meglepő készséggel. Jó volt Sommer József 7. o. t. szavalata is, de a közönség osztatlan tetszéséről kell beszámolnunk, mely Barta Ferenc 8. o. t. szavalatát követte. Maga-költemény tárgya (A gyáva Rudnyánszky Gyulától) is drámai erővel hatott a közönség lelkeletére de az ifju szavalata oly mesterkéletlen, pozitívus előadással, hangjának oly szerkesztés kifejezéseiivel jutatta érvényre a költemény lélektanmomentumainak minden anyalatát, hogy sablonos dicséret helyett annyit írunk róla, hogy

kész művészetet nyújtott. Nagy tetszést aratott Lenk Antal 8. o. t. monologja is (Fuzsitus muzsikus) mellyel nem közönséges előadó tehetségéről tett tanúságot. Nem hagyhatjuk, hogy meg ne emlékezzünk a főgimnázium ifjúságáról, mely a koncerten és az ezt követő táncon részt vett. Egy előkelő társaság hatásával volt ránk. Sehol a kényszernek semmi nyoma, de az ifjúság iskolai fegyelmének áldásos eredményét tapasztaltuk az estélyen. Dicséretre említtük meg a tanuló ifjúságnak és annak a tanári karnak melynek nevelői hatása ilyen eklatúsan megnyilatkozott.

— **Szily Dezső öngyilkossága.** A mult hétnek megdöbbenést keltett szenzációja Szily Dezső kaszabási földbirtokosnak öngyilkossága volt. Az előkelő férfit, ki a megyei életünk jelesei közé tartozott a nemes gondolkodású, bálványozott nevének váratlan elhunnya óta elvesztette lelki nyugalmát és nem egyszer említette meghitt barátainak, hogy teher neki az élet. Mult esztendőkor eldobta magát. Balkezebe tükröt fogott, hogy biztosabban találjon; azután forgó pisztollyal föbe lötte magát Nyomban meghalt. Szily 67 évet élt. A kaszabási családi sírboltba helyezték imádott neje mellé.

— **Ötödik keresk. ülnök.** Az igazságügyi miniszter rendelete értelmében Závody Albin kuriai bíró a nagykanizsai törvényszék elnöke ártir a helybeli kereskedelmi testület elnökéhez Újnópi Elek Lipót keresk. tanácsoshoz, hogy a helybeli törvényszék kivételesen betöltendő ötödik kereskedelmi ülnöki állás betöltése iránt intézkedjék. Az addigi kereskedelmi ülnökök Gutmann Vilmos báró, Újnópi Elek Lipót, Fesselhofer József és Weisz Tivadar. Hogy kit választ a keresk. erre az ülnöki tisztségre, azt természetesen mig nem tudhatjuk, de előkelő kereskedői körökben hallott nyilatkozatok szerint egyik legméltóbb képviselője volna a kereskedői karnak a törvényszéknél Gróduhut Henrik a helybeli ízr. hitk. alelnöke, aki kereskedelmi kvalitásaival szaktudásaival és közéleti szereplésével méltóan fölténő be a keresk. ülnöki helyét.

— **Táncestély.** A nagykanizsai Kereskedői Ifjak Onképző-Egylete saját könyvtára javára a Polgári Egylet összes termeiben 1910. évi január hó 22-én, szombaton Kornai Berta, a Viszinház művésznője. Sarkadi Aladár, a Vigaszínház művésze és Papir Sándor közreműködése mellett Hangversénnyel egybekötve zártkörű Táncestélyt rendez. Kezdeté pontban 8 és fél órakor. Helyárak: Em-ietti páholy 24 K. Ülőhely az első sorban 5 K, II—III. sorban 4 K., a IV—VI. sorban 3 K, a többi sorban 2 K. Karzati ülőhely 2 K. Földszinti állóhely 1 k. 50 f. — Jegyek előre válthatók Alt és Böhm cég üzletében és este a pénztárnál. Felléltetés — tekintettel a jótékonycélra — köszönettel fogadtatnak és hirdapilag nyugtáztatnak.

— **A mozi jótékonyossága.** Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az Uranus mozgóképszínház holnap kedden és szerdán érdekes új műsort tűzött ki előadásra. Minthogy a két nap előadásának tisztajövedelmét a mozi tulajdonosa a keresztény és ízr. jótékony nőgyesület céljaira jutattja, úgy halljuk hogy néhány iskola is ezt az alkalmat használja fel, hogy tanulóival megnézzesse az előadást. Bemutatóra kerül többek közt Carmendrúma és Józus születése.

A LEGMAKACSABB KÖHÖGÉS

egy a fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak, gyorsan megnyűhölnek a

Scott-féle csukomájolaj Emulsió

Az Emulsió VASZÉRSZÁNDÉK A SCOTT-féle módosított véségjegy — a halast — kérjük figyelembe venni.

által. Néhány kevés adag teljes megelégedésre fogja ezt Önnek is bebizonyítani.

SCOTT-féle EMULSIÓ t

utolérhetetlen hatása alkatrészeinek világhírű tisztaságán és erején alapszik, és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tétetik.

A SCOTT féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára a K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

— **Kataszteri nyilvántartás.** Birtokeladási kölcsönfelvételi, adóvisszatérítési s egyéb ügyekben veszi a közönség igénybe a kataszteri nyilvántartó hivatal okiratait. A művelési ágak kiigazításáról készített iratok helyesbítés céljából a szombathelyi helyszínelési felügyelőséghez küldettek mintegy 2 hónappal ezelőtt. Ez iratok most visszaérkeztek és a közönség ez iratok tekintetében felvilágosítást nyerhet a kataszteri nyilvántartó hivatalban.

— **Nagyatádi nappközi otthon.** Több évvel ezelőtt egy lelkes társaság megalakította Nagyatádon a szegény sorsú iskolás gyermekek téli „Nappközi Otthonát”, mely nemes emberbaráti intézmény a téli hónapokban sok szegény gyermeket lát el meleg ebéddel és meleg szobában. Ezen magasabb cél támogatására Nagyatádon a Korona szálló nagytermében e hó 22-én zártkörű táncestélyt rendeznek. Az estély kezdete este fél 9 órakor. Belépő díj: személyjegy 3 korona, családijegy 8 korona. A nemes emberbaráti célra való tekintettel felülfizetéseket és szíves adományokat köszönettel fogadnak. A nemes célu intézmény élén vizeki Tallián Andor főszolgabíró áll.

— **Felülfizetések.** A Fűtőházi Kézművesek 1910. január hó 1-én tartott mulatsága alkalmával felülfizettek: Nagys. Wittenberg Ignác főfelügyelő ur. Nagys. Schilban János főfelügyelő ur 10—10 kor., Rubint Károly gépészmérnök 7 kor., Barta Pál gépészmérnök, Rosenberg N. gépészmérnök, Kónu Lipót, Eperjesy Gábor, Szendrei Károly, Gyenese Pál, N. N., Halász L. vendégülös 5—5 kor., Ungár Sándor 4-80 kor., dr. Goda Lipót, Goldberger Károly és Társa 4—4 kor., Barou Ernő, Antal Samu, Holcheim N., Major Lajos, Szommer Ignác, Wébfoschitz Nándor, Somogyi N. vendégülös, Fülöp Jenő, Ifj. Wajdits József, Stern Sándor 3—3 kor., Meszhammer Károly 2-40 kor., Gulás Károly, Wacsek Károly, Mison Károly, Komandy Béla, Borisza Sándor, Erdélyi István, Horváth László, Fitzkó Gyula, Lozer Józsefné 2—2 kor., Markó János, Zoller István 1-80—1-80 kor., Farkas István, Bákány Károlyné 1-60—1-60 kor., Windics János, Rausz Ferenc, Fliszár Ferenc 1-40—1-40 kor., Péncs András, Ispaiics Péter, Tánocs János, Berghöfer Károly, Károly III., Bárány József, Horváth Imre, Kövesi Zsigmond, Wéber Lajos, Kóbor Elek, Károlvics János, Adlovits Ferenc, Kalmár István 1-20—1-20 kor., Mison János, Vértes Antal, Péter Ferenc, Auer Máttyás, Marvalics, N. N. 1—1 kor., Buvári Lajos, Alés József, Sinkó József-Opernica N. 80—80 fill., Varga János, Málnás N., Magay Károly, Jakab József, Gubica N-né, Marvalics N. 60—60 fill., Prasztovcis N-né, Fischer Fülöpné 40—40 fillér. A szíves felülfizetőknek ezúton mondunk hálás köszönetet. A rendezőség.

— **Halál a hivatalban.** Kaposváron Rédey Kálmán pénzügyi számtanácsos pénteken reggel teljesen egészségesen ment el a hivatalába. Az 59 esztendő, erős férfi reggel fél 9 órakor, amikor második emeletén lévő hivatalszobájában íróasztala mellől fölállva egy könyv után nyúlt, hirtelen elsápadt és holtan rogyott le a szoba padlójára. — A pénzügyigazgatóság tisztviselői rémülten siettek be a szomszéd szobából és megdöbbenve álltak körül a számtanácsos holttestemét. Gyorsan orvosért küldtek ezek konstatálták, hogy a váratlan halált szívzselhűdés okozta.

— **Öngyilkos menyasszony.** Föltűnést keltő és épp aynyira rejtélyes öngyilkosság történt tegnapelőtt Rinyaujakon. Katona Katalin 18 éves hajadon szülei házában udvarában a nagy szalmakal tövében szíven lötte magát. A lövés zajára szülei azonnal előrohantak de a leány már halott volt. Az öngyilkos leány menyasszony volt és e hó 20-ára volt az esküvője kitűzve. Eletuntágának okát annál nagyobb titok fedi, mert a leányt nem erőszakolták a házassághoz.

— **Mének felosztása.** Zalavármegye alispánja értesíti a város közönségét, miszerint a földművelésügyi m. kir. miniszternek arnak 11:742/909. II. a. sz. a. rendelete értelmében a palinai ménletelep elhelyezett ménnek f. évi január hó 24-én fognak szétosztatni. Vécsey Zsigmond polgármester.

— **Osónaklopás.** Horváth József mura-szentmártoni révész panaszt tett a csendőrségen, hogy valaki ellopta a csónakát, meg a kikötő láncát. A nyomozás folyamán ráakadtak az elűnt ladikra Debelece Balázs mura-szentkereszti lakosnál. A kihallgatásnál azt vallotta, hogy Farkas Andrásról vette 2 K-ért, de nem tudta, hogy lopott a csónak. Ez

az állítása azonban nem felel meg a valóságnak mert Farkas, ki most ismeretlen helyen tartózkodik, sohasem volt olyan vagyoni helyzetben, hogy neki csónakja lett volna.

— **Lövés az ablakon keresztül.** Rucsmann Pál szentmargithelyi lakos nyugodtan aludt családjával a szobájában, mikor egyszerre lövés dördült keresztül az ablakon. A megrémült emberek ijedten ugráltak fel, de csak az ezer darabra tört ablak mutatta honnan jött a lövés. A nyomozás megállapította, hogy Ruzsmannak a veje, Sosterics István kőműves volt a tettes. Be is vallotta bűnét, de előadta, hogy és anyósa folyton veszekedett vele, felesége is ott hagyta és hazament a szüleihez, hát maga se tudja miért, csak bedörrentett a forgó pisztollyal az ablakon. Ittas állapotával védte magát különben kért senkiben sem tett.

— **Orgazda.** Novák Antal hodosáni lakos zárt kamráját betörték és az ott ládában és egyebütt elrakott ruhaféléket, vásznat, házi eszközöket mintegy 159 K. értékű holmit elloptak. Sikerült a tárgyak egy részét Koronics András bányahelyi lakosnál megtalálni, más részét pedig Spreic György és Radics Andrásnál találták meg. Koronics azt vallotta, hogy Kokas András és Baranya Károly cigányok vitték hozzá Baranya beismerte a lopást, míg Kokas tagadta, míg egy harmadik társuk Sárközi Balázs (klári) ismeretlen helyen rejtette el a holmikat. Az eljárást megindították úgy a tolvajok, mint az orgazdák ellen.

— **Elmaradt felolvasás.** Amily örömmel adtunk hírt Rosenberg Augustus fővárosi író felolvasásáról oly érthetően kellemetlen hatással volt ránk az az értesítés, hogy ez a felolvasás el nem háriható akadályok miatt elmaradt. De ami kéri, nem mulik. Kövesdi Boér Gusztávné alezredesné, a szanatórium társelnöke, birja a kiváló urhölgy ígéretét, hogy a bőjti időszak valamelyik alkalmas napján lerándul hozzánk, hogy meggyőző szavaival az emberi méltóságnak egységének jólétnek nálunk is hallassa apostoli szavait. Örömmel várjuk.

— **„Vasárnapi Ujság”** január 16-iki száma első helyén Petelei Istvánnak szentel kegyeletes nekrológot. Képei közt bemutatja Mikszáth Kálmán Szegeden kapott plakettjét, Pörge Gergely egy szép képet, képeket Bússzellről, a Miénk kiállításáról, Delagrange francia aviatikus katasztrófájáról, a főváros új munkásházairól stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Vargha Gyula és Szávay Gyula versei. Lampérth Géza novellája, Rákosi Viktor korrajza a párisi kommunáról (képekkel). Egyéb közlemények: Mérey Kajetan új római nagykövet és Rockdorff-Rantzau budapesti német főkonzul arcképe, cikk Finnország veszedelméről, Mikszáth szegedi jubileumi ünnepéről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy kor. a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4 szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **FIATAL** német asszony állást keres egy két nagyobb gyermekhez Beléphet február 1-ig. Címe a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi szokások a gabona-kereskedelemben.

Irta: **Hamburger Zsigmond.**

Részlet a január 11-iki szabad előadásból II.

A budapesti tőzsde jelenleg érvényben levő áruüzleti usance könnyen végiglapozva, a laikus is az első pillanatra láthatja, hogy ez a tulajdonképpen semmi egyéb mint egy minden elképzelhető komplikációval járó ügylet lebonyolítására való gondos utmutatás. A könyv főfejezetei világosan egy jól vagy rosszul lebonyolított ügylet gerincét mutatják.

A borsensancok beosztása ugyanis a következő.

Kezdődik az üzletkötéssel, melyet a vevő és eladó vagy személyesen azaz közvetlenül, vagy közvetve alkusz segítségével kötnek meg. Az üzletkötés szóval vagy írásban történhetik és a már megkötött ügylet kellően felmondva, lebonyolítandó. A lebonyolítás első lépése a szállítás, melyet, ha rendben történik, az elszámolás, a fizetés követ és az ügylet be van fejezve. Ha azonban bármilyen jogos oknál fogva nem meg felelő árut szállítanak, akkor kifogásokkal él a vevő, melyek jogosságát vagy jogtalanságát a tőzsdeper dönti el, mely után szintén számlarendezés következik. Intézkednek még a szokások a kötelesegeit nem vagy csak elkésve teljesítő felek eseteiről is és minden eshetőségre gondolva a fizetőkép-telenségről is intézkednek az usancok.

Az tehát a gerince egy ügyletnek, mint a mindenben a gyakorlati élet élet követelményeire alkalmazkodó usancoknak.

Nézzük elsősorban mire terjed ki a budapesti tőzsdeszokások hatálya. Erre az usancok válaszként azt mondják a budapesti áru és értéktőzsde létre-jött minden áruügylet ezen szokások szerint kötöt-tek tekintetik. De ha bárhol bármilyen üzletnél a felek kikötik hogy az a szóban forgó ügylet valamely megnevezett tőzsde szokásai szerint kötöttet, akkor az ügylet a megnevezett szokások szerint bonyolítandó le és a felek alá vannak vetve vitás esetben az illető tőzsdebiróság megfellebbezhetetlen ítéletének.

Eszerint ha a tőzsden kívül történik az üzletkötés — tisztán a felek megállapodásától függ, hogy kikötik e az usancok illetve a tőzsdebiróság illeté-ességét vagy nem. Ha nem is kötik ki hát az bizony nem sokat változtat a lényegen, mert az usancok mindenképpen érvényesülnek. Ki nem kötés esetében legfeljebb nem tőzsdebiróság előtt, hanem részben a rendes bíróságnál működő kereskedelmi ülnök, részben a renszerint kihallgatott hites szakértők által. A tőzsdei bíraskodás természetserű-leg jobban van hivatva a kereskedelmi pörök elbirá-lására mint a rendes polgári bíraskodás, mert a tőzsdei bíraskodás a kereskedelmi életből merített és esetről esetre szakértelemmel bíró szabadon választott bírákból álló tanács ítéletein alapul. Eljárása egyszerű, gyors, a tőzsdebiróságnál nincs semilyen irányban képviseltetési kényszer és ezek a nyomos okok azután ma már megváltoztatták azok nézeteit, akik egyes üzleteik és a tőzsdeszokások közötti vonatkozásról még csak hallani sem akartak. Olyan időket élünk amikor már az agrarius tábor igen sok és számottevő tagja, üzleteit csakis a tőzsde-usancok és tőzsdebiróság illetékeségének kikötésével kötik meg és bonyolítják le.

(Vége.)

NYILTÉR.

Pompás képet mutat a hóborította erdő

és nagy élvezetet bobsleigh-en vagy skivel végigszáguldani benne. Nagy élvezet, de nagy veszedelem is, mert a metsző levegőben a kimelegedés és a gyorsabb lélegzés a meghű-lés veszedelmét hozhatja ránk. Ez ellen csakis a valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillával lehet védekezni, a melyből az egész idő alatt a szájban kell tartani egy darabot. Fay valódi szodeni ásványpasztillái minden idevágó üzlet-ben haphatók s egy doboz ára 1-25 korona.

Főképviselet Magyarország és Ausztriá részére: W Th. Guntzert, cs. és kir. udv. szállító Wien IV/1. Grosse Neugasse 17.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvegy
mindentűt kapható.

Vegyenek csak
Szt.-Petervári sárczipő
utólérhetlen a jártasságban.

Valódi háromszögű
csak ezen védjeggyel

Kapható: **Miltényi Sándor és Fia**
Nagykanizsa

Szőlő-oltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

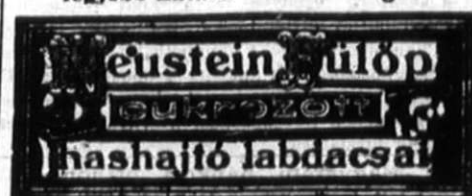
és bérmentve küldöm - meg, a ki Címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olesó ár mellett Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: **Szűcs Sándor fia, szőlőtelepe,**

Bihardiószeg

— Pásztory es. és kir. udvari szállító virágkereskedése, Budapest, VIII. Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld

Legelősebb és legjobb hatású **Hashajtó.**

(Neustein Erzsébet-Pilulák)

felülmalja minden tekintetben a hasonló készítményeket Fenti szer mentes minden káros alkotórésztől a legjobb szerrel használják az altest bántalmait, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyűrésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre beküldése mellett bérmentve.

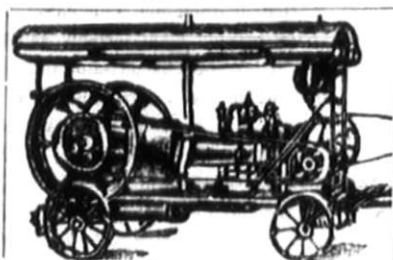

OVANI! Utánzatoktól óvakodjunk, «Neustein Filíp hashajtó pilulát» tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzett Szent Lipót védjegy és Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható, A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Filíp gyógyszerháza, Sz. Lipóthoz
Wien, Plankengasse 6.
Kapható Nagykanizsán: Reik Gyula, Belus Lajos, Práger Béla és Szabó Antal gyógyszerészeknél.

Motorok! **Gazdák!** **Gőzgépek!**

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kériknek árjegyzéket Európaszerte hírneves magánjáró és vontatható benzinkomoblok, magánjáró és vontatható gőzkomoblokokról. Teljes cseplőkészletek!

Benzinmotoros kötőrő, faaprítógépek
vontásra és magánjáró szerkezettel
Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek.
Kellner és Schanzer
Budapest, V ker., Aulich-utca 2. sz.
Sürgöny: 'Világosság' Budapest.

Dunántul legrégebbi ékszerüzletel

Berényi József és Fia

NAGYKANIZSÁN.

Arany és ezüst ékszerek készítése villanyerőre berendezett műhelyünkben.

Dusan felszerelt ékszer, arany és ezüstárak raktára.

Jegygyűrűk a legnagyobb választékban rendezés és különleges formákban.

Remek menyasszonyi ajándékok finom izlésben.

Legszébb női- és férfi aranyóráncok.

Szép raktár brillant, gyémánt és színes drágakövé tárgyakban.

Régi vagy vásott foglalatu drágakőtárgyak divatosan és tartósan műhelyünkben átfoglatatnak.

Teljes étkezőkészletek valódi ezüsből hivatalos ellenőrző próbával ellátva.

Jutányos, olcsó árak! Eladás részletfizetésre is!

A berndorfi gyár főelárusító helye csakis első minőségű Alpacaezüst étkészletekről.

Brilliantok, gyémántok, arany- ezüsttárgyak lezmagasabb árban megvehetnek vagy becsereíthetnek.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Oh jaj!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillai

Az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadozoz 50 fillér.

Fő és széthküldési raktár:

„NADOR”

Megfojt ez az átkozott köhögés! **Egger mellpasztilla**

Budapest, VI., Váci-körút 17. csakhamar meggyógyítot

Kapható Nagykanizsán: Szabó Albert, Belus Lajos, Práger Béla, Reik Gyula és Csáktornyán: Pető Jenő gyógyszerárakban.

27.000.000

felvilágosítást adott a „Oreditreform” szövetkezet. Belépés céljából írjon a 21011. számú prospektusért a „Oreditreform” egyesületnek

Graz
Haydngasse 10.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirkatban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye legrégebbi újságját, a Zalai Közlönyt

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papírt, vagy füvegyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévtúra** vezetni.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután:

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Dollár és kutyabőr.

Az amerikai közvélemény ujabban nagyon felingerlődik, valahányszor egy-egy amerikai milliomos leánya európai főúri család tagjához megy nőül s az apja által összeszerzett milliókat a főúri család címerének megmarányozására használja, mert bizony a származás és pénz legfelső százainak körében ritkaság az ilyen amerikai házasság kötéseknel, hogy pusztán szerelemből történjék, mikor a vőlegény nem a dollárokért vitorlázik Amerikába. Ez az ellenszenv az európai előkelő szerencsevadászok s a kilenc vagy több águ koronára áhító kisasszonyok ellen többféle módokon nyilvánul. Texasban például súlyos adókkal akarják megróni az odautazó főúri sarjadékokat, egyebütt pedig, különösen New-Jorkban, a hírlapok folytatnak hadjáratot ellenük a közönség helyeslése mellett, mert hazafiatalanságnak is bélyegzik, hogy az Amerikában szerzett dollárokat Európába kiviszik.

Pár év előtt ismét előfordult egy ilyen eset, H. Marquisnak, egy előkelő angol főúrnak második fia Y. gróf vette el Th. Cornéliát, kinek apja sikerült üzletekkel hatalmas vagyona tett szert. Az esküvőnek és körülményeinek alább következő leírása, mely new-yorki lapokból van véve, jellemzi az amerikai közhangulatot s az amerikai sajtó szokimondását, mely a magánélet titkait sem kiméli.

A fiatal grófnak, mint másodszültött fiúnak nem igen jutott a különben is nagyon lepadt családi örökségből s így élete fenntartásáról maga volt kénytelen gondoskodni. Mivel a társadalmi élet szinpadán meglehetősen sikereket ért el, a színészetre adta magát. Mivel a londoni szinpadokon inkább a kíváncsiak érdeklődését keltette fel, mint a művészet kedvelőit, átvitorlázott Amerikába. A dollárok azonban itt se nagyon hullottak az arisztokrata színész ölébe, amíg véletlenül meg nem ismerkedett a gazdag és csinos Th. kisasszonnyal, a kőszénkirályok egyikének leányával. Az ifjú hölgy nem tudott ellenállni az angol grófnak, kinek ősei között egy valóságos királyné is van: VIII. Henrik számos feleségeinek egyike s aki a legelőkelőbb londoni társaságba vezetheti, sőt udvarképpessé is teheti nejét. Ez a fényes jövő nem riasztotta vissza a pittsburgi örökösöt attól sem, hogy a fiatal grófnak több az adóssága, mint a hajszála.

Mások persze nem így vélekedtek. A lord hitelezői valósággal összeesküdtek ellene. Az esküvő előtti nap annyira háborgatták a hitelezők, hogy csak elkésve érkezhettek a templomba, ahol az esküvői szertartásnak, — amerikai előkelő divat szerint — főpróbáját tartották. A próba végeztével, hazatért s a fogadóban ebédetrendelt, de a vendég-

lős megtagadta a hitelezést. Szerencsére volt ott egy barátja, aki megkönyörült rajta és kisegítette zavarából.

Megérkezett az esküvő napja. A vőlegény épen el akar indulni az esküvőre, mikor jön a végrehajtó és 1500 dollár követelés fejében le akarja foglalni — ha nem fizet azonnal — egyedüli vagyonát: a hivatalos okiratokat, melyekre pedig szüksége van, mert azok nélkül nem lehet megtartani az esküvőt. Nagy bajjal előteremtették az összeget.

Amerikai babona szerint rossz előjel, ha a vőlegény elkésve érkezik az esküvő napján a menyasszonyhoz. Miss Cornélia teljes háromnegyed óráig volt kénytelen várakozni. A késedelem oka az volt, hogy a két fél jogtanácsosai az utolsó pillanatban összeveszték a házassági szerződés egyik záradéka miatt.

Az amerikai lapok éles bírálatban részesítették a vőlegény családjának eljárását, amely pompás diadémet adott a menyasszonynak nászajándékkul, mely Clive lordtól, India meghódítójától szállt rájuk örökségül. A diadém azonban nem volt az örömapa korlátlan tulajdona, hanem családi hitbizomány s ezért a lapok azt feszegették, hogy nem is volt joga elajándékozni még a menyének sem.

Kellemtelenségeket idézett elő a menyasszony családjának magatartása is. Két fivére nem akart részt venni az esküvőben, a harmadik pedig nagy zavart támasztott azzal, hogy elment egy félóra sátaskocsizásra abban a kocsiban, amelyben a menyasszonynak a templomba kellett mennie. Az egyik néni pedig, aki menedékházat tart fenn a hajléktalan macskák számára, azért nem ment el az esküvőre, mert nem hagyhatta el ily hosszú időre a védettjeit.

Az ifjú házaspárt, mely egyenest Európába készült vitorlázni, a hajóra vezető hid dobogóján várták az immár boldog férj nagyszámú még kielégítésre váró hitelezői a végrehajtókkal s csak azért nem lett botrány a dologból, mert még idejekorán oda jött az ügyvéd és kifizetett mindent.

Mikor az ifjú férj elhelyezte nejét a kabinjában, fölment a fődélzetre. Rémüllettel vette észre, hogy egy sereg ember tokolódik köréje, — azt hitte, hitelezők. Szerencsére azonban csak hírlaptudósítók voltak.

— Husvétii zarándoklat a Szentföldre. Fehér Ferenc ebed-i (Észterg.-m.) plébános vezetésével 20 napra terjedő husvétii zarándoklás terveztik. Utirány Budapest—Fiume, Jaffa, Jeruzsálem. Kirándulás Betlehembe, Jerichóhoz a Jordán folyóhoz és Holttengerhez. Jeleutkezeseket elfogad fenti plébános febr. 8-áig, hol az utazás minden adataira felvilágosítás kapható. Indulás március 19-én

Megalakult a munkás-gimnázium.

Ami oly régóta programjában volt azoknak, kik az iparos osztály művelődését szívükön hordták, végre testet öltött. A munkás-gimnázium szűz bizottsága tegnap d. u. 5 órákor gyűlést tartott Vécsey Zsigmond polgármester elnöke alatt és őszinte lelkesedéssel, egyhangulag elhatározta a munkás-gimnázium megalakítását. És mivel már az előkészületek annyira megtették Kovács Antal főgimn. tanár, a munkás-gimnázium igazgatójának buzgalmából, hogy tantervről, helyiségről és más egyebtről is gondoskodva van az előadások a jövő kedden este 8 órákor a felső keresk iskola tantermeiben megkezdődnek. Az izz. iskolaszek elnöke, Rotschild Jakab dr. ugyanis a nála járt küldöttgégnek a legnagyobb készséggel adta meg az engedélyt, hogy a felső keresk. iskola helyiségeiben előadásokat tarthassanak. Az ötös bizottság pedig a tanulókat írta össze, kik a munkás-gimnázium előadásait hallgatni fogják. Tegnap estig 98 iparossegéd és mester iratkozott be. Megvagyunk róla győződve, hogy a haladás és boldogulás vágya vezette őket az iskolába és nem fognak újabb bizonyítékot szolgáltatni arról, hogy a magyar lelkesedés csak szalmaláng. Örömmel köszöntjük városunknak ez új és mondhatjuk szükséges és fontos kulturalközlését, melynek áldásait — amint Kovács Antal igazgató ur hangoztatta — nemcsak az iparosok, de városunk, sőt annak egész környéke is élvezni fogja. Hogy az iparos világ érdeklődését illusztráljuk, meg kell említenünk, hogy a tegnapi ugynevezett nagybizottság ülésén a tagok túlnyomó része iparos volt.

Tudósításunk a gyűlésről a következő:

A városháza közgyűlési termében mintegy 60 meghívott tag jelent meg a munkás-gimnázium megalakítása céljából. Az emelvényen Dants Kálmán ipartestületi elnök, Muraközy Lajos ipartestületi jegyző és Kovács Antal főgimnáziumi tanár — kit az ipartestület a munkás-gimnázium igazgatójával kért fel — foglaltak helyet. Kovács Antal igazgató beszélt a munkás-gimnázium fontosságáról tervéről és anyagi szükségleteiről. Majd arra kérte a jelenlevőket, hogy elnököt válasszanak, mire közlekedéssel a jelen volt polgármestert Vécsey Zsigmondot választották meg a munkás-gimnázium intéző bizottságának elnökéül.

Vécsey Zsigmond polgármester köszönettel fogadja a bizalmat és kötelességének tartja elfogadni azt a helyet, melyen a városnak szolgálatot tehet. A megindult tárgyalás során 20 tagú intéző bizottságot alakítottak, melynek tagjai lettek: Vécsey Zsigmond polgármester mint elnök, Eperjesy Gábor alelnök, Kovács Antal igazgató, Divényi Gyula helyettes igazgató, Lengyel Lajos főjegyző, Horváth György főgimn. igazgató, Rácz Kálmán dr., Ujnépi Elek Lipót, Hertelendy Béla, Remete Géza, Bun Samu, Tripammer Gyula, Grünhut Henrik, Fodor Aladár dr., Sebestény Lajos kir. tanácsos, Jurecky Iván dr., Hajdu Gyula dr., Bartha Gyula dr., Weiser János, Dants Kálmán és Muraközy Lajos. Deák Péter rendőrőrfkapitány indítványára Fodor dr. hozzászólása

után megbizta a gyűlés a 20-as bizottságot, hogy magát még 10 taggal kiegészítse. A tanítás gyakorlati iránya mellett szót emelt Fischel Lajos nyomdai igazgató és Weiser János gyáros. Darvas János a szükséges költségek előteremtésére nézve kért felvilágosítást. Vécsy polgármester reméli, hogy Nagykanizsa város, Zalavármegye, a Dunántúli Közművelődési Egyesület, a Soproni keresk. és Iparkamara, az Ipartestület, pénzüntézetek, gyárosok mind támogatni fogják anyagilag a fontos célt szolgáló intézményt. A gyűlés Vécsy Zsigmond elnök buzdító szavaival zárult be.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüve
mindenütt kapható.

HIREK.

— **Gyermekvédelmi gyűlés.** A Nagykanizsa városi gyermekvédelmi intézmény bizottságának elnöke Vécsy Zsigmond polgármester a következő meghívókat küldte szét: „Nagykanizsa város közönsége jogerős közgyűlési határozattal kimondta, hogy egy gyermekvédelmi intézményt önjait létesítsen, ezen ügy előkészítésére egy bizottságot küldött ki, a mely bizottságba amint erről volt szerencsém értesíteni Uraságodat is beválasztotta E bizottság f. évi január hó 23-án délután 5 órakor a város-háza tanácstermében ülést tart, van szerencsém ezen ülésekre ezennel teljes tisztelettel meghívni Nagykanizsán, 1910. évi január hó 1-én. Hly meghívót kapott Ruzsicska Kálmán dr. zalavármegyei tanfelügyelő, Augyal Pál dr. jogakadémiai tanár, Thassy Gábor dr. zalamegyei főorvos és Szentgyörgyi János dr. a szombathelyi gyermekmenhely igazgató főorvosa is

— **Kanizsai vásár.** A legközelebbi nagykanizsai (Gyertyaszentelői) országos-vásár f. évi január hó 31-én fog megtartatni

— **A kórházi bizottság ülése.** A kórházi bizottság tegnap d. u. Tripammer Gyula elnökle alatt ülést tartott Apróbb ügyek elintézése után a bizottság tudomásul vette a belügyminisztériumtól leérkezett és jóváhagyott 1910 évi kórházi költségvetést, mely már jan. 1-ével életbe lépett.

— **Biró Malvin dicsérete.** A budapesti Zeneakadémia szombaton este rendezte növendékeivel ez évi második hangversenyt. Ez alkalomból a fővárosi sajtó különféle elismerő kifejezésekkel emeli ki földünknek, Biró Malvin urholgynak kiváló ének-művészetét. A Pesti Napló azt írja: Biró Malvin fejlett énektudását szívesen dicsérik. „Az Újság” szerint „Biró Malvin tűnt ki fejlett technikájával és izlése előadásával”.

— **A kereskedő ifjak művésztelyle** iránt oly nagy az érdeklődés, hogy jegyek már alig kaphatók. Így a szombat esti rendezésnek anyagi sikere már biztosra van, ami éppen annak a művészeti tőkének eredménye, mi a Vigzínház három népszerű művésze az estélyre magával hoz.

— **Díjnokok keserősége.** Nagykanizsa város díjnokai éppen olyan mostoha gyermekei a városnak, mint más városokéi. Bar az állami és törvényhatósági díjnokok helyzete se irigylésre méltó, mégis annyiban előnyben vannak, hogy nyugdíjjogosultságuk van. A mieinket ide se illesztették be és bár vannak diurnisták, kik 8—10 szott ennél több évig dolgoznak becsülettel a sovány diurnumért, mégis csak szegődményeseknek tekintenek és kurta uton elbocsáthatók. Pedig a mi napidíjasaink tisztviselői munkát önállóan végeznek, hogy példával szolgáljunk nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy két év óta a levéltárosi állást és az iktatói díjnokok látják el. Ez a helyzet csak általános intőzkedéssel volna orvosolható. Most azonban az fáj a mi derék napidíjasainknak, hogy az állami segély keretében em lehetett őket beilleszteni, éppen mert nyugdíj-

igényük hiányzik. Különbözet illetékes helyen attól az államsegélytől csak annyit várnak, hogy a törvénytervezetben feltüntetett állások fizetési kiegészítése lesz belőle fedezhető. A tisztviselők felosztási tervzetének egyéb pontja valószínűleg nem fognak megvalósulni. Így díjnokaink is várhatnak egy szebb jövőre.

— **Erdélyi ásványvizek külföldön.** Az erdélyi ásványvizeket nemcsak a külföldön, hanem Magyarországon is háttérbe szorították a mesterséges, vagy mesterségesen telített asztali vizek és az osztrák ásványvizek. Ezt a bajt orvosolja most magyarúru akcióval az Idegenforgalmi vállalat, (magy. kir. államasvutak központi menetjegy irodája) mely külföldi összeköttetéseit, fiókjait és képviselőit felhasználva, a Magyar Ásványvizek Forgalmi és Kiviteli Részvénytársaság ásványvizeit forgalomba hozza a külföldön. A kitűnő gyógyhatású borszékit, a dos. természetes szénsavtartalmú bodoki Matild forrást a borhegyi, repáti, satójkai és előpataki ásványvizeket tehát élvezhetik ezentúl a külföldi szállókban, hajós-társaságok éttermeiben és a magyar vasuti vendéglőkben egyaránt és remélhető, hogy az a sok millió, a melyet a magyarok külföldi vizekre költöttek, ezentúl itthon is saját közgazdaságuk javára és a munkás székely nép keresetének gyarapítására fog szolgálni

— **Hirtelen halál.** Tertschis Balázs 63 éves volt gépész Strem és Klein cégnél, tegnap délután fél 3 órakor a Ko-suth Lajos-tér 1. szám alatti ház előtt összeesett és szörnyet halt. — A hulla vizsgálat alkalmával semmi gyanus körülmény nem találtatott. Zsebében az összes okmányai voltak, mikkel a kórházba fel akarta magát vettetni. Az orvosi rendőri vizsgálat a halál okául tüdő és szívszélhűdést állapított meg azért a rendőrhatalóság az orvos rendőri boncolást mellőzte.

— **Koszorúpótló adomány.** F. hó 16-án elhunyt Hamburg Róbert ur felső kereskedelmi 3. osztályú tanuló iránti kegyelet jeléül adakoztak: A gyászoló család 20 k., Felső kereskedelmi ifjúság 17 kor, Bartos Géza ur 10 k., Maschler István ur és neje, Goldmann Samu ur és neje, Sós Leó ur és neje, Práger Ferencz ur és neje, Scherz Henrik ur és neje 5—8 korona. Összesen 72 korona. Az izr. sz-nt egylet

— **Esküdtörzsi tárgyalások.** Az 1910. évi első negyedre kisorsolt esküdtek most kapták meg az idézést a nagykanizsai kir. törvényzékől, mint esküdtörzsi bíróságtól, a febr. 7-én kezdődő esküdtörzsi tárgyalásoknál való esküdtörzsi felkészítésére.

— **Művészi ékszerok.** Az ékszerok megválasztásában fődolog a jó ízlés. Ma már nem vásárolhatunk menyasszonyainknak, feleségeinknek olyan ékszeroket, amelyekben nincs valami nyoma az ékszerész művészi felfogásának. A sablon ma már az ékszerésznél is visszatett. Egy igazán művészelköt modern ember nagybecsű művészi ékszeroket kellenek az újabb időben felülnést Budapesten. Löw Sándor (József-körút 81.) ez az uttörő ékszerész, kinek párisi módra berendezett üzlete, kirakata igazán feltűnő módon hódítja a közönséget a művészi ékszerok megbecsülésére és vásárlására. Az ilyen törekvés megbecsülendő közönséget nevel a művészetnek, fejleszti a jó ízlést, kiküszöböli a sablont s terjeszti a szép szeretetét.

— **Tolone statisztika.** A nagykanizsai rendőrkapitányság mint elsőfoku tolonchatalóság és tolonc állomás a múlt évben 232 toloncot továbbított E toloncok közül 37 Nagykanizsáról indított, 195 pedig Bulapestről irányítva Zalamegye, Varasdmegye, Karinthia, Krajna és Isztriaába továbbított. A tolonc kiserő rendőrök 417 napig voltak távol és 34684 km. utaztak.

— **A katonai hadastya**n egylet vasárnap d. u. Mitró József elnökle alatt választmányi ülést tartott Nagy Károly főparancsnok lakásán. Megállapították az 1910. évi költségvetést és előkészítették a febr. 2-án d. u. 3 órakor tartandó közgyűlést. Egyszersmind határozattal kimondták, hogy az egyesületnek saját helyiséget fognak kibérelni és berendezni.

— **Pásztory es. és kir. udvari szállító viráz-** kereskedése, Budapest, VIII. Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld

— **Katholikus Olvasókör Nagykanizsán.** Ilyen még nem volt eddig, most akarják létesíteni. Nem tudjuk érzik-e az alapítók ennek a hiányát,

vagy csak néhány ember koponyájában támadt az a gondolat, hogy ilyet is kellene létesíteni, de mi azt hisszük ilyen formában és ilyen céger alatt károsabb mint ami hasznot remélni lehet tőle. Tény az, hogy míg a falusi földműveseket igyekszik a tanító, jegyző meg a plébános „Polgári olvasókörbe” egyesíteni, addig városunkban a földműves és munkás-nép számára ilyen művelődési tömörülés hiányzik. Csodálatos azonban az alapítók eszjárása, akiknek nevét nem sikerült megtudnunk, hogy a közművelődési és felekezeti társulásnál azonnal választófalakról is gondoskodnak. Mert a felekezeti-ség bármilyen magas gondolkodású legyen is, már eleve kizárja a többi felekezetet, amire pedig szükség nincs. Igaz hogy városunk földműveseinek, munkásainak nagy többsége katolikus, de akikkel a haza szent földjét együttesen megmunkálják és akikkel a városi és országos terheket közös vállon viselik, azokkal azt hisszük megférhetnek békességgel egy olvasókörben is. Főlöskézes az ajtó fölé a vallás szent cégerét feltenni, mely némely embert, aki szintén felebarát, visszautasítana onnan és elzárná a közművelődés kellemes otthonától. Ha tehát az alapítók csakugyan közszükségnek tartják ilyen olvasókör alapítását, legyen az Polgári olvasókör a melyben minden polgár helyet találhat vallás és nemzetiségi különbség nélkül. Hiszen a nemzetet nem a szétválás, hanem az összeolvadás teszi erőssé.

— **Kalapcsere.** A főgimnáziumi koncert alkalmával egy puha kalapot valaki eleserélt. Az illető felkératik, szíveskedjék azt a Polgári Egylet ruhatárához az ott hagyott kalap ellenében visszaadni.

— **FIATAL német asszony állást keres egy két nagyobb gyermekhez Beléphet február 1-ig. Címe a kiadóhivatalban**

— **Majorgazda,** ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, szorgalmas és megbízható f. évi április hó 24-ére állást keres. Cím Kutó József, Tűsképuszta. p. Beesehely.

Ezer és ezer ember szenved éveken át már szokványosá vált székrekedésben, mert nem tudja a módját, hogyan kell ezt a kínzó bajt leküzdeni. Az orvosszakértők mind egyetértenek abban, hogy a természetes hashajtók minden körülmények között a laboratoriumokban készülték fölé helyezendők. Az összes forgalomban lévő ásványvizek között a **Ferencz József**-források vize az, a mely egyenlő mértékben tartalmazza a legtöbb glaubersót és keserűsöt, tehát az oldó és elvezető sókat. Állandó természetalkotta összetétele Európa és Amerika legkiválóbb vegyészeti által már megállapított és így kétségtelen, hogy a Ferencz József-keserűviz rendszeres használata a legcélszerűbb eljárás az idült székrekedés tartós kigyógyítására. Ivókuráknál négy héten keresztül reggelenként egy pohárral fél pohár valódi Ferencz József-vizet lehetőleg felmelegítve iszunk.

KÖZGAZDASÁG.

A régi mértékek használata.

A kereskedelmi és iparkamarák főlshóllálása következtében a kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely a régi előírás szerint készült mértékek és mérőeszközök további használhatóságáról intézkedik. A rendelet szerint az ily mértékeket időbeli korlátozás nélkül lehet tovább használni, ha azokat az új mérték-hitelesítő törvényben előírt időszakos hitelesítés céljából legkésőbb 1910. év végéig bemutatják, amennyiben e mértékek és mérőeszközök a régi törvény kellékeinek megfelelnek s nem lépik túl az 1907. évi V. törvényekben megállapított hibahatárokat. Azok a mértékek és mérőeszközök, amelyek e követelményeknek meg nem felelnek, kijavításuk után

időszakos hitelesítés céljából 1910 végéig újból be-mutathatók.

A mértékek és mérőeszközök javításának megkönnyítésére már a múlt esztendőben az ország több helyén mértékjavító tanfolyamokat rendeztek s a mértékjavítással foglalkozó szakértő-iparosok kis szá-mára való tekintettel a miniszter a javításra kitűzött határidőt, amely 1910. január elsején lejárt, 1910. március végéig meghosszabbította, s intézkedett, hogy a kijavított régi mértékek megvizsgálása és újból való hitelesítése lehetőleg megkönnyítessék.

É végül a miniszter utasította az állami mér-tékhitelítő hivatalokat, hogy az esetben, ha a kijavított mértékek és mérőeszközök újból való hitelesítését a mértékhitelítő hivataloktól távol, de egy községben lakó felek egyszerre többen kérel-mezik, úgy ez esetben a megállapított pótdíjak (az első munkanapra 25 K, minden további megkezdett munkanapért 8 K) egyszerre való felszámítása mellett a helyszínére szálljanak ki s a kijavított mértékeket és mérőeszközöket a kérelmezők által közmeggyezé-sel kiszemelt és az illető állami mértékhitelítő hivatalnak előre bejelentett alkalmas helyiségben hitelesítsék.

Gabonapiac.

A múlt hét elején volt 1—2 napos szilárd-ság következtében a heti piac árai szintén emelkedést mutattak és a keletkezett magasabb árak a későbbi és mostani lauyba helyzet ellenére is megmaradtak.

A hozatalok gyengék és az összes cikkekért, tekintetbe véve a gabonakereskedés jelenlegi nehéz és teljesen üzletlenné vergődését, indokolatlan magas árakat fizetnek.

Mai jegyzések Nagykanizsán 100 kg.-kiint

Buza	27.40	27.80
Rozs	18.40	18.80

Árpa hozatal nincs!

Tengerit szárazsága szerint 12 és 14 korona közt a legkülönbözőbb árakon fizetik. Ezen cikke kedvezőtlen időjárás miatt a mesterségesen szárított tengerit aránylag magas árakon vásárolják. Zab 14.50—15.00-ig jegyez minőség szerint.

Uj vasut. A m. kir. kereskedelmi mi-niszter m. é. 93766. sz. a Fábán Lajos budapesti vállalkozó mérnöknek a tervezett Veszprém—nagyvászonyi h. é. vasutnak Nagyvászonyban tervezett végállomásából kiindulólág Vigánt, Petend, Kapos és Gyulakeszi községek érintésével a m. kir. államvasutak tapolcai állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű h. é. vasut vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Kanizsalak egy budapesti részvénytárs-ságban. Budapestn a minap egy villamos cégtábla és felszerelési részvénytársaság ala-kult 500,000 k. alaptőkével. A vállalat igaz-gatóságában benne van Sauer Ignác nagykanizsai lakos; fia Sándor Béla ügy-vezető igazgató, veje Herzfeld Dezsó el-nöke lett az új vállalatnak.

Első helyen. Természetesen a hus-drágaságban érte Nagykanizsa városát e di-csőség. Az Omge január 13-iki jelentése szerint Nagykanizsán az elsőrendű marhahús kilója 157 fillér. Hogy mily ma-gas ár ez, álljanak itt bizonyosságul e szám- adatok: Arad 136 fillér, Debrecen 128 fill., Kaposvár 130 f., Nagyvárad 112 f., Zala-egerszeg 120 f. és így tovább. Már annyi-szor szóvá tettük e vizsátságot, hogy ez- uttal nem fűzünk hozzá kommentárt. Csak arra vagyunk kíváncsiak meddig tart ez ab-szurd helyzet s mikor deritenek világossá-got az immár rejtélyessé váló ügyben?

Németországba irányuló borkivite-lünk ügyében a földművelésügyi miniszter a pénz- és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg most bocsátotta ki ősz óta várt rendeletét, mely a magyar, osztrák és német kormányok által kiküldött szakferfiak ősi tárgyalásainak az eredménye. A rendelet szerint bor. must és szőlőcefre Németor-szágba pedig csak vegyi vizgálati bizonyít-vánnyal szállítható ki, ily bizonyítvány pe-dig csak oly borok számára állítható ki, melyek a magyar bortörvényeknek megfe-lenek. A rendelet szabályozza a mintavétel-nél követendő eljárást, valamint a szállítma-nyok lezárásának a módját. A vegyvizsgálat alól a palackborok mentesítvők, ha kupák-kal vagy peoséttel lezárva és oimkével el-látva állíttatnak vámkezelésre. A rendelet a soproni kereskedelmi és iparkamaránál meg-szerezhető.

A kaptafavágó iparosok mestertan-folyama. A m. kir. technologiai iparmu-zeumban az idei tél folyamán február 21-től március 7-ig, tehát két hétiig tartó kaptafa-vágó mestertanfolyamot rendeznek, melyre önálló iparosokat a mennyiben a létszám ilyenekkel nem tellik be. önállósulni készülő idősebb segédeket vesznek föl. A résztvevők öt korona napi segélyt és feláron III oszt. vasuti jegyet kapnak. Jelentkezhetni az ipar-tesztületek útján, melyek a jelentkezést a soproni kereskedelmi és iparkamarához továb-bitják.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mély gyászunkban, rokonaink, bará-aink és jóakaróink részéről, a szeretet és részvétnek oly számos gyengéd jelével találkoztunk, hogy ezuton is, hálás köszönetünket fejezzük ki, fájdalomk enyhítéseért

Wajdits család.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult Róbert fiunk elhalálozása és temetése alkalmával a felsőkeres. iskola m. t. tanári karának és az osztálytársaknak, a teme-tésen való testületi megjelenésükért, úgy Benkő Károly osztálytársának bucsuztatójáért, — továbbá mindazon jó barátainknak és ismerőseinknek, kik részvétüknek bármily mó-don kifejezést adtak, ezuton fejezzük ki mély hálánkat és köszönetünket.

Nagykanizsa, 1910. január 19.

Hamburg Miksa és családja.

ROPS

Biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik. Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos. Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkekkel árusító üzletekben. Ha valahol nem kapható sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V, Külső-Váci-ut 74/51.

Helybéli elárusítók:

Weiser J. C., Bettlheim és Guth, Rosenfeld Adolf fiai, Köhler Testvérek Unger Ullmann Elek

6391 szám/ikv. 1909.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tele-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Horváth Ján végrehajthatónak Magyar Antal, István, Rozi, Ma János, József, egy Pór Margit és Vilma végrehajtt szenedettek elleni 284 kor. tőke, ennek 1909. é. ápril. hó 14. napjától járó 5% kamatai, 44 kor. p. 24 kor. 80 fill. végrehajtás kérelmi, 29 kor. 30 fi árverés kérelmi és a még felmerülendő költség iránti végrehajtási ügyében, a nagykanizsai kir. tő-vényszék területéhez tartozó s a szentjakabi sztykvbén 1 1/2 hrsz. ház és udvarnak Magyar Ant István, Rozi, Mari, János, József, egy Pór Mar és Vilma illető 1/2 része 320 kor., a nagyréc 588 sztykvbén 4058—4063/3 hrsz. rózsabegyi sző szántóföld és rét 700 kor. becsértékben még ped szentjakabi ingatlan 1910. évi március hó 19- napján délelőtt 10 órakor Szentjakab közs házánál a nagyrécei ingatlan ugyanazon a nap délután 1 órakor Nagyréce község házánál Tripammer Rezső felperesi ügyvéd vagy helyette közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverés eladatni fog azzal a megjegyzéssel, hogy Kis An özv. Magyar Istvánné javára 8326/909. iktsz. bekeblezett özvegye haszonélvezeti jog épségh marad akkor ha az előző jelzálogos hitelezők kie-gítésére a szentjakabi ingatlanul szükségesnek mut-kozó 500 kor. s a nagyrécei ingatlanul 800 k vételár szolgálalmijog terhe nélkül elárvereztetn Kiküldési ár a fentebb kitett becsár, melyr kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlanok nem adnak.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküld-kezéshez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság. Nagykanizsa, 1909. évi december 22-én.

Gózonny kir. tszéki bíró.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszövényről, oszról és meghűléseknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyazólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

MEGHÍVÁS.

A ZALAMEGYEI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NAGYKANISZÁN

XIII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1910. évi február hó 6-án délelőtt 11 órakor, saját helyiségében tartj meg, melyre a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.**A közgyűlés tárgyai:**

1. Igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések az 1909. évi üzletmenet és számadásokról.
  2. Az 1909. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
  3. Az alapszabályok 5. §-a értelmében a társulat hivatalos lapjának kijelölése.
  4. A választandó felügyelő bizottsági tagok létszámának az alapszabályok 36. §-a értelmében való megállapítása.
  5. Az alapszabályok 36. §-a értelmében a felügyelő bizottsági tagoknak a megállapított létszámban 1 évre megválasztása.
- Kelt Nagykanizsán, 1910. január hó 15-én.

Jegyzet: Az alapszabályok 14. §-a szerint szavazatképes részvényesek azok, kik legalább 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt vagy részvényeket mutatnak fel az intézetenél, melyek legalább három hóval a közgyűlés napját megelőzőleg irattak nevükre. A részvények felmutatásáról elismorvány adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

VAGYON**MÉRLEG SZÁMLA****TEHER**

	korona	fillér		korona	fillér
Pénzkészlet	95628	61	Részvénytőke	1000000	—
Oszt. magyar bank giro számla	16016	57	Tartalékalap	363949	12
Magyar kir. postatakarékpénztár	1330	44	Külön tartalékalap	37000	—
Váltók	1935409	11	Nyugdíjalap	52964	13
Jelzálogkölesönök	847824.87		Betétek	3310161	87
Törlesztési jelzálogkölesönök	1360822.90	77	Hitelezők	280674	98
Ingatlan birtok vételár hátralékok	335312	—	Visszleszámított váltók	372456	—
Előleg értékpapírokra	10000	—	Átruházott jelzálog kölesönök	279055	63
Adósk	510796	11	Átmeneti kamatok (1910. évre)	31812	23
Kardos Sándor és Társa (kefegyár) betéti társaságnál részesedés	20000	—	Fel nem vett osztalékok	171	—
Értékpapírok	692992	—	Nyereség: mult évi áthozat	13512.18	
Ingatlanok	1981	36	f. évi tiszta nyereség	111295.68	86
Kintlevő kamatok	24938	85			
	5853052	82		5853052	82

Kelt Nagykanizsán, 1909. december hó 31-én.

Koller István s. k.
elnök.

Hertelendy Béla s. k.
igazg. elnök.

Knortzer György s. k.
igazgató.

Kleinfeld Ignác s. k.
főkönyvelő.

Jelen mérleget a bemutatott fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1910. január hó 17-én.

Dr. Plihal Viktor s. k.
felügy. biz. elnök.

Brandlhofer Antal s. k.
felügy. biz. tag.

Fischer Sándor s. k.
felügy. biz. tag.

Loewy Arnold s. k.
felügy. biz. tag.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**
„OTTOMÁN” - cigarettapapírt vagy hüvelyt!

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes száma 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

A tudás határai.

Két hír, frappánsul ellentétes és jelentőségében megdöbbentő, járta be mostanában a világot. Az egyik, a diadalmas, az örvendetes azt jelenti, hogy Latham, a levegő hőseinek egyike, minden eddigi rekordot leverve, ezer méternél magasabba szállt fel aeroplánján. Ezt a magasságot kétségtelenül konstataáltak, mert Latham magával vitt barométerjének jelzése s a röptét a föld színéről teodolittal figyelő katonatisztek észleletei teljesen összevágának. A világnak tehát nagy oka van ujjongani; kétségtelenül be van bizonyítva az, amit a skeptikusok eddig még kétségbevittek, hogy az aeroplán szállóképessége felfelé is korlátlan. Az ember tehát ime végleg ura a levegőnek s a gyakorlatilag alkalmazott tudomány tegnapi nagy csodája, a kormányozható léghajó ma már túl van haladva. Leverte a könnyebb, fűrgőbb, immár a használatban is használhatóvá vált repülőgépet.

Ámde a tudomány és technika diadalát hirdető örömrivalgásba sajátságosan szól bele az a Londonból érkező disszonáns hír, melynek komoly mérlegeléséből csak azt a következtetést lehet levonni, hogy az emberi tudás véges, botorkáló és bizonytalan, s hogy a tudománynak bármily véglegesen és határozottan megállapított eredményeivel szemben indokolt a kételkedés. Egy londoni tudományos társaságban egy nagytekintélyű tudós, Walter Mauthner a legújabb rendszerű teleskoppal végzett vizsgálatai alapján bebizonyította, hogy a Mars bolygón látható, vagy szerinte eddig látni vélt csatornák existenciája mese, s a legjobb esetben is csak az eddigi műszerek tökéletlenségére visszavihető optikai csalódás. Mikor Schiaparelli a múlt század hetvenes éveiben a Mars csatornarendszerét felfedezte, a kiváló csillagász nevét felkapta a világhír, s a legkiválóbb műszerekkel felruházott európai és amerikai observatoriumok siettek megerősíteni az olasz tudós felfedezését, mely azóta nemcsak hogy csillagászati dogmává lett, hanem tudományos meggyőződése minden művelt embernek, melyre bárki is kész volt esküdni tenni. Sőt annyira átment a köztudatba, hogy alapjává lett a Mars lakhatóságát vitató elméletnek, mely viszont megtermékenyítette a legkiválóbb írók fantáziáját is, úgy hogy nem egy regény vagy novella színtere a titokzatos csillag. Ez a régi legenda most szertefoszlik, s a gondolkodó ember meg-

döbbenve kénytelen kérdezni, hogy a tudományos igazságok is csak relativ értelemben vehetők és csak addig maradnak-e igazságok, amíg egy másik, velük homlokegyenest ellenkező igazság meg nem dönti?

Mikor Ptolomeus kidolgozta magas csillagászati rendszerét, azt arra alapította, hogy minden égi test, még a nap is, a Föld körül forog, mert így látta a tulajdon szemével. Ezt milliók és milliók el is hitték, mert hisz a maguk szemével meggyőződhetek Ptolomeus tudományos állításának igazságáról. Későbbi tudósok, kiknek már műszerek álltak rendelkezésükre, a Ptolomeuséval teljesen ellenkező tanokat hirdettek, miket a kortársak, a ptolomeusi tan elvetésével megint csak hinni voltak kénytelenek, mert hisz a műszerek csakugyan amellyel bizonyítottak, hogy az égitestek, a Földet sem véve ki, a Nap körül forognak, s ime most jön egy tudós, aki bebizonyítja, hogy a műszerek is csalnak, mert a legújabb teleskopok semmit sem mutatnak a Mars felületén, holott a Schiaparelli korabeli teleskopokon átlátni lehetett a hiressé vált csatornákat. De vajjon mi biztosíthat arról, hogy ez az észlelet végleges, s hogy későbbi, még tökéletesebb műszerekkel nem lehet-e majd látni a csatornákat?

Mert nem egy tudományos elméletnek, sőt dogmának, melynek csálhatatlansága kétségen felül állónak látszik, megrontója, megsemmisítője lett az újabb, vele homlokegyenest ellenkező elmélet. S a világ ép oly vakon hitt ennek, mint azelőtt a réginek. Hol kezdődik tehát és hol végződik az emberi tudás, s a tudomány minden vívmánya, csak relativ értékű és nem abszolút?

Ha az ember már a maga szemének, sőt a műszereknek sem hihet, vajjon kinek és minek higgyen?

Népbiztosítás.

írta: Hermán Ferenc dr.

A takarékoság kérdéséhez tartozik az egyik legfontosabb társadalmi, gazdasági kérdés is: az életbiztosítás kérdése. És éppen ez az, amelyben ropant hátrányban vagyunk a hozzánk hasonló, vagy műveltebb államokkal szemben. Nálunk szeretnék a népet takarékosnak, gazdagnak, tökeszeretőnek látni, de nagyon kevés fáradságot, vagy áldozatot hozunk azért, hogy ez meg is valósuljon és hogy eunek gyümölesait az egész ország népe élvezhesse.

A nyugoti példák bizonyítják, hogy a köznép, a munkásnép, a napi keresetéből élő millióknak

egyetlen gazdasága és tőkéje a népbiztosítás. Az a néhány száz márká, vagy frank, 20—25 font sterling, melyet a német, a francia, vagy az angol munkás, legyen az kézműves, napszámos vagy egyéb napi keresetéből élő is, a biztosítással megtakarít, tulajdonképpen és végeredményében a nagy nemzeti tőkét jelenti. Az így összejött milliók vagy milliárdok a legszilárdabb alapját képezik a köznép, vagy munkásnép egyébként bizonytalan jövőjének, existenciájának, kitartásának, reménykedésének.

Magyarországon nagyon kevés történt még e téren, alig több a semminél, úgy, hogy amit itt eddig tapasztaltunk, csak a kezdet kezdete. A Magyar-Francia 16—18 évvel ezelőtt volt az uttörő és útjára pár év alatt elég népszerűvé lett, amit az a körülmény is bizonyít, hogy dacára az új eszmének, dacára az idegen formának, melyben azt bevezették, már az akkori idők viszonyai között is hódítani tudott.

Kétségtelen, hogy ez az üzletág nagy költséggel jár, de az e téren működő társaságnak a nagy költséget, a terjedelmes adminisztrációt és a terjeszkedést fel kell venni számításai közé.

Azt látjuk, hogy a világ legnagyobb intézetei, amelyek e téren eredményeket értek el, az első években éppen úgy idegenkedéssel, nehézségekkel, válságokkal küzdöttek, akárcsak Magyarországon. Az eszmét nem elég elvetni és csak koronként propagálni azt népszerűsíteni, istápolni, szeretettel gondolni is kell. Ehhez pedig hosszú időre terjedő, megszabott program, szolid és kitartó üzleti elvek kellenek. A Metropolitan 36,000,000 darab kötvénye, a Prudencial 3000,000,000 biztosítási állományra nemcsak hosszú és nagy üzleti tevékenység eredménye, de egyúttal nagy díszere is ezeknek a társaságoknak, mert a nép jólétének eddig nem ismert alapját teremtték meg és a takarékoságot a néprétegek millióira tudták rákényszeríteni s velük megszerettetni.

Magyarországon természetesen sokban mások a viszonyok és így másoknak kell lenniük azon üzleti elveknek és eszközöknek is, melyekkel a népbiztosítást terjeszteni lehet és kell. Azokat a közegeket és tényezőket kell elsősorban felkeresnünk és az eszme szolgálatába hajtánunk, akik a néppel vannak kapcsolatban, akik velük élnek, akik vezetői mindkét nem-beli munkás társadalomnak és akik éppen azért hívatottak arra, hogy a nagy eszméknek e fontos közgazdasági akcióinak alapítói, megtermékenyítőivé legyenek.

Ilyenek volnának első sorban a gazdasági egyesületek, az olvasókörök, gazdakörök, a munkásosztályok, illetve szakszervezetek és tehát mindig csak olyan emberek, akik a néppel társadalmilag, gazdaságilag és nem hatóságilag érintkeznek. Népünk évszázados felfogásában gyökerezik az, hogy a hivataltól, hatóságtól fázekonyon elhuzódik, mert hiszen évszázadokon át hivatalában, ellenségeket idegeneket,

VELMA SUCHARD Nyersen való évesre páratlan.

osztrákokat látott. Az évszázadok sajnó emlékeit az idő nem törölte ki még a népeletből. A vidéki jegyző vagy bíró nem népszerű biztosítási ügynök, ellenben a kereskedőhöz, a tanítóhoz, az egyesületek, körök, szövetkezetek, szervezetek vezetőihez nagyobb bizalommal fordul. Ezek könnyen kapacitálják a huzódzókat.

Ma a népbiztosítást csak két társaság műveli Magyarországon.

Az egyik a népbiztosítási ágazaton kívül még más három ágazatot is művel, amazokra fordítván teljesen erejét és tehetségét.

A másik, osztrák társaság lévén, egy-két bányavállalatnál biztosított munkásait leszámítva, számottevő eredményt egyáltalában nem tud felmutatni.

A népbiztosítás meghonosítása, kifejlesztése oly nagy közgazdasági érdek, hogy eziránt magasabb körök is érdeklődéssel viselhetnének. Szép hivatás vár egy speciális magyar intézményre, melyet azonban csak egy vállalat oldhatna meg előrelátható sikerrel, melynek már kész hálózata és az ország minden részében megfelelő képviselése van, amellyel nemcsak az üzletet tudná fejleszteni, hanem a már egyszer megkötött biztosítást is meg tudná tartani.

Pénzbőség.

— Esik a bankkamatláb. —

(M. R.) E cím láttára bizonyára csodálkozni fog a fix jövedelmű hivatalnok, ki nem érti, miként lehet pénzbőségről beszélni akkor, midőn az élelmiszekek rohamos drágulása a megélhetési viszonyokat folyton nehezebbé teszi. Pedig a fix jövedelmű embertársadalom nehéz megélhetése szoros uexusban van a pénzbőséggel. A nagy drágaság az agráriusoknak jövedelmez. Az ő pénzüik szaporodik, ha drága a kenyér, mert ennek oka a buza drágasága. A hus és más élelmiszerek és nyerstermények drágulása mind az ő jövedelmüket szaporítja. Hogy pedig az agráriusok jövedelme mennyire szaporodik, annak bizonyossága a most megjelenő pénzügyi mérlegek, melyek elmondják az érdeklődőknek, hogy mennyire szaporodik a pénzügyi mérlegekben a pénz, mit a betavők hordanak össze. Agrárius kölcsönvevőt máholnap a muzeumokban kell mutogatni, ha ez így megy tovább Pénzbőség van a pénzpiacra, bármennyire bihetetlenül hangzik is ez Nyomorgó István tisztviselő ur előtt. Nincs hitelkérő. A vidéki intézetekben garmadában gyülemlik a pénz. A jegybankban százmilliókra menő váltó-kölcsönök folynak be. Nincs kölcsönvevő, pang az üzlet. A külföldi jegybankok egyre-másra mérsékelik a bankkamatlábot. Belföldön „ritán” alul kezdik kínálni a pénzt. Ezzel szemben sok helyen az intézetek nyögik a magas betétkamatláb súlyát, melyet, bár nem felel meg az uralkodó pénzbőségnek, nem szállítanak le. Ennek természetesen nagyon örül a közönség, melynek ilyformán pénze nagyon jól kamatozik. Csak az a kérdés meddig. Mert az intézetek előbb utóbb kénytelenek lesznek a betéti kamatlábat leszállítani ez több,

mint bizonyos. Ez nem fog meglepetést kelteni. Sőt a közönség megnyugvással fogja fogadni, mert el van rá készülve. Valószínű, hogy a leszállítás még a bankkamatláb leszállítása előtt, de nincs kizárva hogy azután fog megtörténni.

A vidéki intézetek úgy várják a bankkamatláb leszállítást, mint a gazda a tavaszi esőt. Ettől várják az üzletviszonyok fellendülését. Akkor talán megürülnek a páncepszekrények.

A bankkamatláb leszállításának pedig be kell következnie, mert ezt tartják a „pénzpiac” „időjelzőjének”. A jelenlegi bankkamatláb pedig nem jól mutatja a helyzetet. Javításra szorul. Amint fogják is javítani.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan eljéet veszi A SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, a kik először tesznek kísérletet a

SCOTT-féle EMULSIÓ-val.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjárt — a halast — kérjék figyelmbe venni.

A SCOTT féle Emulsió csakis annak köszönheti nagy hírnevét, hogy összes alkotórészeiben tartartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényesztetett inynek és a meggyöngyült emésztésnek.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

HIREK.

— **Allami tanítók mozgalma.** Egy esztendeje, hogy a helybeli középiskolákban az egyhuzamu tanítást meghonosították. Ezzel azonban csak fél intézkedést végeztek, mert sok szülő, kiknek közép és elemi iskolába járó gyermekeik voltak, nagyon kényelmetlen helyzetbe jutottak, mert vagy egyik, vagy másik gyermek nem élvezhette a szülőkel való dőli egyntiltét kellemségeit és annak nevelő hatását. De a legtöbb tanító meg olyan körülmények közé jutott, hogy gyermekeivel együtt akarva ebédelni, az asztaltól egyenesen az iskolába kellett sietnie, ami semmiképp sem kívánatos se a tanító, se a gyermekek szempontjából. Szóval, ha előbb a mindenféle paedagogiai és higieniai okoknál fogva ilyen radikális változást tettünk középiskolai tanítási rendszerünkben, akkor most már semmiféle mellékes személyi érdekek és álokoskodások nem tartóztathatják fel azt az intézkedést, hogy az elemi iskola beleilleszkedjék 7—800 szülő kívánalma szerint az egyhuzamu tanítás rendszerébe. Az áll. isk. tanítók ezt mérlegelve, gyűlésükön elvileg kimondták annak szükségét és egy bizottságot bíztak meg, mely egy újabb értekezletnek f. hó 29-én fogja előterjeszteni a kidolgozott új tervezetet. Azt hisszük ezek

után városunk legtöbb hivatala sem fog késni az új emberségesebb munkaidő-beosztás bevezetésével.

— **Eljegyzés.** gyurassi Gyuris Nelly urleányt Pécsről eljegyezte Áts E. Árpád nagykanizsai posta és táviráda tiszt.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Tál Lőrinc postagyakornokot a esaktornyai postahivatalhoz posta és táviró segédtisztte kinevezte.

— **Jótekonycélu estély.** A nagykanizsai Keresztény Jótekö Egyesület 1910. február hó 1-én a Polgári Egylet nagytermében a honvéd zenekar közreműködésével táncsal egybekötött jótékonycélu estélyt rendez. Előadatik: „A virágok összeesküvése”, látványos mese táncsal, énekkel és élőképpel. Kezdeté fél 9 órakor. Helyárak: Földszinti páholy 24 kor. Emeleti páholy 30 kor. 1—3 sor 5 kor. 4—6 sor 4 kor., a többi sorok 3 korona. Allóhely 1 kor. 20 fillér. Karzati ülőhely 2 korona. Jegyek előre váltthatók Kohn Lajos urnál. Felfűzetések tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadotnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Halálozás.** Sáringer Károly magyar szerdahelyi tanító, ki csak nemrég vonult nyugalomba és kinek felszázadot meghaladó működését a miniszter is elismeréssel tüntette ki, az éjjel meghalt. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz Magyar Szerdahelyen. A nagykanizsai tanítói járáskör, melynek alelnöke volt, küldöttségileg vesz részt a temetésben, ravatalára koszorút helyez és nevében Banokovics János áll. tanító fog a sírnál gyászbeszédet tartani.

— **Tanácsülés, iskolaépítés.** Nagykanizsa város tanácsa pénteken d. u. rendes ülést tartott Vécsey Zsigmond polgármester vezetése alatt Apróbb ügyek elreferálása után jelentést tétetett a gimnázium felépítéséről. A megyei törvényhatósági határozat jóváhagyta a városnak azt az intézkedését, mit a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól engedélyezett 209-500 korona subventionak törlesztésére nézve hozott. Ezzel a főgymnáziumépítés finanszírozása rendeztetett. A Rozgonyi-utcai és Templomtéri népiskolatervek a minisztériumhoz a tanfelügyelőség után annak idején szintén felterjesztettek és mivel a közoktatásügyi miniszterium észrevételei szerint készültek a tervek, ezeknek elfogadása biztosra vehető. A legjobb esetben tehát májusban megkezdődhetik az építkezés, de a jövő tanév elején még bizonyosan vonulhatnak be a tanulók az új iskolába. A Rozgonyi-utcai iskolának egy érdekes alkotása lesz egy vasbetonból építendő tornaterem, mely a népiskolai tanítók egy régi óhaját fogja megvalósítani, mert eddig a tanulók külön tornahelyiséggel, nem rendelkeztek.

— **Az ötödik ülnök.** Megirtuk mult számunkban, hogy a nagykanizsai kir. törvényszéknél kivételképp betöltendő ötödik kereskedelmi ülnöki tisztségen a kereskedői közvélemény Grünhut Henriket a Grünhut Fülöp fia cég főnökét óhajtja látni. Ez a felfogás uralkodik a hivatalos kereskedői testületben is, mert a pénteken d. u. tartott kereskedői testület választmányi ülésén csakugyan Grünhut Henriket jelölte e tiszteletbeli állásra. Ezzel az állásfoglalásával a kereskedői körök azokat a szolgálatokat akarják honorálni, mit a fél század óta fennálló nagytekintélyű cég Nagykanizsa kereskedelmi

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarkőhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek, Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Aetmában szenvedők már rövid használat után lényegesen könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulás, mirigyduszadásos, eszmé és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin.

A táplálkozást nagyon elősegíti.

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche”-t kérjünk es pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

Sirolin irodalmat 13 kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co Wien. III/I. Neulinggasse 11.

Sirolin

„Roche”

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

tekintélyeért tett és azokat a szolgálatokat, melyeket a jelenlegi főnök Grünhut Henrik a városi község terén polgártársai javára kifejtett. Csak önmagát tiszteli meg kereskedelmünk előkelősége, ha az eddigi ülnök közönséges képviselőt küld maga köztül. A választás február 6-án lesz.

Bíraskodás a fiataloknál Dienes Sándor a nagykanizsai járás szolgabírája szombaton ítélték el első ízben az új törvény szelleme szerint fiatalok vádlottak felett. A legfiatalabb 14 éves volt, a legidősebb még nem töltötte be a 18. évét. Hat fityeházi földműves suhanc volt a vádlott, kik azaz követtek el kihágást, hogy karácsonykor, amiú a faluhelyeken mindenfelé szokás, a kis Jézus születésén való örömlükben pisztolyokkal lövöldöztek, természetesen fegyvertartási engedély nélkül. A vétkecsenek egytől egyig megvolt a büntetethez szükséges erkölcsi és erkölcsi fejlettségük az eddigi környezetben erkölcsi romlásnak minősének kitéve, sem züllésnek nem indultak és mert kárt senkiben és semmiben nem tettek, azért a 17. §. 1. pontja alkalmaztatott rájuk, vagyis megdorgáltattak. Dienes szolgabíró figyelmeztette őket a törvény tiszteltetésére és kifejtette előttük cselekedetüknek lényegét, mire a suhancok kitűnő váro atyjukkal boldogan távoztak. A lefoglalt rozsdás pisztolyok azonban a szolgabíró-ságánál maradtak.

Gyermekvédelem. Rotschild Jakab dr. városi képviselő a költségvetési tárgyalások során már évekket ezelőtt tett indítványt, hogy az immár 207089 K-ra szaporodott árvaalapból egy városi gyermekvédelmi intézményt létesítsenek. Ez ügyben szombaton este egy kiküldött bizottság két óráig tartó értekezletet tartott Vécsey Zsigmond polgármester előnöklése alatt. Az értekezleten jelen volt Rotschild Jakab dr., Szigethy Károly dr., Schwarz Károly dr., Szekeres József dr., Szommer Náthán p. és t. főfelügyelő, Bun Samu, Fábian Zsigmond dr., Jurecky Iván dr. ügyész, Poredus Antal, Herlendy Béla, Tibolt Boldizsár, újnapi Elek Lipót, Deák Péter főkapitány és Király Sándor mérnök. Előzetesen Ruzsicska Kálmán zalavármegye tanfelügyelője értekezett az ügyben Rotschild Jakabbal, de a gyűlésen nem vehetett részt, mert hivatalos kötelessége más felé szólította. Sok észrevétel, felszólalás volt a gyűlésen, de nagyon helyesen azon az állásponton voltak, hogy egyelőre határozatot a tekintetben nem hoznak, hogy a gyermekvédelemnek melyik formáját akarják a városi áldozattal szolgálni.

Kanizsaiak Párisban. Dauscha Ottó, Kreisler József dr. ügyvéd és neje, Dénes Lajos földbirtokos és neje két hét óta Párisban vannak. Mint hírlék ez utazás összefüggésben van Koburg Lujza hercegnőasszony récei birtokvásárlásával és egy horvátországi közsémbánya megvételével.

Rendőri statisztika. Farkas Ferenc rendőrkapitány most fejezte be az országos statisztikai hivatal részére összeállított kihágási ügyek forgalmát az 1909. évről. Ez csak egy része természetesen a rendőrkapitánysági ügyeknek, mert a bűnügyek ebben nem foglaltatnak. Jogerősen befejezett kihágási ügy volt megszüntető határozattal 148, 152 személy ellen. Felmentő ítélet 81, 86 személy ellen; egészben vagy részben marasztaló ítélettel 960 ügydarab 1250 személy ellen. Egy napon aluli elzárásra ítéltetett 6 személy; 1—4 napi elzárásra 180; 5—14 napra 25 sz.; 15—29 napra 2 sz. Pénzbüntetésre ítéltetett: 886 sz. 10 koronán alul, 86 sz. 10—19 K-ra, 49 sz. 20—30 K-ra, 14 sz. 31—99 K-ra, 2 sz. 100—600 K-ra. Elzárás mellett 20 személy 10 K-án aluli pénzbüntetésre és 2 személy 20—90 K-ra büntetett. Elítélte különböző kihágások miatt 1070 férfi és 180 nő. A legtöbb az ordészeti kihágás 297 férfi 25 nő. Közbiztonság ellen 131 férfi és 31 nő. Közrend és közzsemérem ellen 137 férfi és 23 nő vétett. A többi kihágás ügyek kisebb száma és mindenütt a férfi tettesek vannak többségben.

Szegédjegyzők és községi alkalmazottak országos mozgalma. Az ország segédjegyzői kara valamint községi és körjegyzőségi alkalmazottai a „Közgazgatási Közlöny” szerkesztőségének (Budapest, VII., Rákóczi ut 19.) kezdeményezésére helyzetük javítása és szolgálati viszonyaik rendezése céljából országos mozgalmat indítottak. A mozgalomhoz Bács-Bodrog vármegye segédjegyzői és alkalmazottai élén már több vármegye segédjegyzői kara csatlakozott úgy, hogy az országos

értekezlet és a „Segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesületének” megalapítása a legközelebbi idő alatt megtörténik. A mozgalom élén Dr. P. Ábrahám Dezso országgyűlési képviselő a lap főszerkesztője és Karácsony Gyula felelős szerkesztő állanak, kiknek közismert agitálása elég garancia arra, hogy a községi alkalmazottak kívánsága mielőbb teljesedésben menjen.

Veszélyes fenyegetés. Valami pletyká tette ellenségekké a jó barátokat. Laug József vasuti fékező józú beszégetésben álldogált a kiskanizsai patika előtt Kálovi Plónival. Egyszer csak rátámadt egy kinyitott késsel Kálovi György, hogy ő bizony leszurja Laugot. Hát ezt egyelőre nem tette meg, de másnap két flu figyelmeztette Laug feleségét, hogy vigyázzon, mert Kálovi úgy nyilatkozott többek előtt, hogy Laugot megöli. Ezért tett jelentést a veszélyes fenyegető ellen Laug József.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. com. (Horgony-Pain-Expeller) Igazi népszerű háziasszer lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hatfajás, csipő-fájdalom, fejfájás, közsvény, csunál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórul, minő: a kolera, és hányóbahányas, az általános Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mind dig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziasszer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment-Pain-Expeller kéri, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Szárászón (Somogy-megye) 30 hektoliter igen jó minőségű 1909. évi termés — Balatonmelléki — fehér bor jutányos árért eladó.

Tudakozódhatni lehet Szárászón, Stráner Andornál.

Majorgazda, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, szorgalmas és megbízható f. évi április hó 24-ére állást keres. Cim Kutó József, Tusképuszta. p. Becehely.

Pénztézetek közgyűlései. A Néptakarékpénztár r. t. közgyűlése febr. 2-án d. e. 10 órakor lesz.

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár közgyűlése febr. 6-án d. e. 11 órakor.

A Kotori Takarékpénztár közgyűlése febr. 6-án d. u. 2 órakor.

A Nagykanizsai Takarékpénztár közgyűlése febr. 13-án d. e. 10 1/2 órakor lesz.

A kereskedő ifjak estélye.

Kereskedő ifjaink egyesületi életéről nagyon keveset tudunk. Szinte egész évben nem hallatnak magukról, csak így farsang táján vonják körükbe a nagy közönség érdeklődését, mikor egy-egy estélyt rendeznek a maguk és mások mulattatására. És meg kell hagyni, hogy akár dilettáns erővel produkálnak valamit, akár hivatásosokkal, mindig jó izlésről tanuskodó élvezetben igyekeznek részesíteni vendégeiket. Ez idén is már jó előre gondoskodtak, hogy a Vignszínháznak három neves művésze tegye vonzóvá a kereskedő ifjak estélyét. Először megtudtuk, hogy a várt három közül elmaradt egy. Hát beírjuk kettővel is. De szombaton d. e. táviratot kaptak, hogy lekéstek a reggeli vonatról és csak este 9 órakor érkeznek meg úgy, hogy az előadás csak fél tízkor kezdődhetik. A beavatottak tudták hogy ez valami művészváltást jelent és csakugyan estve a várt három közül csak Kornai Berta jelent meg körünkben. Neki csakugyan kár lett volna elmaradnia, mert olyan díszinté felkeszítéssel adózott a közönség elragadó bájos művészetének, hogy úgyszólván folytonos tapsolás kísérte minden muzdulatát. A rendezőség szép esokorral is kifejezést adott elismerésüknek. Egyik fellépőtől a másikig tartó időközökben Papir Sándorné produkált énekiépeket.

Nem hagyhatjuk dicséret nélkül Böhm Emil urat, aki minden próba nélkül a tőle megszokott művészettel kifogástalan zongorakiséretet nyújtott a művésznőnek. A közönség különben zsufoalásig megtöltötte a Polgári Egylet nagytermét amiből levonhatja az egyesület azt a következtetést, hogy szimpatiaukra közhasznú törekvéseikben mindenkor számíthatnak.

Az egyesületet azonban figyelmeztetjük valamire. Estélyeiken kereskedő és iparos családok jelennek

meg legnagyobb számban leányaikkal. Ezek a szülők bizonyos decens szellemben nevelik leányaikat és nem szeretik ha éppen ott, hol magasabb műveltséget és izlést vélnek fellelni orfeum szellemű előadások pirulásra készessék a szülőket a gyermek előtt. Ezt a jövőre nézve jó lesz megjegyezni.

NYILTTÉR.

Az új évnek valami jót is kell hoznia,

mindenekelőtt, természetesen, jó egészséget. A ki azonban egészséges akar maradni, óvakodnia kell a meghűléstől, a ki pedig nem akar meghűlni, előzze meg a bajt Fay valódi szodeni ásványpasztillájának használatával. A katarust gyorsan és minden alkalmatlanság nélkül megszünteti a szodeni pasztilla, a mely igen olcsó: egy doboz 1.25 kor., a kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és kir. adv. szállító, Wien, IV. r. Grosse Neugasse 17.

38, 19, 37, 20/1910. vögrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1908. V. 982/1 évi 1277/3, 301/6, 909. V. 647, 648/1 számú végzése következtében dr. Kreisler József, dr. Plosszer István, dr. Kell József, dr. Pajos Rezső ügyvéd által képviselt Geisler Gyula és neje, dr. Plosszer István Szollár és Molnár cég úgy Jalvác és Heisler javára 398 K, 52 K, 287 K 77 f., 422 K 32 fill. és 1200 kor. és járuléai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 3312 kor. becsült 1 cséplőszekrény, 1 négy ló erejt gómozdony, 1 tizedes mérleg súlyokkal, 1 szerzőmóda szijakkal és szerzőszámokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1908. V. 982/4, 1277/5, 301/9 909. V. 647/4 számú végzése folytán 398 K 52 f., 287 K 77 f., 422 K 32 f. és 1200 K tökéketelés és járuléai erejéig Kiskanizsán (Homokmáram-utca 18. sz. háznál) leendő eszközlésre 1910. évi január hó 29. napjának délelőtt 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-a értelmében közpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsúron alul is el fognak adni. A mennyiben az elővörözendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t. c. 120. §-a és a v. h. n. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykanizsán, 1910. évi Január 16-án.

Maximovits György
kir. bírósági végrehajtó.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régnak bizonyult háziasszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közsvénynél, oszúnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doboza van csomagolva. Ára üvegekben K. 80, K. 1.40 és K. 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlán”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

MEGHIVÓ.**A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán**

1910. évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja

IV-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1909. évről.
  2. Az 1909. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség hova fordítása iránti határozat és a felmentvény megadása.
  3. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
  4. Az intézet hivatalos lapjának kijelölése.
  5. Öt igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása. (Az alapszabályok 28. §-a értelmében kilépnek Heltai József, Hlatkó János, Imler József, Dr. Kreisler József, és Leitner József, akik újból választhatók.)
  6. Öt felügyelő-bizottsági tagnak egy évre való megválasztása.
- Nagykanizsán, 1910. január hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Jegyzet: Az alapszabályok 17. §-a értelmében, a közgyűlésen azon részvényes bir szavazati joggal, kinek részvénye a közgyűlés napját megelőzőleg három hónappal már nevére iratott s részvényét 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál felmutatja. A részvények felmutatásáról elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

TARTOZIK.**MÉRLEG SZÁMLA.****KÖVETEL.**

	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztár	73 298	30			Alaptőke	400.000	—		
Oszták-magyar bank giro	89.164	62			folyó évi részvény kibocsátás	400.000	—	800 000	—
Postatakarékpénztár	434	05	162 896	97	Tartalékalap*)			32.368	96
Szervezési költség leírás	K 1.000				Külön tartalékalap			3.000	—
Felszerelés leírás	K 7.000		6 000	—	Nyugdíjalap**)			3.483	20
Értékpapír:					Hitelezők			265.555	72
4000 k. n. é. 4%-os m. kor. jár. á 91 K	3.640	—			Betét			824.447	50
2 drb M. pénztár kp. hbank részv. á 1000 K	2.000	—			Fel nem vett osztalék			275	—
4 drb M. jelz hbank kv. nyer. kötv. á 130 K	520	—			Visszleszámított váltó			1.252.772	52
4 drb Pesti hazai l. tkptr. nyer. kötv. á 110 K	440	—			Átmenő tételek:				
2 drb „Zala” hírlap. és ny. részv. á 100 K	200	—	6.800	—	függő betét-kamatadó			1.719	70
Kötvény-kölesön			6.795	19	felügyelő-bizottsági tiszteletdíj			1.000	—
Adós fedezet mellett s pénztár-nél elhelyezve			478.900	—	előre beszédet váltó kamatok	25.836	15		
Váltótárcsa leírás	K 2.025.68				előre beszédett jelzálog kamatok	2.512	66	28 348	81
Jelzálogilag birtosított váltók	K 225		336.765	18	Egyenleg mint tiszta nyereség:				
Főügynökség					a) áthozat 1908 évről	3 379	31		
Kézizálog					b) folyó évi nyereség	33 652	02	37 031	33
Jelzálog									
Különfélék									
Átmenő tételek:									
hátralékos kézizálog kamat	1.968	96							
előre fizetett visszleszámítási kamat	8 602	50	10.571	46					
			3.250.002	74				3.250.002	74

Kelt Nagykanizsán, 1909. december 31-én.

Remete Géza s. k.
elnök.Dénes Lajos s. k.
helyettes-elnök.Rosenberg Richárd s. k.
helyettes-elnök.Gellért Henrik s. k.
ügyvezető-igazgató.

Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk, az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlítottuk és azokkal mindenben megegyezőnek találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1910. január 15-én.

Dr. Rosenberg Mór s. k.
felügyelőbiz. elnök.Barta Lajos s. k.
felügyelőbiz. tag.Ötvös Emil s. k.
felügyelőbiz. tag.Plachi Jenő s. k.
felügyelőbiz. tag.Steiner Zsigmond s. k.
felügyelőbiz. tag.

MEGHIVÓ.

A nagykanizsai takarékpénztár részvény-társaság

1910. évi február hó 13-án d. e. 10^{1/2} órakor tartandja saját helyiségében

65-İK ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

TANÁCSKOZÁSI TÁRGYAK SORRENDJE:

1. Igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések.

2. A mérleg előterjesztése, az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése felett határozat hozatal.

3. A hivatalos közlöny kijelölése.

4. Az alapszabályok 25., 27. és 43. §§-ai értelmében kilépő dr. Fábán Zsigmond alelnök, Blau Lajos, ujnépi Elek Géza, Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác és Rosenfeld József igazgatósági tagok helyett, alelnök és 8 igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra, dr. Rothschild Jakab, dr. Schwarz Adolf, Goldhammer Károly és Heimler József felügyelő bizottsági tagok helyett 4 felügyelő bizottsági tagnak 1 évi időtartamra leendő megválasztása. A kilépő tagok újra megválaszthatók.

5. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. cz. részvényesek figyelmeztetnek, miszerint szavazó-lapjaikat 1910. évi február hó 12-ik napján délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig az intézet helyiségében személyesen vagy meghatalmazás alapján átvehetik.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratott.

Hein Márton

Székesfehérvári hangszerkészítő, Schunda Venczel József tanítványa

**kitünő, kiállításokon magas ér-
mekkel díjazott czimbalmainak
raktára:**

Ifj. Wajdits József hangszerkereskedésében van.

===== Eredeti gyári árak. =====

Eladás részletfizetésre is.

10 évi jótállás.

MEGHIVÓ.

A Kotori Takarékpénztár Részvénytársaság

tizenhatalmadik

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1910. február hó 6-án d. u. 2 órakor üzemhelyiségében tartandja, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
2. Az évi zármérleg és eredményszámja bemutatása, valamint az osztalék megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelőség részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.
5. Esetleges indítványok tárgyalása.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvel
mindenütt kapható.

Szén.

Teljes waggonrakományokban, bármely állomásra elsőrangú fűtőanyagot szállít **FLEISCHER** és **BOLGÁR** cég szén és pirszén nagykereskedők a Bielitz Bialaer Escomte und Wechsel-Bank magyarországi központi elárúsító irodája. Budapest, V., Akadémia-utca 11. Telefon: 227. — 150—49.

Kösz.

Antracit.

Kovácszén.

Legelősebb és legjobb hatású Hashajtó.

(Neustein Erzsébet-Pilulái)

felülmúlja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkotórésztől a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletetést szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér egy tekeres 8 dobozzal tehát 120 pillulával 2 korona. A pénz előre beküldése mellett bérmentve.

ÓVANI! Utánzatoktól óvakodjunk, Neustein Fülöp hashajtó piluláit tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzet Szent Lipót védjegye és Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keres. törvény által védett csomagcégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza, Sz. Lipóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Nagykanizsán: Reik Gyula, Belus Lajos, Práger Béla és Szabó Antal gyógyszerészeknél.

Oh jaji!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

Egger mellpasztillai

Az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fű és széküldés raktár:

„NADOR“

Megfejt ez az átgondozott köhögés! Gyógyszertár Egger mellpasztilla Budapest, VI., Váci-körút 17. csakhamar meggyógyított

Kapható Nagykanizsán: Szabó Albert, Belus Lajos, Práger Béla, Reik Gyula és Csáktornyán: Potó Jenő gyógyszerházakban.

HIRDESSEN

A ZALAI KÖZLÖNY-BEN.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

Minden jobb üzletben kapható. Hochsinger testvérek Budapest.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirakásban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamogye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-** cigaretta-papírt, vagy füvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévutra** vezetni.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Társadalmi gyermekvédelem.

Züllött gyermekek internátusa.

Anyaothton — Gyermekórház.

A legmagasztosabb szocialis intézmény kétségkívül az elhagyott gyermekek védelméről szóló intézkedés. Az egész kontinensen fel-tűnést keltett annak nagy jelentősége és külföldi-szaktekintélyek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak annak idején, annak kitűnő szervezetéről. Minthogy azonban a gyermekvédelem a társadalmat veszi igénybe és mert ennek egyes hasonló célu intézkedései kiegészítésül szolgálnak az állam gyermekvédő gondoskodásának, azért mint már máskor is tettük, most is a legnagyobb szeretettel foglalkozunk azokkal a tervezgetésekkel, melyeket városunk humánus lelkü intézői felszínre vetettek, hogy a sok közül egyet megvalósítsanak.

Mindenekelőtt tisztába kell jönnünk azzal, hogy mit nyújt az állam a gyermekvédelem szempontjából, mert csak akkor láthatjuk tisztán, milyen kiegészítő munka vár e tekintetben Nagykanizsa társadalmára.

A gyermekvédő törvény értelmében minden elhagyott gyermek jelentkezhetik a rendőrhatalóságnál, akár törvényes, akár törvénytelen legyen is. Vagy a szülő, ha gyermekét nem tudja eltartani, gondozni, szintén jelentkezhetik gyermeke érdekében a rendőrhatalóságnál. Ez bejelenti az állami gyermekmenhely teleporvósánál, aki minden további tudakozódás nélkül utijegyet ad az ilyen gyermeknek és felküldi Szombathelyre a gyermekmenhely igazgató főorvosához, aki a gyermek elhelyezéséről azonnal gondoskodik, akár van a gyermeknek erre igénye, akár nincs. Természetesen, ha Kanizsára küldik vissza, akkor az itteni teleporvos Schwarz Károly dr. intézkedik az elhelyezésről. Csak azután indítja meg az eljárást a gyámhatóság, az árvaszék abból a szempontból, tényleg elhagyott-e a gyermek, vagy nem. Elhagyottnak akkor nyilvánítják, ha szülei nem tudják eltartani, ha vagyontalan árva, vagy ha züllött családi környezetben van. Ezen a címen, amint látjuk az összes kóbor cigány-gyermekek, elhagyottnak lehet nyilvánítani és állami gondozásba lehet venni.

Az átvett gyermekeket a teleporvos tápszülőknak adja ki; olyanoknak, kiket a község előljárósága ilyenekül alkalmasoknak tart és a nevelésre önként vállalkoznak. Egy csecsemő után 10—12 koronát, 5—10 éves gyermekért 8—10 K-át, 10—15 évesért 8 koronát fizetnek havonként. Rubázatban, iskolaszerekben szintén részesítik a gyermekeket. Megjegyezzük, hogy az állam csak a gyermek 7-ik évéig viseli a terhet, azontul szintén állami gondozás, fel-

ügyeletben tartja, de a költséget az illetékes községek viselik, vagy ha fizetőképes szülők vannak, azok. Ha a csecsemő anyja alkalmas arra, hogy gyermekét egészséges anyatejjel táplálja, akkor gyermekével együtt utaltatik a menhelybe és együtt adnak át tápszülőknak. Ilyenért 9 hónapon át havi 18 K tartás díjat fizetnek. Mivel az ilyen anyja a ház körül nagyon sok munkát végezhet, szívesen fogadják magukhoz gyermekével együtt.

Amint látjuk ezekből az idegen gondozásra szorult gyermekek az állam intézkedéséből teljesen el vannak látva életüknek 15. évéig. Ennélfogva az u. n. árvaházak teljesen fölöslegessé váltak és nem is állít ma már se az állam, se a községek, ha csak valami bőkezű adakozó direkt ily célra nem ajándékoz kellő alapítványt.

Az a kérdés már most, miféle kötelessége van a társadalomnak a gyermekvédelem szempontjából az állammal karöltve? Vannak gyermekek, kik szüleik terheltsége miatt, tápszülei züllöttsége vagy rossz hajlamuk miatt könnyen züllésnek indulnak. Ezeket a gyermekeket a gyermekmenhelyi könyvelés 60000-en felül számozza. E hatvan ezres gyermekek felügyeletéről gondoskodhatik a társadalom, ha azokat szigorú felügyeletű és testi munkát megkövetelő internátusban gyűjti őket össze, hol a preventív eljárás megmenti őket a társadalmi életnek. A gyermekvédő liga így siet segítségére az államnak.

Egy másik nagyon hasznos intézmény volna az anyaothton, ahol 15—20—30 gyermekmenhelybe utalt anyának internátusi elhelyezéséről történnék gondoskodás. Ezek a saját gyermekeik mellett még más, a menhely kötelekébe tartozó csecsemőt is részesítenék anyatejben és így e gyermekek egészséges felnevelése biztosítva volna. Az anyák itt különböző háziiparral foglalkoznának úgy, hogy az államtól fizetett havi 18 K-ák és az iparcikkek értékesítése fedezné az anyaothton költségeinek tekintélyes részét, csak a lakás és felügyelet kiadásai terhelnék a város társadalmát.

Nehogy pedig valaki azt higgye, hogy a menhely egy óriási épület, hol száz meg száz gyerek van elhelyezve és mindenféle iskolahelyisége, meg foglalkoztató műhelye van, sietünk kijelenteni, hogy a menhely 3—4 szobából álló hivatal, ahol a gyermekek fentebb előadott kihelyezéséről intézkedik. Mert minek állítana nekik külön iskolákat, mikor a meglévő állami és községi iskolákban szépen költségnélkül elhelyezhetők. Nagykanizsán jelenleg 360 ilyen gyermek van, több mint Szombathelyen. De éppen, mert városunkban a gyermekek száma ennyi elhagyott gyermekkel szaporodott, nagyon természetes, hogy a gyermekegészségügyi

viszonyokra ez fontos behatással van. Mert e gyermekek a társadalom legszegényebb házaiban kapnak elhelyezést, hol a lakás és élelmi viszonyok a legkedvezőtlenebbek szoktak lenni, ennélfogva szerintünk égető fontosságú egy gyermekórházosztály létesítése, mely a meglévő gyermekvédelmi intézmény mellett legmértőbben állhat meg. Hogy ezt különállóan létesítené-e a város, vagy a közsöbön levő kórház kibővítésénél akarja-e figyelmére méltatni, az az ügyre nézve egyforma.

És ha tekintetbe veszi Nagykanizsa városa, hogy elvégre nem csak az elhagyott gyermekek egészségeért hozhat áldozatot, hanem szegény polgárainak gyermekeit is kötelessége megvédeni, akkor a legszebb gyermekvédő intézmény egy ilyen kórház létesítése volna. Talán a tuberkulózis per-centje is alább szállna e gondoskodással.

A munkáskéz értéke.

Brüsszelből érdekes és megszívlelésre érdemes hírt hoz a táviró. Egy Charles nevű jureti üveg munkásnak nemrég levágta karját az államvasutak egy mozdonyra. A munkás kártérítési pert indított az állam ellen s amivel be tudta igazolni, hogy havonként 600 frankot, vagyis közel 500 koronát keresett a keze munkájával, a charleroi-i törvényszék 105,084 frank kártérítést ítél meg Charlesnak. Belgiumban tehát a munkás karjának értékét 100,000 frankra becsülik.

Hogy ezt a jelentőséges hírt egész valójában megértsük, tudnunk kell, hogy Belgiumban csaknem hibetetlenül virágzik az üvegipar s az ezen a téren működő munkások nagyon szépen keresnek. Még tíz évvel ezelőtt nem volt ritka az olyan munkás, aki 1200—1800 frankot keresett havonként. Ezek a munkások — hisz tehetik — uri módon is éltek s a pezsgős vacsorák, költséges kalandok épen nem tartoztak a nagy ritkaságok közé a munkásvilágban. Azóta az üvegfüvő iparban is teret foglaltak a gépek, ami a munkabér leszállítását vonta szükségkép maga után. Mindazonáltal még ma is nagy azoknak a munkásoknak a száma, akiknek havi keresete eléri, sőt meghaladja a 600 frankot.

Belgiumban különben hozzá vannak szokva a magas munkabérekhez s a fenti hír legfeljebb a mi munkaadóinkat fogja kellemetlenül érinteni, akik bizonyára luddbörösen gondolnak arra, hogy a munkabér emelkedésének s a munkásköz megbecsülésének kor-zaka nálunk is elérkezhetik.

Kötség sem férhet hozzá, hogy a világ fordulásán etikai szempontból csak örülni lehet. Régi igazság, hogy a hatalmasok, a gazdagok jólétét a munkások ezrei teremtik meg. Ezt eddig nem igen vették fontolóra sem az egyik, sem a másik oldalon. Sőt az egyiknek még most is közel-lábbal tiltakoznak az ilyenmű felfogás ellen s ügyész után kiabálnak, ha valaki ily „tévtanokat” mer hirdetni. A másik oldalon — évezredes keserű tapasztalatok

s a maguk kárán — rájöttek erre az igazságra s immár elég nyomatékosan, hirdetni is merik.

Nálunk, ahol nagyon sokan vissza szeretnék állítani a jobbság intézményét, a dzsentri és lateinergő országában még sokáig nem fogják értéke szerint megbecsülni a munkáskezet, sem pedig azt amit ez jelképez, a munkát. Sem az anyagi, sem a szellemi munkát. Hisz nálunk még ma is az a legbecsültebb, a legelőkelőbb foglalkozás, ha valaki őseitől rámaradt birtokainak jövedelméből él meg s abból uraskodik. Hisz nálunk még ma is nemesek a keze munkájából élő munkást, hanem a szellemi munkást, a „Scribler“-t is megretik és lenézik!

Ebben rejlik tehát a külföldről érkezett hír horribilis jelentősége. Megtanulhatjuk belőle, hogy virágzó, művelt s jólétek örvendő államokban mekkora értéket tulajdonítanak egyetlen munkáskeznek. Sőt ebben a törvényszéki ítéletben, mely az államot kötelezi kártérítésre, benne van annak elismerése is, hogy az állam virágzása és jóléte egyenesen a munkáskeznek köszönhető.

A sok ezernyi munkáskez, sok milliányi érték, melyet meg kell becsülni s meg kell védeni minden elfenséges támadás ellen!

Megnyitott a munkás-gimnázium.

— Saját tudósítónktól. —

Azok a disszonans hangok, melyek a munkás-gimnázium hívei közé szórattak nem tudták megakadályozni annak létesítését. Most már jelenthetjük, hogy tényleg megalakult és tegnap este 8 órakor — a hivatalos megnyitása megtörtént — A megnyitásnál jelen volt Kováts Antal igazgató, Divényi Gyula H. igazgató, Balog Dezső, Steiner Albert és Fodor Aladár dr. tanárok; továbbá Bun Samu felső keresk isk. igazgató, Muraközy Lajos ipartestület jegyző Mitró János. Kováts Antal igazgató örömeinek adott kifejezést, hogy a szép intézményt, melyet államférfiak és nemzetgazdák egyaránt fontosnak hirdetnek megnyitott. Szellemi javakat akar nyújtani minden mellékgondolat nélkül. Komoly munka fog itt folyni, mert oly férfiak vállalták el a tanítást, kik hivatásukat kellőképp felfogják. A hallgatókon van tehát a sor hogy megragadják az alkalmat, hogy a tudomány üdítő forrásából merítsenek. Üdvözi a vendégeket, a tanárokat, a hallgatóságot és köszönetet mond Nagykanizsa városnak a támogatásért és az izr. iskolaszékeknek, hogy a tautermet a munkás-gimnázium rendelkezésére bocsátotta. Ezzel az iskolát megnyitja és átadja rendeltetésének.

Ezután felolvasta azokat legszükségesebb rendszabályokat, melyeknek szigorú megtartására a hallgatóknak az eredményes munka érdekében feltétlenül szüksége van. Ezzel azután az alaki dolgok elvégzették és Divényi Gyula tanár az órák hátralevő részét a magyar nyelvtan ismeretének felfrissítésére fordította. Előadása oly élénk közvetlenséggel hatott a hallgatóságra, hogy szinte együtt gondolkodtak és dolgoztak a professzorral.

Az előadások csak a gyakorlati élet szükségleteit fogják szolgálni minden fölösleges elmélet elcsik. Ami természetes is és egy pillanatig se volt másképp tervezve a munkás-gimnázium.

Örömmel tapasztaltuk, hogy ez a hallgatóság, mely mintegy 120—130 tagot számlált egy intelligens testület hatását tette reánk és a tanári testületre. Viselkedése a legkorektebb volt. Ezek az ifjak az élet emberei, akik a kínálkozó alkalmat felhasználják, hogy máris szép ismereteiket gyarapítsák. Ezt azért is jegyezzük meg, mert az előadó tanárok ezen az értelmi fokon fogják tanításukat folytatni.

Kedden Fodor dr. tart egészségügyi órát, szerdán Divényi tanár magyar órát, csütörtökön Steiner tanár számtant, pénteken Balog tanár földrajzot.

HIREK.

— A Deák Ferenc ösztöndíj alapszabályai. A m. é. szept. 13-án tartott vármegyei közgyűlésen nézeteltérés merült fel a tekintetben, hogy az ösztöndíj a már érejtéselt teti, de még valamely fősikolába be nem iratkozott pályázónak adományozható-e, vagy csak olyan fősikolai hallgatóknak, kik előmenetelüket lecke-könyvvel tudják igazolni. Az alapszabályok módosítására akkor egy bizottság küldetett ki, melynek javaslatait az 1909. évi dec. 13-iki közgyűlés határozata emelte a következőképp: „Olyan zalamegyei illetőségű szegényebb sorsu jó tanuló és jó erkölcsi magaviseletű fősikolai (budapesti és kolozsvári m. kir. tudomány egyetemek, a m. kir. József műegyetem és a hazai jogakadémia), a hazai gazdasági, erdészeti és bányászati akadémiák) tanulónak adományozható, aki fősikolai bizonyítvánnyal (lecke-könyvvel) igazolja, hogy a fősikolára jó előmenetelt tett.“ E véghatározat ellen a vármegye alispánjánál 15 napon belül felebezésnek van helye.

— A P. E. közgyűlése. A nagykanizsai Polgári Egylet folyó évi február 2-án d. e. 11 órakor saját helyiségében tartja 74-ik évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés 1909. évről. 2. Zárszámadás, vagyonkimutatás, 19.0-ik évi költségvetés előterjesztése, ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása. 3. Kötvények kisorsolása. 4. Elnök, alelnök, tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság megválasztása. 5. Indítványok.

— Nőegyleteink az elhagyott gyermekekért. Mint rövid hírt közlik velünk hogy a keresztnyi jótékony nőegyletet 13. az izr. nőegylet pedig 10 K-át juttatott Deák Péter rendőrfőkapitányhoz a gyermekmenhely kötelekéből inasnak átlépett 1—1 gyermek felruházására. Ennek a közönséges esetnek a kulisszái mögött azonban nemesek a két nőegylet jótékonyasága vehető észre, hanem az a párhuzam buzgalom, amit Deák Péter főkapitány ur az elhagyott gyermekek érdekében saját embereszerető felkének érzelmeitől indítatva kifejt. Tudniuk kell, hogy a rendőrhatszágunk egyéb dolga sinez az államnak a gyámoltjaival, mint hogy ott jelentkezik. De a saját humánus lelke szorosabb kapcsolatot teremtett működésével az elhagyott gyermekekkel. Amint látjuk, gondoskodik az elbocsátottak felruházásával sőt elhelyezi őket iparosoknál, kereskedőknél, mint egy gondos atya. Hú segítő társa e munkában Fűredi János rendőrtiszt, ki társaságot nem ismerve szolgálja a főkapitány ur gyermekvédő intencióit. Eddig elhelyeztek Nagykanizsán 2 fiut kereskedő inasnak, 2-öt pincérnek, 2-öt pékiasznak, 1-et borbély, 1-et kalapos, 1-et cipész és 1-et szíjgyártó inasnak. Iparosaink saját érdekükért eszelekosznak, ha adandó alkalommal oda fordulnak iparos inasért.

— Hangverseny. A nagykanizsai kegyes-tanítórendi kath. főgimnázium a kegyes-tanítórendi alapítója, Calasanz Szent József tiszteletére 1910. évi február hó 2-án a Polgári Egylet nagytermében hangversenyt rendez. A hangverseny kezdete 5 1/2 órakor. Helyárak: Páloly 6 korona, ülőhely I—IV. sorig 1 kor., a többi sor 70 fill., állóhely 50 fillér. Műsor: 1. Nyitány a La gazza ladra c. operából. Rossini-től Előadja a főgimn. zenekar. 2. Emlékezés Calasanz Szent Józsepre. Divényi Gyulától. Szavajla Csányi László VII. o. t. 3. O Pater parvulorum. Zsaskovszky F.-től. Előadja a főgimn. énekkar. 4. Les sept dernières paroles de Jésus Christ. Vonósnygyes. (Bevezetés és I. Sonata.) Haydn-tól. Előadja Sauermann Béla VIII. o. t. (1. hegedű). Krisch Mátyás VIII. o. t. (2. hegedű), Lenk Antal VIII. o. t. (mely hegedű) és Laubhaimer Alán VII. o. t. (gordonka). 5. Calasanz Szent József, mint a lemondás hőse. Felolvassa Kováts Antal főgimn. tanár. 6. Ima a hazáért a József és testvérei c. operából. Nyole szólamu kettős kar. Mehaltól. Előadja a főgimn. férfi- és gyermekek. 7. Potpourri a Loheng c. operából Wagner R.-től. Előadja a főgimn. zenekar. 8. Sz. Imre ravatala Melodráma vegyeskar betéttel. Szepessy Lászlótól. Zenéje Lányi Ernőtől. Szavajla Oskó Arpád VIII. o. t. Zongorán kísérő Neumann Lajos VIII. o. t. 9. Diadalének a Makkabeus Judás c. oratoriumból. Händel F.-től. Énekl. a főgimn. gyermek- és vegyeskar.

— Közgyűlés. A nagykanizsai Első Temetkezési Egylet 19.0. évi február hó 2-án délután 3 órakor a régi gimnáziumi tornateremben tartja

XI-ik rendes évi közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Elnökség és előjáróság évi jelentése. 3. Az évi zárszámadások előterjesztése és a felmentvény megadása. 4. Egyéb indítványok, melyek a közgyűlés előtt legalább is 24 órával előbb bejelentendők.

— Modern reklámeszköz. Budapestén élelmes és ügyes hirdetési vállalat alakult. Városunkban is el fog helyezni kettőt. Egyiket a vasúti peronon, a másikat a Korona kávéházban. Egy Edison-féle villamos óramű ez mely egy üveglapra szinesen és fényesen vetíti oda egy más után a belé helyezett cégek reklámjait. Egy-egy cég neve addig látszik, míg el lehet olvasni, azután következik a másik; mikor így a körülbelül 30 cég leforgott, elulról kezdődik az érdekes játék. Minden megyében csak az illető megyének iparos és kereskedői cégei találhatnak elhelyezést.

— Bacher Vilmos dr. ünneplése. A budapesti rabbiszeminárium tudós rektorát születésének 60. évfordulója alkalmával fényes ünneplésben részesítette a fősikola tanári kara. Ez ünnepe alkalmával Neumann Ede dr. nagykanizsai főbíró a volt tanítványok nevében ékes beszéddel üdvözölte a híres tanárt és 2500 K-ás alapítványról szóló iratot nyújtott át neki Neumann Ede dr. a rabbiszemináriumnak elsőnek kikerült tanítványa.

— Budapest tündérekertje a Rákóczi-uton levő és Grosz Odón tulajdonát képező Ostendekávéház. A maga nemében valódi exotikum. Egy fényes, nagy terem tükörfalakkal keleti szőnyegekkel dusan megrakva. A kávéházi hideg ételek a francia szakácsművészek munkái, a borok és valódi francia liquerök. Bel és külföldi lapok a világ minden részéről állnak az olvasó-publikum rendelkezésére. Esténként az egész kontinensen előnyösen ismert közös Vörös Miksa hírnöves cigányzenekarnak meghallgatására a legfényesebb elite-közönség tölti meg szorongásig a kávéház ragyogó termeit.

— Új üstökös. Hétfőn este 6 és 7 óra között a nyugoti láthatáron új üstökös jelent meg. A második üstökös johannesburgi üstökös néven ismerik, mert állítólag ott fedezték fel először. Igen közel van a horizonthoz, azért csak rövid ideig látható, körülbelül 30—40 percig. Az üstökösnek igen fényes magja és teljesen kifejlesztett csóvája van, a mely még az erős holdfényben is jól látható szabad szemmel. Igen sok bámulója volt a ritka jövevénynek, különösen az ifjúság esodálkozott rajta. Minden este várják feltűnését, de a sötét, terhes felhők elfedik azt a kíváncsi szemek elől.

— Új postagynökségek. Zalavármegye területén fekvő Molnári községben, Molnári elnevezéssel, valamint Talliándörög elnevezéssel 1910. évi január hó 16-án postagynökség lépett életbe. A nevezett új postagynökségek bárholva szóló levélpostai küldemények, továbbá eskis a belföldre, Ausztriába, Bosznia és Hercegovina, valamint Németországba szóló 1000 K értékű meg nem haladó pénzt és csomag küldemények felvételével, leadásával és utalványok nemkülönbön postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével vannak megbízva. A postagynökségnél takaré- és elchebetélt csak 1000 korona erejéig fogadtatik el. A Molnári postagynökség összeköttetését a Murakeresztur és Bánok-Szát György között közlekedő egyfogatúkoszi küldőné járát utján nyeri. A Talliándörögdi postagynökség összeköttetését pedig Talliándörögdről Kapolcra naponként közlekedő gyalog küldőncjárt eszközi.

Szóló-oltvány,

szóló vesszéről és borrhól nagy képes árjegyzőket

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki Címét tudja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szólótelepítést s emellett sok szólókép van benne. Szólóoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőköl. a világhírű Delawaréból állandóan több millió készlet eladó, olesó ár mellett Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: Szűcs Sándor fia, szólótelepe,

Bihardiószeg.

— **Coriolanes nem megy a forumra.** A nagykanizsai kir. törvénytörvények betöltendő kereskedelmi ülnöki tisztiségére a kereskedői közvélemény, sőt a társadalomnak más előkelő osztálya is Grünhut Henrik gabona nagykereskedőt jelölte. Szinte azt lehetett hinni, hogy kiváló egyénisége lehetővé tenné tisztségét minden más jelölttel. Már a kereskedői fórumnál fogva sem a dolog nem úgy történt; és mindig akadnak emberek, kik minden méltóságban saját ön bálványukat akarják látni. Ilyenek érdekében korteskedés, kilincselés indult meg a kereskedői fórumon. De a modern Coriolanus elegendőnek tartja eddigi közérdekű munkásságát, hogy polgártársai bizalmukkal megajándékozzák. A modern Coriolanus a consuli méltóságot nem akarja kikölnöki; nem megy a forumra, hogy a közért vívott harcokban megédesített tőgáját és megszabtott mellét és karjait ott a felséges nép előtt fitogtassa. A plebejusok úgy is tudják, hogy ezek a sebek nem kapaszkodás közben ejtették Coriolanuson.

— **Orvvadász támadása.** Gozdán Bódi ismerős alak a rendőrségen, már komoly ügyben is állott a bíróság előtt, de a kiállott büntetés nem javított rajta. A mai napon Sebestény Lajos kir. tanácsos, mint a helybeli vadásztársaság elnöke jelentést tett a rendőrkapitányi hivatalban, hogy Szántó János erdőőr tegnap orvvadászaton érte Gozdán Bódit egy előtte ismeretlen társával. Mikor az erdőőr meglátta odakiállt neki, hogy majd elbánik vele, mert emberhalál nyomja Szántó lelkiismeretét. Ugyanis a buzgó erdőőr egy izben önvédelemből lelőtt egy orvvadászt. Ez ügyben a törvénytörvények felmentő ítéletet hozott rája nézve. Gozdán a beszéd után Szántóra lépett, de bár a serétek arra felé vágódtak, nem talált egy sem. Gozdánál és társánál egy-egy nyul is volt. A velők levő kutyát is ismerte látásból a Szántó. A rendőrség ez ügyben az eljárást megindította.

— **Bolti tűz.** Ma d. u. 2 óra után nagy riadalom volt a Csengeri-úton. Weisz Mór kereskedő sében ugylátszik vigyázatlanul eldobott égő gyufa következtében tűz támadt, mely csakhamar megemésztette a boltban felhalmozott árukat és berendezést. Amit a tűz meg nem emésztett, az használhatatlan lett a füst és víz miatt. A kár mintegy 10 ezer korona. Biztosítva volt a Magyar Francia biztosító társaságnál.

— **Katonai távirók és távbeszélők védelme.** A katonai táviró- és telefonvezetékek — különösen nagyobb hadgyakorlatok alkalmával — gyakran megrongáltattak. Ezért a belügyminiszter értesíti a törvényhatóságokat megfelelő eljárás céljából, hogy a katonai táviró- és telefonvezetékek szintén az állam védelme alatt állanak. Így tehát azok megrongálóra ugyanazon büntető határozatok érvényesek, melyek az állami berendezések megrongálással szemben alkalmazhatók.

— **Eltűnt leány.** Zöllött erkő'esi viszonyok, munkától való irtózás és a cifrázkodási hajlam gyakran kergei világgá a szebb életet remélő tapasztalatlan leányt. Szinte állandó rovatot lehetne ez esetek neki nyitni. A Teloki-úton lakó K. J. lakos jelentette legutóbb a rendőrségen, hogy 17 éves leánya már f. hó 22-én szó nélkül elhagyta a szülei házat és azóta nem tért vissza. Az aggódó anya leányának közözését kérte.

— **Lopás Kiskomáromban.** Rafay József 70 éves kiskomáromi szíjgyártó csak maga lakik házában, lévén özvegy ember. F. hó 15-án délután fél hat órakor elment a faluban lakó Géza nevű fiához, a szobát meg rendezés bezárta, amint illik. Mikor egy fél óra múlva hazament arra kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy valaki ablakát betörte azon bemászott és a zárt szekrény kulcsait az éjjeli szekrényben megtalálva felnyitotta és onnan 100 korona készpénzt ellopott. A tettesek még ugyan nem kerültek kézre, de a csendőrség már biztos nyomon van és így elfogatásuk rövid idő kérdése.

— **Éber éjjeli őrök.** A falura mindig kettőn vigyáznak, a jó Isten meg a baktér. Hanem a baktér sokkal jobban bizik Isten őrök szemében, mint a magában. Azért hát néha nyugodtan hunyja le szempilláit, nagy bizalommal lévén menyeje kollégájában. A szentpéterföldi éjjeli őrök is (Pallós és Szakter István) így fogták fel a dolgot. Mikor a csendőrség jártak keltek éjjel a faluban, nem akadtak ő kelmékre. Nem ám mert jó izben aludtak otthon az ágyban, annak rendje módja szerint nekivetkőzve. Nem is védelmezték magukat a gyengédelen csendőrség előtt, akik nyugodt álmukból fel-

zavarták őket. De azért valami kis büntetést rájuk mérnek a tulságos bizalomnak miatta.

— **Pásztorj es. es kir. udvari szállító virágkereskedése,** Budapest, VIII. Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Szárászón (Somogy-megye) 30 hektoliter igen jó minőségű 1909 évi termés — Balatonmelléki — fehér bor jutányos árt eladó.**

Tudakozódhatni lehet Szárászón, Stráner Andornál.

— **Majorgazda,** ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, szorgalmas és megbízható f. évi április hó 24-ére állást keres. Cim Kutó József, Tusképuszta, p. Becsehely.

Tulságos követség mindenkinek kellemetlen s minden elhízott embernek az a legfőbb vágya, hogy lefogjon. Ez azonban az egészség gyengítése nélkül csakis úgy érhető el, ha a beteg mindeu reggel éhgyomorra körülbelül egy pohárnyi valódi **Ferencz József-keserűvizet** iszik. Gyakran már 3-4 heti használat után meg lesz az eredmény. A zsirtömegek nyomtalanul eltűnnek, a nélkül, hogy az életrendet a legkevésbé is meg kellene változtatni. Ha azonban a beteg az ásvány-vízivás után még egy félóraí sétát is tesz, az eredmény még gyorsabban fog mutatkozni. A Ferencz József-keserűvízforrások igazgatósága Budapestben van.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona-üzlet.

Az utolsó napok időjárása által az utak még járhatatlanabbakká váltak és így a hozatalok a minimura redukálódtak. A feneketlen utak ma már olyan akadályt képeznek, hogy az e miatt támadó zavarok és kellemetlenségek (áru elmaradása, nem teljesíthető szállítások) érzékeny károkat okoznak a gabonakereskedelemben. Ezek a tünetek természetesen csak fokozzák az üzlettelenséget, mely általánosan megnyilvánul. Az árak előző heti jegyzéseink óta — e hét első két napján a fagy következtében némileg emelkedtek, de most ismét mindenben az előző számunkban jegyzett számok kerültek felszínre.

Uj igazgatósági tagok. A Nagykanizsai Takarékpénztár r. t. lapunk mult számában közölt közgyűlési meghívójából azt látjuk, hogy a sorrend szerint kilépő 6 igazgatósági tag helyett 8 igazgatósági tagot választanak. Ebből kitűnik, hogy az igazgatósági tagok létszámát kettővel emelik. Mint értesülünk, dr. Schwarz Adolf ügyvéd és Szanweber József magánzó kerülnek be uj tagokként az igazgatóságba, míg dr. Schwarz megválasztása folytán megüresedett felügyelő bizottsági tagságra Friedl Ödön dr. ügyvédet fogják megválasztani

Tisztviselő ügy. A Nagykanizsai Takarékpénztár pénztárosi állása Eisinger Henrik halálával tudvalevőleg megüresedett. Jó forrásból vett értesülések szerint, az intézet igazgatósága nem szervez külön pénztárosi állást, hanem ezt az intézet tisztviselői felváltva fogják betölteni. Az Osztrák-magyar bankban már évek óta e gyakorlatot követik.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvegy
mindenütt kapható.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olesó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

a lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál-m.)

ahol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok bor- és esemesefajok valamint amerikai sima és gyökeres szőlő vesszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolesőbb arban kaphatók Szőlőlugosnak külön e célra választott fajok. — Gyümölcsfa- és rózsáoltványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy:

A küldött oltványokkal teljesen meg vagyok elégedve. A kedvező időjárás mellett igen szépen megeregedtek az elmaradottak száma 1-2%-nál többre nem tehető. Fajtisztázásról ezidő szerint még nem nyilatkozhatom.

Tisztelettel Dr. Gróf Arpád
Szeged, 1909. július 10. ügyvéd.

Egy okos fej

nem használ mást, mint

Dr. Oetker sütőporát,

mely a legjobb, legfőkételesebb, orvosoktól ajánlott élesztő pótlék.

E präparatum 12 filléres csomagokban kapható bármely élelmiszer-, drogéria és egyéb kereskedésekben és 1/2 Kg. liszt erjesztéséhez elegendő. Milliószor bevált Kalácsokhoz süteményekhez és tészta-ételekhez való receptek ugyanott ingyen kaphatók.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt feltétl. elcsorédu fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

Sötányfák, Diszcsorjók, Tülevöltek, Korlósönvények, Bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok. (I. sima áru)

európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen).

Hirdessen a "ZALAI KÖZLÖNY"-ben

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,

és

Wajdits könyvkereskedés

Deák-tér

és minden bel- és külföldi

hirdetési iroda.

MEGHIVÓ.

A nagykanizsai takarékpénztár által alapított

Önsegélyző Szövetkezet

1910. évi február hó 14-én délután 3 órakor tartandja a

Nagykanizsai takarékpénztár helyiségében

13. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. o. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

TÁROYSOROZAT:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. §-a értelmében kilépő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula alelnök, dr. Mayer Ferenc, Schertz Richárd, Szedlmayer László, Blau Ottó, dr. Friedl Ödön és dr. Schwarz Adolf igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újak, esetleg azok újbóli megválasztása

Nagykanizsán, 1910. január hó 25-én.

Jegyzet: A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthező. Az üzletrész birtokosok könyveik felmutatása mellett szavazólapjaikat folyó évi február hó 12-én és 13-án a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirokatban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamogyó legregibb újságját, a **Zalai Közlönyt**

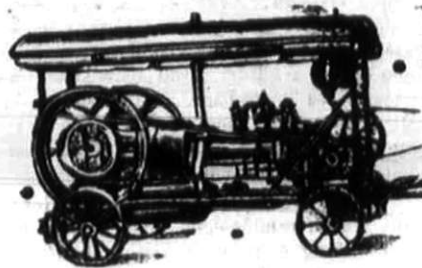
A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Molnarak! **Gazdák!** Összepak!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerűt birneves magánjáró és vontatható benzinkomobílok, magánjáró és vontatható gőzlokomobílokról. Teljes cseplőkészletek!

Benzinmotoros szotro, taapritógépek
vontatásra és magánjáró szerkezettel
Stabil benzinmotorok. Szívógástelepek.
Kellner és Schanzer
Budapest, V. ker., Aulak-utca 2. sz.
Sürgöny: „Világosság” Budapest.

**Szőlő
oltványokat**

szállít, amerikai sima és gyökeros vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságot jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldönti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**
Medgyes 89. sz. (Nagyküküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett ellenőrzött levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személységektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

ÜZLETALAPÍTÁS 1877

MILTÉNYI SÁNDOR és FIA**NAGYKANIZSA.**

Anatomiai, orthopéd és hygienikus lábbelik.

Mindennemű polgári és egyenruházati cipők és calzmák.

Sport-lábbeli különlegességek.

Királyi-ellismerés. ———— Miniszteri ellismerés.

Bzamos kiállítási éremmel kitüntetve.

Mértékül egy viselt cipő elégséges.

ÁR JEGYZÉK INGYEN.

A MILTÉNYI-cipő

minden más cipőnél jobb, a láb anatómiájának megfelelően készül, kizárólag kézi munka, elegáns kiállításban tartósságban utolérhetetlen, biztos fellépés, kényelmes járás.

Készítünk minden fajt orthopédikus s különleges cipőket és lábbelikeket. Amerikai, angol, francia s minden divatos formában raktáron megrendelésre

Hibás lábbeli, eltorzult láb.

MILTÉNYI-cipő, egészséges láb.

Hibás lábbeli, nehézkesjárás.

MILTÉNYI-cipő, kényelmes járás.

Hibás lábbeli, fájos láb.

MILTÉNYI-cipő, helyes-láb.

Ezen rajzokon bemutatjuk a helyes és helytelen lábbeli viselet közötti különbséget.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 102. — Hirdetések díjazás szerint.

Polgári kötelesség.

Akkora közönyben — úgy véljük — senki se leledzik ma, hogy a mutatkozó bizonytalanságok közepette s ahogy a haza egén sötét, viharfelhők gyülekeznek, — ne az aggodás szivszorongó érzése hatná át egész lényegét. Közállapotaink zavarosak és bizonytalanok. Évek óta tart ez az állapot a végét se láthatni.

Mi ebben a helyzetben azoknak teendője, akik a nemzettest dolgozó rétegét teszik?

A kérdéssel felelhetünk. Tovább dolgozni! Megmondotta már Thukididesz is, hogy a hazát nem a földrajzi határ teszi, hanem a polgárok munkás keze. És bármint sötétedik is a látóhatár, alighanem annak a bölcs pusztaszentornyai gányónak van igaza, aki a világ és a maga bajaira ezt a vigasztaló balszamirt osepgette: „Valahogy csak lesz, mert úgy, hogy sehogya se legyen, úgy még nem volt.” Körülbelül ez a bölcs szentencia illik a mai helyzetre is. Egy a kívánatos, egyet kell minden embernek hűségese betartani. Dolgozni.

Egy ország jóléte attól függ, hogy hány munkanapja van polgárainknak? Bizonyos, hogy egy nemzetnek külső és belső békére van szüksége, hogy a nyugodt munka alkalmait élvezhesse, de az is bizonyos, hogy míg a forumon vitás közkérdések érlelődnek és ez a lelkek nyugalma meg-háborgatja, nagy kárt aligha tehet, ameddig a munka pörölye körül emberek sereglenek.

Az ország sorsa jó és balszerencsében is attól függ, hogy mily nagy a munka tisztelete? Es e tekintetben nemzetgazdasági adatok igazolják: nincs ok a buslakodásra. Az ország szüntelen előre megy. — Nem szünetel egy ága sem a munkának. És még a legérzékenyebb ponton a pénzügyi téren sincsen az abnormitásnak komoly jelensége. Kátyus az ut, — úgy mondják — de az ország szekere csak halad. Hiszen bizonyos ez a haladás gyorsabb is lehetne, de hogy nincs stagnáció, annak is örüljünk. Nem is mondhatunk egyebet, mint amit Széchenyi nemzete jóvoltára kijelölt: dolgozni, munkálkodni. A költő próféta is. Eppen Széche-

nyiről való ódájában jósolja meg nemzetének Arany János, hogy „a legnagyobb magyar” az idők távlatában nő meg s léssen a magyarnak vezető géniusza.

Széchenyi irodalmi műveiben hirdetett ama megcsontosodott hit, hogy egy nemzet erős, független és szabad csak úgy lehet, ha fainak mindegyikét komolyan áthatja a munkaszeretet, mindinkább elfoglalja a sziveket. Látjuk is már Széchenyi tanításának gyakorlati eredményeit is. Amikor az ország sorsáról tépelődünk — hiszen ennél nincsen méltóbb tárgya a szálló gondolatnak, akármily vivásu és akármily foglalkozásu legyen a nemzet hű fia, — enyhülve és egyszermind komoly elhatározással vallja a legnagyobb magyar elvöt, de ne csak vallja, hanem kövesse is. Amint egyes ember életében vannak derűs és borús napok így váltakoznak ezek a nemzetekre nézve is. A magyar történelem azt bizonyítja, hogy ezek a borús napok nálunk olykor szinte megállapodtak. De derűben és borúban a haza fainak egy kötelesség jut: dolgozni és a jövőben bizva-bizni.

A női pályaválasztás.

Irta: Dr. Szántó Manó.

A női szervezet bereendezésénél fogva különleges szereppel bír a pályaválasztást illetőleg. A női szervezetet jellemzi a férfihez aránylagosan gyöngédebb izomrendszer, lelki tekintetben érzékenyebb kedély, idegességre inkább hajló, érzékenyebb hangulat. A női élet az asszonykodásra van teremtve.

Azonban nincs hivatás, melyet a nő ne tudna betölteni. Azon évszázados előítélet a női osztályljal szemben, mely a nőben csak az élvezet eszközt, az anyaság célját látta, rabszolga módjára alávétve a férfinak — immár megdőlt. A családi élet, az anyaság szentsége tényleg oly célok, melyek a női élet-hivatást képezik.

A nők számra nézve többen vannak; egyikök, másikuk nem mehet férjhez, tényleg kell a nőnek oly hivatást adnunk, mely értelmi képességeinek megfelel.

Légyen a nő orvos, ügyvéd, képzett kereskedő, gyógyszerész, finom iparos. Nincs pálya, amit a nő

nem töltsen be. A feminista mozgalom mindinkább tért hódít és ez helyesen van így.

Tuizásaitól eltérhetünk, ha egyszerre nem is fog a nő mindjárt megfelelni úgy mint a férfi testi alkotásánál fogva minden hivatásban: egy jövőben női generáció már inkább megtalálja megélhetése alapját bármely pályán az életviszonyok átalakulása folytán, a művelődési képesség, az anyagi viszonyok szerint. A szűk mellű nő inkább mezőgazdasági, állattenyésztési pályára lépjen; németországi példák igen biztatók e tekintetben.

Irodai pályát előnyben részesítjük szűk mellű nőnél, a varrógép előtt. A varrás hajlott testtartást követel, zárt, poros levegőben, a tuberkulózis a varró-nők között. Terhelt ideges családból származó nő, — ideges nő ne lépjen értelmi pályákra, sok tanulással van ez összekötve; az idegzet kimerül.

Az idegességnak, a neurastheniának a férfiak között is sok az áldozata ma már, idegességre sokkal hajlékonyabb női szervezet korábban fog az idegesség rabja lenni.

Elmebajokkal terhelt családból származó nőnek semmi esetre sem engednem meg az értelmi pályára való lépést. Ne gyerekes vágyak, titulus — vágyigye a nőt az értelmi pályára, — komoly átérés azon hivatásnak, melyet választ, komoly képesség nyújtása annak, hogy könnyen tud magasabb elvont fogalmakat magáévá tenni, erőltetés nélkül tud tanulni. Ellenkezőleg, idegesség, hysteria lesz a jövője.

A női szervezet agyrendszere alapján bármely pályára alkalmas; a legzebb hivatása azonban az asszonykodás, — az anyaság. A műveltség megszerzése csak előmozdítja a női tökéletesedést; — minden pálya álljon nyitva a nőnek, szüksége lehet erre az anyának a jövőben, hogy ha gyermekéről és magáról kell gondoskodnia majdan, férj hiján; De meg könnyebben tudja nevelni, oktatni a családi élet keretén belül, azt a generációt, melyet világra hoz, ha művelt, ha tanult. — A feministák nagyarány mozgalma, a nők teljes egyenjogosítását célozza — minden téren. A feminizmus nagyarányu mozgalma az a részét feltétlenül minden modernül gondolkodó fő elfogja ismerni, mely azt mondja, hogy „a nők igen nagy kontingensének érdekében, kik életviszonyaik, hajlamaik, egyéniségük miatt nem találhatják fel hivatásukat, életcéljukat boldogságukat a családi életben, mint feleségek, mint anyák, azoknak az érdekében, kívánatos a nők gazdasági egyenjogóságának a megvalósítása, mert csak ezáltal

Gümőkór,
köhögés,
szamárköhögés,
influenza

esetében az orvosok csak

SIROLIN
„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántal-maiban szenvednek.
2. Mindazok, kik üdült gégehurutban szenvednek.
3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrofulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatar-rusos gyermekeknek fontos szere a Sirolin „Roche”.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredetisomago-lásu Sirolin „Roche“-t kérjen, minden után-zatot vagy pótkészít-ményt kérünk a l. h. ha-tározottabban vissza-utaltatni.

Sirolin irodalmat 13 kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Wien, III-é; Neulagerstr. 11.

emelhetjük a női munka megbecsülését, a női egyéniség, a női méltóság tiszteletét, csak ezáltal vehetünk gátat a női proletáriátus ijesztő terjedésének s csak ezáltal fektethetjük a jövő társadalmat s az állami életet egészségesebb s fejlődést biztosító alapokra". Mint ember, ha a feministák törekvéseit nézem, feltétlenül helyeselem az idézett szavakat; mint orvos azonban félttem a női szervezet idegzetét.

MELYIK JOBB?

Egyszerű csukomájalaolajnál minden esetben jobb a SCOTT-féle EMULSIÓ. Jobb, mert könnyen emészthető és ennélfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása

Jobb azért is,

mert szívesen veszik be azok, akik a csukomájalaolaj andorító ize miatt visszautasítják: — Osakis tiszta és magasfokú lófoleai (norvégországi) csukomájalaolaj használatát engedtetik meg a

SCOTT-féle EMULSIÓ.

készítésére; mert csak ez a legtáplálóbb a világon.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

HIREK.

A halál évadja.

Irta Hemels Felicia Fordította Radó Antal.

A falevél csak egy évszakba' sárgul.
Virágot egyszer fú a szél az ágrul.
A csillag egy évszakba' hulldogál —
De minden évszak a tied, Halál!

A nap dolognak van csak szánya s gondnak.
Az esték vig családi körbe vannak.
Az éjnek adomány a pihenés —
Hatalmas Ur, te mindegyikben élsz!

Es megvan ideje röpke dalnak,
Lakmározásnak, gyöngyöző italnak;
Majd könnyen soron a keserű gyász —
De éles két szemed mindig vigyáz.

Az ifjuság s a bimbó úgy mosolyoghat,
Hogy azt hiszhetnők, bajuk nem foszthat.
Mindegy: a mosolyuk nem hat terád —
Te be nem várod az érés korát!

A falevél csak egy évszakba' sárgul,
Virágot egyszer fú a szél az ágrul,
A csillag egy évszakba' hulldogál —
De minden évszak a tied Halál!

A fecske, hogy mikor kel vándorútra,
Mikor ényész a hold, mindenki tudja.
Tudjuk mi korban szökül a kalász.
De sohse tudjuk, ráuk mikor találsz.

Akkor, midőn a tavasz illatárja
Élesztve leng a nyugvó ibolyára?
Avagy ha lábunk holt nárciszt tipor?
Ó egy évszakba' hal, mi bármikor!

Ott vagy, hol orkán bőgve küzd az árral
S hol édes dallam cseng a légen át
Ha békés otthonunkba' heverünk,
S világi zajban is — ott vagy velünk!

Ott vagy, hol ernyős-sátru hős berekbe
Barát barátal társalog szeretve,
S hol szól a kürt, hol ellent ellen löd
S a vas sok büszke főt a sirba küld.

A falevél csak egy évszakba' sárgul,
Virágot egyszer fú a szél az ágrul,
A csillag egy évszakba' hulldogál —
De minden évszak a tied, Halál!

— Főigazgatói látogatás. Várady Károly dr. tankertületi főigazgató holnap Nagykanizsára érkezik, hogy megvizsgálja a főgimnázium tanulmányi ügyeit. Valószínűleg itt marad a hét végeig és részt vesz a főgimnáziumi ifjuság Calazanci emlékére rendezett hangversenyén.

— Hogyan lesz az ember városiszegény? Az adózó közönség azt hiszi, hogy az egyedüli kvalifikáció erre a szegénység. Pedig ez a nézet téves, mert ehhez sok más kellék és hivatalos irás is szükséges.

Élsősorban szükséges, hogy a szegény ember kanizsai illetőségű legyen, és ez rendben van.

Szükséges, hogy az ember olyan szegény legyen, mint a templom egere.

Szükséges, hogy szegénysége mellett nyomorék is legyen.

Szükséges, hogy magának orvosi bizonyítványt szerezzen.

Szükséges, hogy kérvényt adjon be és ha már mindezeknek a követelményeknek eleget tud tenni:

Szükséges, hogy üresedés legyen számára, mert ki hinné, a koldus-céh „mumerus clausus”. Addig míg valaki köztük meg nem hal, nincs üresedés.

Ha nem volna így, Pévec György nagykanizsai illetőségű szegény nyomorék, aki orvosilag meg van vizsgálva és munkaképtelennek bejelentve már régen városi szegény volna, de így szegény — csak privát-szegény.

— Napidíjas állatorvos. Kertész Lipót városi közbiztonsági állatorvos működésének idejét teljesen lefoglalja a közbiztonsági és az ott vezetett husvizsgáló tanfolyam. Azért a tanács egy ideiglenes minőségű napidíjas állatorvost fog a közel jövőben alkalmazni. Feladata lesz a hentesek szarvtelepein leolt sertéseknek megvizsgálása és a mészárosok és hentesek üzleteinek az új husvágási törvény szellemében való ellenőrzése. Ennek a megbízásnak a szükségé addig forog fenn, míg a tervezett sertés-közbiztonsági el nem készül. Mivel a husvizsgáló tanfolyam vezetése főképp állami érdeket szolgál, nem lehetetlen, hogy az állam a napidíjas állatorvos fizetését magára vállalja.

— Állandó választmányi ülés. A fennálló szabályrendelet értelmében folyó 1910. évi február hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett az állandó választmányi ülés folyó 1910-ik évi február hó 7-én délelőtt 9 órakor a megyeház gyűléstermében fog megtartatni Zalaegerszegen.

— Az állami tanítók legutóbbi határozatát bizonyossan örömmel veszik tudomásul úgy a szülők, mint a tanulók. Ugyanis a nagykanizsai áll. elmei iskolai tanítók szombaton tartott értekezletén elhatározták, hogy a szeptemberben megkezdődő tanévben tekiutetbe véve a helybeli középiskolák tanítási idejét, az egyházum tanítást fogják bevezetni. A határozat a vármegyei kir. tanfelügyelőhöz megy, hol az újítár megfélelő pártolásban fog részesülni.

— Az utolsó szücs. A dolog olyan közönséges: Perneszi István bejelentette a városi tanácsnak, mint első foku iparhatóságuk, hogy iparáról lemond. Az okot nem kutatjuk miért. Valószínűleg jövődelmezőbb foglalkozás után látott. Meg se említenők, ha az az érdekes helyzet nem áll volna ezzel elő, hogy Nagykanizsán ez idő szerint nincs szücs. Lehet ez véletlen is, de miudenesetre érdekes, hogy

ez a hajdan virágzó iparág most annyira háttérbe szorult, hogy egy 25 ezer lakóú városban nem csak verseny nincs ez iparágban, hanem vállalkozó sem. Hej nem így volt hajdanában! Mikor a Magyar-utcai paraszt legények, meg a menyecskek szép sujtásos szűrben mentek az Istenházába. Volt kis bunda, hosszú bunda, piros meg sárga bőrből készült virágokkal kivarva. Ez volt csak a jó ruha, télen a hideg ellen, nyáron a meleg meg az eső ellen, amint a nóta is mondja: Télen nyakamba keritem a subámat, Nyáron pedig erő ellen a gubám; Ez alatt nem ázom, Az alatt nem fázom. Azután meg: Kifordítom, befordítom. Mégis bunda a bunda. Most már kiölte ezt is a kozmopolitizmus Rányomta ez bélyegét a lelkekre a ruhaviseletre. A kultura csuffa tette a paraszt gunyát. A népviselet tüdezik csak a néprajzi muzeumok őrzik a régi jó idők ez emléket.

— Szanatoriumi piknik. A József kir. hereg Szanatorium-Egyesület nagykanizsai bizottsága 1910. február 5-én szombaton, a Polgári Egylet összes helyiségében helyi tudóbetegyek felségélyezésére az V-ik ker. honvédenekar hangversenye közreműködésével közadakozásból Pikniket rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj és karzati jegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Egyes a tag 60 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Étkezés után tánc.

— Elhalasztott befizetések. A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült Önségélyző Szövetkezet a február 2-ra eső befizetéseket az ünnepe miatt 4-re (péntek d. e.) halasztatja.

A Nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önségélyző szövetkezet a szardai befizetéseit, tekintettel az ünnepre, pénteken fogja megtartani.

— Végrehajtás a szülők ellen. A városi hatóság nem trófiál. Azokat a szülőket, kiknek gyermekei törvénytiszta kötelesség szerint iskolába nem járnak, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a közigazgatási bizottság útján leküldött rendelete értelmében törvényes szigorral kényszeríti, hogy gyermekeiket iskolába küldjék. A kirótt büntetés pénzke behajthatnak, ha kell végrehajtás útján. A szülők nem egyszer panaszkodnak, hogy munkára alkalmas gyermekeiket (12—15 éves) a vasárnapi iskola helyett köznapokon kényszerítik iskolába, ezért nem mennek sokan; ujabban ismét több kimaradás történt.

— Az Arena pusztulása. A mór megtette kötelességét, a mór mehet. De meynyire megtette. Csak három évi szilárdasgot adtak a jó Arena tagjainak és ő mégis 6 évig szolgálta Nagykanizsa város közönségének szinészeti igényeit. Hogy jobban nem elégíthette ki, annak nem ő az oka teljesen. Minthogy azonban a művészet színvonalához sok körülmeny van behatással, lehet, hogy ez az alapatlan Arena is bönítőlag hatott nyári szinművésztünkre. Mert az bizonyos, hogy a magyar szinművészet bölcsőkorában sem avathattak volna fel ilyen létezőtlen pájtát a Muzsa templomának. Elvégre azonban az arena már a múlté. Kivan rá mondva a halálos ítélet. Le kell bontani, illetőleg előadást tartani benne nem szabad, mert oszlopai korhadtak, helyiségei egészségtelenek, tűzrendészeti szempontból is veszedelmes és máris el van hajolva a Mayer-féle ruhafestő gyár felé. Így jelentette a szinház megvizsgálására kiküldött bizottság a városi tanácsnak. Csak teljes újjáépítés segíthet a bajon, máskülönben a nyári szini szezon valamelyik zárt teremben fog lefolyni. A játék engedélyt mit Kövessy igazgató a várostól kért, függetlenül a helyiségtől, de ez az arena nem hall se tapsot, se hamis hangot többé. Hogy mikor lesz új szinházunk és miyen lesz, az még találós kérdés. A berlini Theater-Bau Unternehmungsgesellschaft korrekt magyar levélben fordult a városi tanácshoz, hogy a magyar lapokból értesült szinház építési szándékáról és így felajánlja szolgáltatást Megjegyzendő, hogy amit már egyszer megirtunk, a szinügyi bizottság egyenesen hozzáfordult a társasághoz, de felszólítására még nem érkezett felelet. Hogy megfelelő helyiség híján lesz-e

Csak alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

MILKA SUCHARD

nyári színészetünk sem tudjuk, de bármennyire hidegen pártolta is közönségünk egyszer másszor a nyári színészetet, meg vagyunk róla győződve, hogy teljesen nélkülözni nem szeretné.

— **Tarka-est** A nagykanizsai kath. legényegylet építendő tekepályája javára 1910. évi február hó 6-án (Farsangvasárnap) a Polgári Egylet nagytermében tréfás jellegű, zártkörű, táncosal egybekötött tarka (v. jelmez) estélyt rendez. Kezdeté este 9 óra kor. Helyárak: Emeleti páholy 6 kor., személyjegy 1 kor., családjegy 2 50 kor., barzati állóhely 50 fill. Felülvezetések — tekintettel a jótékony célra — köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A vendégek kéretnek, hogy az estély jellegének kitüntethetése céljából lehetőleg világos öltözékben jelenjenek meg.

— **Szélhámós albáró Kaposváron.** A napokban egy magát Zornberger Sándor bárónak nevező férfi jelent meg a kaposvári rendőrségen és arra kérte a Gerhardt Gaszton rendőrkapitányt, hogy alkalmazza őt rendőri irnoknak. Elmondta, hogy ő Teleký gróf közeli rokona és előkelő származása dacára is legutóbb a kaposvári kórházban ápoló volt. Gerhardt Gaszton ígéretet tett arra, hogy a báró urat alkalmazni fogja.

Tegnap azután kiderült, hogy Zornberg Sándor albáró közveszélyes szélhámós, aki a kaposvári kórházban lopást követett el és a budapesti rendőrség is keresi csalás és házasságszédelés miatt. A meglépett szédelőt most erőlyesen nyomozza a kaposvári rendőrség.

— **Földrengés.** Pénteken éjjel 1 óra tájban városunkban néhány másodpercig tartó földrengés volt. Némelyek dűbörgést is véltek hallani. A földrengést a Duna jobb partján mindenütt érezték.

— **A mai országos vásár** a rossz időjárás miatt meglehetősen néptelen. Az állatvásár gyenge felhajtást mutat, a vételkedv nagy. A kirakodó vásár kevés vevő mellett csekély forgalmat produkál.

— **Rendőri hírek.** Hajós Jenő e hó 12-én a Korona szálló udvarában volt kocsiával. Míg ő az istállóban a lovaknál tartózkodott d. u. ugy 4—5 óra közt valaki lelopott a kocsiról egy 11 korona értékű új hőcipőt. Az inkei csendőrség megkeresésére a nagykanizsai rendőrség kinyomozta, hogy a tettes Potucsek Saui hűlye csavargó volt, akinél a a hőcipő meg is találtatott.

— **Előző számunkban** megírtuk Gozdán Bódi orrvadásznak támadá-át. Most arról értesültünk, hogy Szántó János erdőőr gyilkosság kísérlete miatt tett feljelentést ellene, mert a lövés csak mintegy 150 lépésről történt és ha idejében kellő fedezetet nem talál egy sűrű mogyoróbokorban, akkor a feljőre tett lövés veszedelmessé válhatott volna reá nézve.

— **Falusi lovagok.** Margyetkő György és Novák Sándor katori legények azt hitték, hogy Markovits József istállójában Placsó Mátyás kocsis egy jól ismert falusi tündéret rejteget. Atmáztak tehát a kapun aztán a retesszel elzárt kaput kinyitották és még öt hasonló lovagot bocsátottak be, hogy megostromolták az istálló ajtaját, mely a bajos csipkerózsát elzárta előttük. Amde Placsó Mátyás csak egyedül volt, a lármára felriadt és mint egy heros kiállott a vár ajtó — azaz istálló ajtó elé, hogy megvédelmezze békés otthonát. A támadók látva a vitéz ellenállást, vitézül megfutottak. Markovits József magánlak megsértése miatt tett panaszt az ifjak ellen.

— **Feltört pincék.** A pincei szőlőhegyen e hó 10-ére virradóra négy gazdaember találta pincéjét feltörve. Vettek el onnan bort, eszközöket, hagymát, amit csak ott értek. A tetteseket rövidesen le is tartóztatták Biesek István, Cipót Péter, Lebár István és Meglics Antal lendvai, hosszufalusi és pincei lakosok személyeiben. Azt vallották, hogy nem volt szándékuk lopni, hanem egy kis jó leveles dohányt kerestek, ami a pincékben lenni szokott. Ha dohány nem volt, jó volt egyéb is.

— **Szárszón (Somozy-megye) 30 hektoliter** igen jó minőségű 1909. évi termés — Balatonmelléki — fehér bor jutányos árért eladó. Tudakozódhatni lehet Szárszón, Stráner Andornál.

A **vakbólgyladás** veszélye lebeg mindenki felett, a ki emésztését elhanyagolja, mert e komoly betegség alapak rendszerint a kiválasztandó anyagoknak a belekben való torlódása! A természet gondoskodott arról, hogy a már az egész világon nagybecsült **Ferencz József**-keserűvizben biztos eszközünk legyen az emésztés szabályozására. A valódi Ferencz József-víz (éhgymorra 1/2 pohárral véve) nemcsak a beleket tartja rendben, hanem egész sereg más kellemetlen és komoly bajt, veszélyeset is, távol tart.

SZÉP KERESETRE

tehetnek szert nők, kik házi munkájuk közepette vagy egész nap **csipkehorgolással** öhajtanak foglalkozni. Bővebb felvilágosítást nyuj levélbeli megkeresésre Stern Árminné Branyicskán.

NYILTÉR.

Vidám élet van a hegyek között,

mikor a lejtőt elborítja a hó: rohan a ródi, ugrik a ski, egyesben és versenyben, örömm nézni. Csak az a baj, hogy a sportolónak a fele hurttal bűnhődik az élyezetért. Elkerülhetnék ezt a bajt ha hozzászoknának, hogy mindig tartssanak maguknál egy doboz valódi Fay-féle szódéni ásványpasztillát, a mely mindig a szájukban lenne. Ez megvédi az érzékeny nyálkhatyákat minden zavartól, azonkívül igen kellemes ízű is, mert udítottén hat. Okos sportember nem lehet meg nélküle. Szódéni pasztillát minden idevágó üzletben lehet kapni, egy doboz ára 1-25 korona. Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W Th. Guutzert, cs. és k. üdv. szállító, Wien IV|1 Grosse Neugasse 17.

KÖZGAZDASÁG.

Pénzüntezeti mérlegek. Csabrendéki takarékpénztár. A vidéki intézetek közül ez az intézet elsőnek küldte be mérlegét szerkesztőségünkhöz. A 37 év óta fenálló intézet ugylátszik a hozzá jövő környékbeli hitelügyeket elég jól kielégíti. Részvény-tőkéje nem nagy mindössze 120,000 korona, de gyűjtött hozzá tartalékokat és alapokat K 164,484 összegben. A 635,787 korona belétállomány ily kis tőkéjű intézet mérlegében nagyon szép tétel. Az idén nagyon mozgalmas volt a betétszámlája, amiről az igazgatósági jelentés külön is megemlékezik. A betevői — kiscgazdák — birtokokat visásároltak és ezért K 208,990 — kivontak az intézetből. Ennek ellenében kaptak 218,434 K új betétet ugy, hogy az végén e számlán egy kis plusz mutatkozott. A kihelyezések aránylag eléggé mobilisek. Váltótárcája 846,518 korona, ami szinte meglepő nagy, bár ebből K 315,468 összeget visszleszámítottak. Jelzálogkölcsonők K 306,219 birtok számla és intézeti házak K 45,700. Tekintve hogy a nyugdíj-alap és Barca Sándor alap egymaga K 46,000 a K 18,400 értékpapír állomány rendkívül kicsiny. Ez legalább is annyira emelendő, mint az említett két alap. A mérleg K 543 forgatmányi számla tétele nem világos, a jótékonycélu számla pedig nem mérlegben, hanem a kezelési költségek számláján számolandók el. A nyereség (K 22,044) azt mutatja, hogy intézetnek nemcsak aránylag sok, hanem jövedelmező üzletforgalma van.

Bolgárrendszerű konyhakertészet. A vidéki városok piaci drágasága azzá indította a földmívelésügyi kormányt, hogy állami támogatással zöldségtelepek létesüljenek. Eddig a többek közt Siófokon is létesült ilyen Balatonvidék élelmészére. Megjegyezzük, hogy a telepeken termelt zöldségfélék nem adhatók el drágábban, mint a budapesti vásársarokban a nagyban eladott zöldségárak állanak.

Dunántul legregibb ékszerüzlete!

Borényi József és Fla

NAGYKANIZSAN.

Arany és ezüst ékszerek készítése villanyerőre berendezett műhelyünkben.

Dusan felszerelt ékszer, arany és ezüstárak raktára.

Jegygyűrűk a legnagyobb választékban rendezés és különleges formákban.

Remek menyasszonyi ajándékok finom ízlésben.

Legszebb női- és férfi aranyóralancok.

Szép raktár brillant, gyémánt és színes drágakövi tárgyakban.

Régi vagy vásott foglaltatú drágakőtárgyak divatosan és tartósan műhelyünkben átfoglatatnak.

Teljes étkezőkészletek valódi ezüstdből hivatalos ellenőrző próbával ellátva.

Jutányos, olcsó árak! Eladás részletfizetésre is!

A berndorfi gyár főelárusító helye csakis első minőségű Alpaccaezüst étkészletekről.

Brillantok, gyémántok, arany- ezüstképzak legmagasabb arban megvételnek vagy becsereitelnek.

LE DÉLICE cigarettapapír

cigarettafüvel

mindenütt kapható.

44/1910. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1909. Sp. IV. 61/2, 68/7 számú végzése következtében Dr. Kreisler József nagykanizsai ügyvéd által képviselt Simunics Károly ugys mint kk. Simunics Kati és Simunics Mária gyámja légrádi lakos javára Lázár Mihály légrádi lakos ellen 150 kor. s jár. erejéig 1909. évi augusztus 7 és november hó 6-án fogatnosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 724 kor 40 fill. becsült 14,800 drb. kielégetett tégla, 30,000 ki nem égetett tégla, 300 drb. égetett zindelyből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1008/3 számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi június hó 24 napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 207 korona 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Légrádon a községhez tartozó téglaháznál leendő eszközésére 1910. évi február hó 5. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni. A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t. c. 120. §-a és a v. h. n. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykanizsan, 1910. évi január 21-án.

Maximovits György

kir. bírósági végrehajtó.

MEGHIVÁS.

A „GAZDASÁGI ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET
NAGYKANIZSÁN”

XII. rendes évi közgyűlését

folgyó évi február hó 20-án délelőtt 11 órakor a „Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár r. t.” helyiségében tartja meg, melyre a t. c. szövetségi tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági- és felügyelő bizottsági jelentések az 1909. évi üzletmenet- és számadásokról.
2. Az 1909. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség mikénti felosztására vonatkozó határozat-tervezet és a felmentvény megadása.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az alapszabályok 35 § a értelmében a működési sorrend szerint kilépő Hertelendy Béla elnök, Faics Lajos alelnök, Knortzer György ellenőr, Bóhm Emil, Guth Arnold, Dr. Lóke Emil, Rothchild Zsigmond, Dr. Tripammer Rezső, Ujvári Géza, gazdasági tagok helyett újak — vagy ugyanazoknak 3 évre; — mégis az alapszabályok 40 §-a értelmében felügyelő bizottsági 3 rendes és 2 póttagnak 1 évre megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1910. évi január hó 20-án.

JEGYZET: A felügyelő-bizottság által felülvizsgált és hitelesített számadások és mérleg, úgy az üzleti jelentés a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Szavazó-lapok ugyanott február hó 18-án és 19-én átvehetők.

VAGYON

MÉRLEGE

TEHER

		korona		fillér			korona		fillér
Feloszlott évt függő	számlában	557	66	1907-1910. évt. üzletrész	számlában	137.854	—		
1907-1910. évt. kötelező	"	96.265	—	1906-1909. " tók. nyeresmény	"	9.887	24		
Ideiglenesen elhelyezett tőke	"	197.317	02	Tartalékalap	"	16.166	23		
Kintlevő kamat	"	3.717	45	1908-1911. évt. üzletrész	"	184.112	—		
1908-1911. évt. kötelező	"	148.834	—	1907-1910. " tók. nyeresmény	"	5.188	61		
1909-1912. " "	"	159.744	—	1909-1912. " üzletrész	"	131.316	—		
1906-1909. " "	"	62.567	—	1908-1911. " tók. nyeresmény	"	2.600	78		
Pénztár	"	2.112	91	1906-1909. " üzletrész	"	154.165	—		
				Függő kezelési költség	"	4.672	35		
				Tiszta nyereség	"	25.152	83		
		671.115	04			671.115	04		

Nagykanizsán, 1909. december hó 31-én.

Hertelendy Béla s. k.
elnök.

Faics Lajos s. k.
alelnök.

Knortzer György s. k.
ellenőr.

Österreicher József s. k.
könyvelő.

Jelen zármérleget a bemutatott fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsán, 1910. január hó 25-én.

Schmidt Frigyes s. k.
felügy. biz. tag.

Rothschild Samu s. k.
felügy. biz. tag.

Waligurszky Antal s. k.
felügy. biz. tag.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőszívnyel, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyazólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Schaumann gyógyszerész

Gyomorsója

összetételében újonnan javítva, több mint 30 éve legjobb eredménnyel bevezetve, a legjobb szer mindenféle gyomor-baj, bélbetegségek és étvágytalanság ellen, Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozására és fentartására. Aki soványodásra hajlammal bír szintén naponta kétszer használja a gyomorsót. Egy doboz ára K 1:50. Szétküldés naponta postán utánvétellel. Legkisebb rendelés 2 doboz. Kapható mindenyógyszertárban és drogeriában.

Főraktár **Julius Schaumann, Stöckerau bei Wien** gyógyszerész, *Egyi-gyógyszer laboratóriumában

Szőlőoltványok

I. oszt. igen szép, erős, egy és két éves Riparia Portalis és Rupestris Monticola alanyra oltva, 74 különböző bor- és csemefajtákban, köztük a Csaba gyöngye, mely már július 20-án érett. Ezenkívül Riparia Portalis és Rupestris Monticola sima és gyökeres, peronospora mentes hazai sima és gyökeres vesszők.

Kérjük árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet-szőlőoltványtelep”

Tulajdonos: Schmidt Mátys, BOGÁROS (Torontálmező)